Р-88, добавка для підвищення активності цементу виготовлена науковцями КГРІ у середині 80-х. Підвищує якість і міцність цементу, знижує його собівартість.

Рабатка, різновидність прямокутної клумби. Прикрашають вулиці і проспекти Кр. Рогу.

Рабінович Борис Абрамович (14.7.1911, Полтав. обл. - 1982, Кр. Ріг). Гірнич. керівник. Зак. Криворізьк. гірнич. тех-м (1930). У 1928 – 1934 буронос, технік, нач. дільниці ш. № 5 ШУ ім. газ. "Правда". У 1934 – 1938 нач. ш. "Змичка" ШУ ім. Артема. У 1938 – 1941 парторг ЦК на ШУ ім. Дзержинського. Ударник перших п'ятирічок, стахановець. Уч. ВВВ з серп. 1941. Ком-р стрілецьк. полку, підполковник. У 1945 – 1946 заст. керуючого, у 1946 – 1948 нач. ш. "Гігант" ШУ ім. Дзержинського. У 1949 – 1959 нач. ВКБ РУ ім. Кагановича / XX партз'їзду. У 1959 – 1973 заст. керуючого тр-том "Ленінруда". Один з організаторів відбудови Кривбасу, умілий керівник процесу видобутку руди. Нагородж. орд. Червоного Прапора, Кутузова 3 ст., Вітчизняної війни 1 ст., 2 ст. (2), Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки.

Рабкін Леонід Ісакович (24.1.1925, Харків). Буд. керівник. Зак. Харків. інж.-буд. ін-т (1949). У 1949 – 1956 ст. інж., нач. дільниці, голов. інж. Краматорськ. управління "Стальконструкція". У 1956 – 1961 нач. управління № 3 тр-ту "Донбасстальконструкція". У 1961 – 1966 голов. інж. тр-ту "Криворіжстальконструкція". Умілий керівник процесу будівництва пром. об'єктів.

Работа Михайло Михайлович (25.9.1959, Харків. обл.). Керівник виробнич. фірми. Зак. Дніпропетров. ін-т інж. залізнич. транс-ту (1985). У 1985 – 1986 майстер Криворізьк. локомотив. депо, з 1989 нач. дільниці кооперативу "Магістраль". З 1995 ген. директор виробнич. фірми "Криворожстройпуть". Нагородж. знак. "За заслуги перед містом".

"Работа для вас", газета, щотижневий огляд ринку праці заснована "Кривбас-ТВ" у серп. 1996. Виходить раз на тиждень тиражем 1 тис. екз.

"Рабочая кооперация Криворожья", щомісячна газета Криворізьк. окружної ради профспілок і Центр. робітнич. кооперативу виходила у 1927 – 1928. Розповідала про діяльність кооперації та проблеми торгівлі.

Равдуга, назва веселки, райдуги у давні часи на Криворіжжі.

Рагульський Фелікс Андрійович (3.11.1928, Кіровоград. обл.). Краєзнавець. Зак. Криворізьк. тех-м рудавтоматики. У 1944 – 1947 верхолаз у Новокраматорську. З 1947 слюсар, електрик, кріпильник, майстер, нач. відділу кадрів, директор музею РУ ім. Кірова. Літописець історії рудника. Один з організаторів музею.

"Рада", українська демократична газета виходила у Києві в 1906 – 1914 під редагуванням Є. Чикаленка. Мала розповсюдження по Україні, зокрема у Кр. Розі. У 1913 – 1914 мала до 4 тис. передплатників. У 1910 піднімала питання про організацію трамвайного руху у Кр. Розі, який мав з'єднати села Веселі Терни і Широке, маючи основні пункти зупинок на Карнаватці, Галковськ., Шмаківськ., Новоросійськ. рудниках. На сторінках газети зустрічалися дописи з Криворіжжя, інформації про збирання у краї коштів на будівництво пам'ятника Т. Г. Шевченку у Києві.

"Рада", районна газета заснована у серп. 1990 за ініціативою групи журналістів Інгулецьк. р-ну. Під егідою Інгулецьк. райради вийшло 5 номерів, на тому припинила існування. Під такою назвою стала виходити у жовт. 1998 за ініціативою Л. А. Жулинської.

Рада багатодітних сімей, створена у жовт. 1993. Захищає інтереси сімей, які виховують 3 і більше дітей. Голова Л. А. Фастійчук.

Рада робітничих, солдатських і селянських депутатів, обрана у Кр. Розі у берез. 1917. У скл. переважали меншовиків та есерів. У трав. злилася з Радою селянськ. депутатів. У лип. в результаті перевиборів обрано 580 депутатів. У лист. більшовики одержали більшість. У січ. 1918 розпалася у зв'язку із збройним повстанням. В кінці січ. 1918 відновила діяльність. Голова П. В. Геруцький. Розпущена у кінці берез. 1918 у зв'язку з окупацією Кр. Рогу австро-нім. військами.

Радгосп № 28, житломасив Інгулецьк. р-ну. Забудова почалася у 1928 в сел. Зелене. До 1941 знаходилася агропромшкола. Згодом у підпорядкуванні рад-пу "Полтавка".

Проживав уч. рев. подій 1917 матрос "Аврори" М. Я. Півненко. Довж. 150 м. Має 2 будинки, де проживає 7 чол. Обслуговує 502 в/з.

Радгоспна, вулиця мкрн. ім. Ілліча Дзерж. р-ну. Закладена у кінці 40-х. Сформувалася в 50-60-х. Віддалена частина р-ну. Довж. 1,4 км. Пл. 14,7 тис. кв. м. Має 47 будинків. Обслуговує 41 в/з.

Радгоспне, село Вільнянськ. сільради, відділок держплемз-ду "Червоний шахтар" розташоване за 10 км на захід від Кр. Рогу. Засноване у 1929 на землях, які перебували у приват. власності жителів Карнаватки і Змички. Починалося від наметів і 4 землянок. Перед початком ВВВ мало до 50 дворів. Повністю зруйноване під час боїв осені 1943 – зими 1944. До 1961 мало назву Кінбаза. До 1987 мало 122 двори, проживало 289 чол., у 2000 – 100 дворів, 277 жителів. Діють клуб на 30 місць, медпункт, бібліотека, ферми.

Радгоспні ставки, закладені у 1961 і 1963 на землях племз-ду "Червоний шахтар". Пл. 2,7 і 1,2 га. Водні запаси 55 і 26 тис. куб. м. Зариблені. Місце відпочинку місцевих жителів.

Радгоспного села група курганів, розташовані, **1.** На вододілі лівого берега р. Інгулець за 1,5 км на півд. від силікат. з-ду і за 0,8 км на півн. від села. Скл. з 3-х насипів. Домінуюча вис. 2,5 м, діам. 40 м, відомий у народі як "Могила Кримова". Насип напівсферичної форми, задернований. Вис. 0,6-0,4 м, розорані. **2.** На плато за 0,25 км на півн. захід. від залізнич. розгалуження "Радгоспне-Техбаза" і за 0,2 км на півд. захід від турбази "Кривбасвибухпрому". Вис. 2,3 м, діам. 40 м, насип напівсферич. форми. **3.** На першому вододілі лівого берега р. Інгулець за 0,4 км на півд. від села. Вис. 0,2 м. **4.** За 0,9 км на півд. схід від околиці села і за 0,2 км на захід від залізниці. Вис. 0,85 м. **5.** На першому вододілі лівого берега р. Інгулець і за 0,25 км на захід від залізниці. Вис. 0,5 км. Оглянуті археологом О. О. Мельником у 1983.

Радгоспняний Будинок культури, відкрит. у жовт. 1967. Пл. 200 кв. м. Має зал на 100 місць, діють 2 творч. колективи, які відвідують 17 чол. Середньорічне відвідування 2,8 тис. чол.

Радзевський Володимир Олександрович (10.3.1940, Кр. Ріг). Уч. походу на Півн. полюс. Освіта середня. Вихованець СШ № 21. З 1959 служив на ПФ, машиніст турбіни атомного підводного човна. 29.9.1963 о 6 год. 45 хв. у скл. екіпажу під льодом на широті 90 і підкорив Півн. полюс. Має пам'ятного листа від командуючого ПФ адмірала В. Касатонова. З 1963 машиніст насосів ТЕЦ-1, плавильник СПЦ № 1 ком-ту "Криворіжсталь". Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагороджений орд. Червоної Зірки, Трудової Слави 3 ст., Грамотою Президії Верх. Ради України.

Радзієвський Олександр Іванович (1.6.1939, Кіровоград. обл.). Діяч культури. Зак. Одес. муз. уч-ще (1958). З 1958 викладач Тульчинськ. культ., Криворізьк. муз. уч-щ, директор філіалу обл. філармонії, муз. шкіл №№ 11, 3. Лауреат фестивалів "Чарівна флейта" (1985 – 1998), "Україна моя" (1996 – 1998).

"Радист", садівницьке тов-во фірми "Електрон" закладене у 80-х у Ц.-Міськ. р-ні. Пл. 5,5 га. Має 77 ділянок.

Радищева, вулиця житломасиву ЖКК № 26 центр. частини Жовт. р-ну. Закладена у кінці 40-х. До 1975 мала назву вулиця Федорова. Довж. до 400 м, ширина 7 м. Має 8 будинків. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. письменника Радищева Олександра Миколайовича (31.8.1749, Москва – 24.9.1802, Петербург). Просвітитель, філософ-матеріаліст, відстоював право на відтворення у літературі образів простих людей. У книзі "Подорож з Петербурга в Москву" (1790) показав соціальні суперечності епохи, виступав проти самодержавства і кріпацтва. Обслуговує 13 в/з.

Радіальна тягодувна установка МРД-16500, розроблена спеціалістами НДГРІ у середині 80-х. застосовується для евакуації агресив. газів на фаб-ках огрудкування гірничозбагач. ком-тів.

Радіоактивних ізотопів та радіаційної автоматики лабораторія ком-ту "Криворіжсталь", створена у 1960 у скл. ЦЗЛ. З 1976 діє самостійно. Володіє гамарелейними приладами контролю. Забезпечує роботу радіоізотопних приладів,

здійснює доземетрич. та радіаційний контроль території ком-ту. Начальники Б. М. Кржечковський, І. І. Інжестойков, М. О. Шиловський.

Радіомовлення на Криворіжжі, започатковане у верес. 1921 з одержанням перших радіотелеграм. У витоків стояли П.Л. Стайков, Марченко, Шостак. Радіостанція розташовувалася на приват. квартирі. Невдовзі радіостанція була обладнана у буд. Волинського по вул. Базарній. Діяли антена, приймач системи "Сіменс і Гальске" з діапазоном 4 тис. м. Здійснювала прийом радіотелеграм з Миколаєва. Радист Кравченко встановив зв'язок з Дніпропетровськом, Москвою, Харковом, Ростовом. У 1921 з Миколаєва прийнято 4 тис., з Ростова 390 слів інформаційного матеріалу. У лист. 1921 радіотелеграфіст А. Саукойн прийняв 66,1 тис. слів з Москви, 17 тис. з Миколаєва, 1,6 тис. з Ростова. У 1922 штат у скл. Г. Сидоренка, Кравченка, Саукойна, Шостака прийняв 123 тис. слів. У 1924 встановлен. перший у Кр. Розі радіоприймач, який діяв на вул. Жовтневій. У 1926 створен. радіовузол. У 1929 діяло 50 радіоточок, у 1930 – 102, у 1941 – 6 тис. М.М. Костенко, Н.Б. Січкар у серп. 1945 відновили діяльність місцевого радіо. Діяло 1,5 тис. радіоточок. У 1958 – 30 тис. радіоточок, у 1971- 91,5 тис. Серед керівників радіомережі 50-80-х М.М. Скідіна, Моторна, Чувпило, Л.М. Фоміна, О.О. Береза, М.С. Мельниченко, Д.З. Булавін, В.М. Мурай. Діють 1,3 тис. км систем радіозв'язку, 2 підсилюючі станції, 12 трансформаторних підстанцій, 360 тис. радіоточок, з них 150 тис. 3-програмних. Обслуговують 2 лінійні дільниці, працює 70 чол. Ефір заповнюють "Рудана","Криворіжжя", "Русское радио", "Гала-радіо", "Love radio", "Radio-FM".

“Радіо-Система”, радіостанція створена в квіт.1995. Працює в діапазоні УКВ на частоті 105,2 мГц, 67,6 мГц. Здійснює інформаційно-музичне забезпечення населення Кр.Рогу. Аудиторія слухачів до 1 млн.чол. У витоків стояли І.Нагорна ,Т.Сорокіна, Б.Протченко. Директор О.В.Фляга.

Радіон Олександр Ничипорович (1.5.1937, Волинська обл.). Засл. металург України (1984). Освіта середня. У 1963 – 1988 конверторник, ст. сталевар конвертор. цеху № 2 ком-ту “Криворіжсталь”. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Почес. металург СРСР. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Родіонівський будинок культури, відкрит. у жовт. 1968. Пл. 200 кв. м. Має зал на 430 місць, 6 приміщень для занять худ. самодіяльністю і спортом. Діють 9 творч. колективів, які відвідують 70 чол. Середнє річне відвідування 7,5 тис. чол. Обслуговує населення з 10 тис. чол. Центр культури жителів с. Родіонівка, місце проведення урочистостей, фестивалів, оглядів, конкурсів. Оточен. сквером для відпочинку.

Радіонова Антоніна Володимирівна (? – 27.6.1943, Кр. Ріг). Уч. підпілля. Освіта н/середня. Під час окупації Кр. Рогу перебувала у скл. підпільної групи Л. В. Радіонова, що діяла в Довгинцевому. Розповсюджувала листівки, слідкувала за рухом поїздів. Загинула в гестапо після жорстоких катувань.

Радіонова Єфросинія (Єфимія) Степанівна (? – 27.6.1943, Кр. Ріг). Уч. підпілля. Освіта середня. Під час окупації Кр. Рогу перебувала у скл. підпільної групи Л. В. Радіонова, що діяла в Довгинцевому. Виконувала роль зв'язкової, слідкувала за рухом поїздів. Загинула в гестапо після жорстоких катувань.

Радіоспорт, технічний вид спорту. Комплексні змагання по встановленню любительськ. радіозв'язку на коротких та ультракоротких хвилях, по швидкіс. прийому та передачі радіограм та ін. Міжнародна радіолюбительська спілка (ІАРУ, заснована у 1925) об'єднує понад 130 держав. Розповсюджена на Криворіжжі.

Радіотехнічна школа Товариства сприяння обороні України ім. двічі Героя Рад. Союзу Д. Б. Глинки, створена у січ. 1968 як радіоклуб 2-го розряду. Розташовувалася у пристосованому приміщенні. У берез. 1969 отримала нове приміщення. У січ. 1975 перейменована на Криворізьку радіотехніч. школу ДТСААФ. Займає пл. 2,1 тис. кв. м. Розташована у 3-поверхов. будинку по вул. Телевізійній Довг. р-ну. Працювало 12 спеціалістів, навчалося 180 чол. Готує радіоспеціалістів, радіомеханіків ультракороткохвильових радіостанцій, спортсменів-любителів, телеграфістів, механіків

холодильних установок, телемайстрів. Має 30 кабінетів і навчальних кімнат, обладнана необхідними техніч. засобами. У лют. 1981 надане звання зразкової. За підсумками 1981 посіла перше місце в Україні, друге в СРСР. Працює в діапазонах КВ, УКВ, СВ. У 1991 посіла перше місце в Європейських змаганнях з радіозв'язку на УКВ через метеори і потрапила у Книгу рекордів Гінесса за найбільшу кількість виїзних радіолюбительських експедицій у нові квадрати. За роки існування підготовлено до 20 тис. радіоспеціалістів. Працює 18 спеціалістів, відвідує 248 чол. Директори Б. Т. Кулик, О. П. Кичигін, А. Н. Лиженков, М. М. Гапон.

Радкевич Олександр Іванович (26.8.1913, Мінськ. обл. – 17.10.1957, Москва). Герой Рад. Союзу (20.12.1943). Зак. Ленінград. військ.-інж. уч-ще. (1938). Уч. рад.-фін. війни. Уч. ВВВ з червні 1941. Відзначився у битві за Дніпро (с. Деріївка). Комендант переправи (28.9. – 6.10.1943). Керував діями саперів під час визволення Кр. Рогу. 80 бійців удостоєні орденів, батальйон став Криворізьким. В арм. до 1956, полковник. Нагородж. орд. Леніна, Червоного Прапора, Вітчизняної війни 1, 2 ст., Червоної Зірки (2).

“Радість”, дитяч. хореографічний колектив ПК ЦГЗК утворен. у 1985 із хореографіч. студії. Відвідує 80 дітей у 4 групах від 3 до 15 років. У репертуарі танц. мініатюри, хореографіч. композиції, спектаклі, малюнки у стилі ретро. Уч. фестивалів, конкурсів.

Радомський Лев Аронович (7.9.1919, Київ). Військ. керівник. Освіта середня. В арм. з 1938. Уч. ВВВ з верес. 1941 у скл. 139 СД 15 гв. СД. Під час боїв на Криворіжжі нач. штабу 44 гв. СП 15 гв. СД. Уміло командував військами у боях за Кр. Ріг, Інгулецьк. плацдарм. Нагородж. орд. Червоного Прапора (2), Кутузова 3 ст., Вітчизняної війни 1, 2 ст., Червоної Зірки.

Радон, радіоактивний хімічний елемент VIII групи періодичної системи, атомний номер 86, атомна маса 222,0176; відноситься до благородних газів. Р. робить значний внесок у природну радіоактивність атмосферного повітря та навколишнього середовища. В приміщеннях радону в 4-6 разів більше ніж в атмосферному повітрі, в результаті виділення його з будівельних матеріалів. У мікродозах радон використовується в медицині (радонові ванни у радоновій лікарні 11-ї міськ. лікарні).

Радонезький Сергій (бл. 1321, Ростов Великий – 25.9.1391, Моск. обл.). Рос. церковний діяч. Заснував Троїцько-Сергієву лавру у м. Загорськ. Просвітитель, філософ, держ. діяч. Сприяв об'єднанню земель навколо Москви. У Кр. Розі на його честь названа церква у Сакс. р-ні. Кілька криворізьких священнослужителів удостоєні орд. С.Радонезького.

Радості, вулиця житломасиву МОДР Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-х. До 1975 мав назву провулок 2-й Запорізький. Довж. 242 м, ширина 9 м. Має 30 приват. будинків. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Обслуговує 19 в/з.

Радуцька Поліна Давидівна (30.3.1906, Черкас. обл. – 1991, Жовті Води). Відом. геолог. Зак. Київ. гірничо-геологіч. ін-т (1932). У 1932 – 1941 ст. геолог Криворізьк. геобази. У 1941 – 1944 ст. геолог Орської геологіч. партії. У 1944 – 1962 нач. відділу, голов. геолог, нач. геологіч. відділу тр-ту “Кривбасгеологія”. Керувала підрахунком запасів руд Кривбасу. Виховала плеяду відомих геологів. Вела розвідку родовищ кварцитів, багатих руд на глибині до 1,5 тис. м.

“Радушаночка”, жіночий фольклорний ансамбль сел. Радушне заснован. у 1972 за ініціативою В. В. Бондаренко. До скл. входять 10 жінок, серед них Н. Д. Данилюк, К. Г. Грицак, Н. В. Кондратенко. У репертуарі народ. пісні, частівки, колядки.

Радушанянське урочище, Дзержинськ. лісництва Криворізьк. лісгоспу закладене у 1952. Пл. 25 га. Росте в'яз, акація, дуб ін. Місце гніздування птахів.

Радушна, залізнична станція Криворізьк. відділка Придніпров. залізниці на лінії ст. Кр. Ріг-ст. Апостолове. Відкрити у 1904 поблизу одноймен. селища. Має пропускне, вантажне значення, приймає приміські електропоїзди.

Радушного селища братська могила визволителів, впорядкована у лист. 1957 поблизу селищ. ради. Поховано 4 бійця 808 СП 394 СД, які загинули 19-20 лют. 1944. Обеліск виготовлен. місцевими майстрами.

Радушного селища комплекс братських могил визволителів, впорядкован. у 1958 поблизу контори. У 2-х могилах поховані бійці 810 СП 394 СД, які загинули 20.2.1944. Кількість поховань невідома, відомі 24 імені. Обеліск з чорного мармуру.

Радушного селища меморіал, на братській могилі визволителів відкрит. у трав. 1947 на кладовищі. Реконструкція у 1974. Поховано 200 бійців 808, 815 СП 394 СД, 57, 60 гв. СП 20 гв. СД. Їх прах перенесено з місця боїв. Обеліск з мармуру виготовлен. місцевими майстрами.

"Радушний", радгосп бере початок у 1933. За видат. успіхи у тваринництві в 1940 нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора і дипломом наркома с/госп. Після 1944 встановив тісні зв'язки із з-дом "Криворіжсталь". Має овоче-молочний напрямок. Має 3,8 тис. га, з них 3,3 – оранка. Продає 1,1-1,2 тис. т зерна, 300 т соняшнику, 3 тис. т овочів, 800 корів. Виробляє 1,2-1,5 тис. т молока. Має ковбас. цех, олійницю, цех шлакоблоків. Розташован. на території Радушнянськ. сільради.

Радушнянська селищна рада, створена у 1965 з центром у сел. Радушне. Розташована за 15 км від Кр. Рогу на півд. схід. Підпорядковані смт. Радушне, сел. Незалежне. Пл. 6,6 тис. га, населення 3,6 тис. Угіддя рад-пу "Радушний".

Радушнянська середня школа, відкрита у верес. 1958. Розташована у типовому будинку. Начається 500 учнів, працює 30 учителів. Пед. колектив працює над проблемою особистісно-орієнтованого підходу до розвитку пізнавальних інтересів учнів у навчально-виховному процесі. Діють учбові класи, майстерня, спорт. майданчик, бібліотека, колективи худ. самодіяльності, спорт. секції. Директори Ф. І. Соловйов, Є. М. Харченко, Л. В. Сунгурова, І. І. Штанюк, М. І. Ражда, В. М. Онопа, Л. М. Січкаренко.

Радушнянський будинок культури, відкрит. у 1962. Пл. 600 кв. м. Має зал на 130 місць, 3 приміщення для занять худ. самодіяльністю. Діє 4 творч. колективи, які відвідують 28 чол. Середньо річне відвідування 2,7 тис. чол. Працює 2 чол. Культурний центр сел. Радушне, місце проведення урочистостей, фестивалів ін. Оточен. сквером.

Радушнянський комбінат хлібопродуктів, діє з 1935. У 1957 введен. завод з обробки гібридного насіння кукурудзи потужністю 5 тис. т. Працювало 48 чол.

Радушне, селище міського типу, центр одноймен. сільради розташоване за 15 км на півд. схід від центру Кр. Рогу. Рельєф спокійний рівнинний. Знаходиться на залізнич. лінії Кр. Ріг-Апостолове. Виникло у 1903 як залізнич. станція. Існувало кілька будинків залізничників. Розвиток як населеного пункту почався у 1930 з будівництвом елеватора неподалік станції. З 1933 діяв одноймен. рад-п. У лют. 1944 практично зруйноване під час жорстоких боїв за визволення. 194 місцевих жителів брали участь у боях, 29 загинуло, 82 відзначені нагородами. Відбудова завершилася на початок 50-х. У 1955 – 1957 проводилася остання електрифікація. Розташована центральна садиба рад-пу/агрофірми "Радушне". У 1975 існувало 840 дворів, проживало 3,3 тис. чол. Пл. до 200 га. Має 48 вулиць, у 1166 будинках проживає 3,3 тис. чол. Діють сільрада, пошта, телеграф, СШ, ком-т хлібопродуктів, лісгосп, база тр-ту "Дніпроспецбуд", з-д "Буддеталь", автобаза, газова підстанція, дільниця "Кривбаспромводопостачання", амбулаторія, будинок культури, церква, бібліотека, ринок, 2 дитсадки.

Радушнянський молитовний будинок, церкви християн. віри євангельської (п'ятидесятників) відкрит. у 1998 у сел. Радушне Криворізьк. р-ну. Більше 60 парафіян. Пресвітер А. В. Костецький.

Радушнянські кладовище № 1 (старе) діяло 1933 – 1976 на півд. околиці селища. Пл. 6 га. До 1 тис. поховань. **№ 2** відкрите у 1976 на півн. околиці. Пл. 5 га. До 500 поховань.

Радушного селища група курганів, розташовані, **1.** На вододілі за 0,5 км на півн. схід від ст. Радушна і за 0,1 км від залізниці Кр. Ріг-Нікополь, поблизу Півд. водоймища. Скл. з 7 насипів. Домінуюча вис. 3,2 м, діам. 50 м. Друга – 1,8 м, діам. 45 м. Решта від 1 до 0,3 м. Розорені. **2.** На вододілі за 0, 75 км на півд. від селища. Скл. з 2-х насипів. Більша – 2,5 м, діам. 40 м. Інша – 1,2 м. Оглянуті археологом О. О. Мельником у 1983.

Радченка А. А. (засл. гірник. України (1961), трудова діяльність пов'язана з ш. "Гігант" РУ ім. Дзержинського. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Біографіч. даних не виявлено.

Радченко Андрій Степанович (1897 – 80-ті, Кр. Ріг). Новатор виробництва. Освіта н/середня. Уч. гром. війни з трав. 1920 на Півд. фр. З кінця 20-х працював у металург. промисловості. Один з тих, хто налагоджував прокат. виробництво на з-ді "Криворіжсталь".

Радченко Віра Андріївна (24.1.1924, Криворіжжя – 10.5.1965, там же). Герой Соц. Праці (1966). Освіта н/середня. У 1948 – 1984 майстер машинного доїння рад-пу/держплемз-ду "Червоний шахтар". Одержувала до 5,5 тис. кг молока від фуражної корови. Ставила рекорди Дніпропетров. обл. Ім'я у Книзі Трудової Слави Дніпропетров. обл. Уч. зльотів передовиків. 7 медалей ВДНГ СРСР. Наставник. Ударник п'ятирічок, переможець змагань, стаханівської вахти. Почес. піонер Вільнянськ. СШ. Брала участь у громадськ. роботі. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора.

Радченко Георгій Порфирович (8.9.1935, Дніпропетровськ). Велоспортсмен. Освіта середня. З 1953 працював на Дніпродзерж. металург. з-ді. У 1964 – 1986 машиніст крана блюмінга-2 ком-ту "Криворіжсталь". Займався академіч. греблею, велотуризмом. Здійснив багато подорожей надзвичайно важких за категоріями. Пропагандист спорту. Працює у редакції газ. "Звезда-4".

Радченко Макар Трохимович (початок XX ст. – 15.8.1951, Кр. Ріг). Сільгосп. керівник. Освіта середня. Один із засновників кол-пів на Криворіжжі. Уч. ВВВ. У 1944 – 1951 директор рад-пу "Веселі Терни". Керував відбудовою госп-ва. Умілий організатор виробництва.

Радченко Надія Михайлівна (1925 – квіт. 1985, Кр. Ріг). Засл. лікар Росії. Освіта вища. Завідувала відділенням інфекційної лікарні. Лікар вищої категорії. Серед кращих інфекціоністів України. Брала участь в роботі наук. конференцій. Докладних відомостей не виявлено.

Радченко Юрій Трохимович (28.4.1953, Черкаська обл.). Чл. СХУ (1993). Зак. Київ. худ. ін-т (1978). Працює у галузі станкового живопису. захоплюється пейзажем, натюрмортом, портретом. Працював художником-оформлювачем. Уч. виставок з 1985. Виставки членів Спілки художників (1965), "Галерея портрета" (1999). Серед робіт "Базарище" (1997) ін.

Радько Петро Павлович (15.6.1935, Сумська обл.). Сільгосп. керівник. Зак. Дніпропетров. с/госп. ін-т (1959). У 1955 працював на цілині в Казахстані. У 1959 – 1960 агроном кол-пу ім. Калініна. У 1960 – 1971 гідротехнік, агроном у Криворізьк. р-ні. У 1971 – 1974 інструктор Криворізьк. райкому КПУ. У 1974 – 1977 директор рад-пу ім. К. Лібкнехта. Проживає в Нікополі.

Радянська площа, розташована у мкрн. Соцмісто Дзерж. р-ну. Закладена у 1969. Пл. 2,5 га. Являє сквер з фонтаном у центрі. Місце відпочинку городян. Межує з пр. Металургів і вул. XXII партз'їзду. Багата на зелені насадження.

"Радянська", шахта ШУ ім. Хатиєвича існувала із середини 20-х. До революції входила до скл. групи рудників захід. частини Кривбасу під назвою шахта № 3 "Поль". Видобуток скл. 400-500 тис. т. Закрита у квіт. 1936

"Радянське село", спецвипуски виїзної редакції у колгоспи сільського Криворіжжя виходили у 1929.

"Радянський", радгосп діяв у 1960 – 1965 на базі кол-пу "Країна Рад" Валявськ. сільради. Вирощував зернові.

"Радянський будівельник", багатотиражна газета тр-ту "Криворіжаглобуд" виходила у 1958 – 1988. Розповідала про життя колективу будівельників, передовиків виробництва, піднімала виробничі проблеми. Виходила тиражем 2,5-1 тис. екз.

"Радянський гірник", багатотиражна газета ШУ /РУ ім. Дзержинського виходила у лист. 1931 з перервами, у 1956 – 1988. Розповідала про життя колективу гірників, передовиків

виробництва, піднімала виробничі проблеми. З 1956 виходила щотижня тиражем 2,5-1 тис. екз.

“Радянський студент”, танк Т-34 зібраний на Н/Тагіл. з-ді у 1943 на кошти викладачів і студентів КГРІ (70 тис. крб.). Перебував у скл. Уральськ. добровольч. танк. корпусу. Брав участь у визволенні України.

Радянського фонду милосердя міська комісія, діяла у 1989 – 1991. Сприяла захисту здоров'я населення, заснуванню фізкультурно-оздоровчих і реабіліт. закладів, оздоровлення навколиш. природного середовища, боротьбі з пияцтвом і палінням. Очолював Є. О. Єнохович.

Радянської Армії, вулиця житломасиву Чорногорка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-х. До 1975 мав назву провулок 1-й Заводський. Довж. 214 м, ширина 7 м. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Обслуговує 98 в/з.

Радянської міліції вулиці сквер, закладен у 70-х в Довг. р-ні. Пл. 0,2 га. Обладнан. пішохідними доріжками, місцями для відпочинку.

Радянської площі сквер, закладен. у 1988 у центрі Соцміста в Дзерж. р-ні. Пл. 2,5 га. Виник на пл. Радянській завдяки її реконструкції. Обладнан. пішохід. доріжками, клумбами, місцями для відпочинку. У центрі фонтан та водний каскад у вигляді басейну. Має вихід на пр. Металургів, вул. XXII партз'їзду.

Раєвського вулиця, житломасиву ім. Леніна Терн. р-ну. Закладена на початку 50-х. До 1975 мала назву вулиця 1-а Самотічна. Довж. 90 м, ширина 7 м. Має 3 приват. будинки, проживає 11 чол. Вкрита відсівом. Названа на честь декабриста Раєвського Володимира Федоровича (8.4.1795, Курська обл. – 20.7.1872, Іркут. обл.). Поет. Чл. Півд. тов-ва декабристів. З 1827 на засланні у Сибіру. Обслуговує 47 в/з.

Разбєгаєв Микола Андрійович (2.12.1921, Рязанська обл.). Почес. громадянин с. Чкаловка (1990). Зак. Військ. акад. ім. Фрунзе. Уч. ВВВ з червня 1941. Під час боїв на Криворіжжі ст. ад'ютант батальйону 580 СП 188 СД. Відзначився при визволенні сіл Мар'янівка, Рідіонівка, Христофорівка, на Інгулецьк. плацдармі. Служив у центр. апараті МО СРСР. Нагороджений орд. Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки (2).

Разенкова, вулиця розташована у півд. частині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. Розвитку набула в 30, 50-60-х. До 1975 мав назву провулок 1-й Попова. Довж. 1,7 тис. м, ширина 9 м. Має 126 приват. будинків, проживає 333 чол. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. фізіолога Разенкова Івана Петровича (26.11.1888, Симбірськ. губ. – 14.11.1954, Москва). Акад. АМН СРСР (1944). Праці з фізіології вищої нервової діяльності, з фізіології і патології травлення. Держ. премія СРСР (1947). Обслуговує 23 в/з.

Разіна, вулиця житломасиву Карнаватка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-х. До 1975 мав назву провулок 2-й Зелений Гай. Довж. 218 м., ширина 7 м. Має 42 держ. будинки. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь керівника селянського повстання 1667 – 1671 Разіна Степана Тимофійовича (близько 1630, ст. Змовейська-на-Дону – 16.6.1671, Москва). Виданий владі козацьким старшиною. Страчений. Обслуговує 72 в/з.

Разніцин Макар Йосипович (20-ті – 1947). Уч. підпілля. Військовослужбовець. Освіта середня. Уч. визволення Кр. Рогу. Восени 1943 потрапив у полон. Здійснив втечу. Актив. чл. підпільної групи І. І. Марченка. Брав участь у диверсіях. Арештован. гестапо. Під час доставки до в'язниці напав на конвой і втік. Скл. детальний звіт про діяльність підпілля.

“Разова допомога”, виплати коштів сім'ї гірника, який загинув у шахті або кар'єрі Кривбасу у кінці XIX – початку XX ст. Вона нараховувалася власниками рудників і в основному дорівнювала 15-30 крб., що складало мізерну суму навіть за цінами того періоду.

Разумнюк Олег Михайлович (5.12.1936, - 2.12.1991, Кр. Ріг). Гірнич. керівник. Зак. КГРІ (1960). У 1955 – 1991 гірнич. майстер, нач. дільниці, голов. інж., нач. ш.

“Гвардійська” РУ ім. Р. Люксембург. Умілий керівник процесу видобутку руди. Керував впровадженням нової техніки. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Разумов Костянтин Леонідович (7.11.1953, Кр. Ріг). Дипломат. Зак. Моск. ін-т міжнарод. відносин (1975). Вихованець СШ № 8. Переможець олімпіад. Канд. юр. наук. Працював у дипломатич. корпусі СРСР, Рос. Федерації. Викладає в Ін-ті міжнарод. відносин. Уч. міжнарод. конференцій. Автор наук. праць з проблем міжнарод. політики.

Райграс (Arrhenatherum)**,** рід трав'янистих рослин родини злакових. **Р. високий** – багаторічна рослина, 60-130 см заввишки, яка утворює рідкі дернини. Суцвіття – рідка стиснута волоть, до 25 см завдовжки. Цвіте VI-VII. Часто культивується як газонна трава, інколи зустрічається серед чагарників та деревних насаджень.

“Райдуга”, Будинок культури хлібоком-ту № 1, бере початок з 30-х. У ті роки розташовувався 1-й міськ. театр. У трав. 1951 клуб пекарів передається на баланс хлібоз-ду № 1 і клуб стає Будинком культури. У 1994 проведен. капремонт приміщення. Діє хор. капела “Надія”, студія бального танцю, кілька гуртків за інтересами. Зал на 300 місць.

“Райдуга”, зразковий хоровий колектив СШ № 73 створен. у 1985 за ініціативою А. М. Поліщук. У репертуарі народ. і сучас. хор. пісні. Уч. міських оглядів худ. самодіяльності. Зразковий з 1994. Керівники А. М. Поліщук, Г. М. Рященко.

“Райдуга”, продукція криворізьк. марки молокоз-ду № 1 – десертна сметана. Випускається у поліетилен. пакетах 0,5 кг з 1991. Користується попитом покупців.

“Райдуга”, садівницьке товариство ЦГЗК закладене у 70-х в Терн. р-ні. Пл. 23,7 га. Має 475 ділянок.

“Райдуга”, сквер закладен. в кінці 70-х в Жовт. р-ні. Пл. 0,6 га. Обладнан. пішохідними доріжками, місцями для відпочинку.

Райдужниця (Donacia F.), рід жуків родини листоїдових (Chrysomelidae). Довж. до 15 мм. Понад 150 видів, поширена переважно в помірній зоні Півн. півкулі, в Україні – близько 40. Живуть на водяних рослинах. Живляться їхнім листям, пилком.

Районна комісія з націоналізації державного лісового фонду, створена у 1923. Займалася розмежуванням земель, передачею лісів у користування селян, обстежувала стан лісового госп-ва Криворіжжя. Проводилися конференції з розвитку лісів. Ліквідована у 1925.

Районний навчально-спортивний технічний клуб ім. Героя Рад. Союзу П. П. Пуріна, створен. на базі першої автошколи Тов-ва сприяння обороні України. Бере свій початок від автомотоклубу, створен. у лист. 1957. Мав 5 автомобілів ЗіС-5 і 3 ГАЗ-51. У 1963 до клубу приєднується госпрозрахунк. автошкола ДТСААФ. У 1975 з переїздом у новий корпус перейменован. у першу автошколу ДТСААФ. У 1981 одержан. звання зразкової. У 1986 дістала ім'я Героя Рад. Союзу П. П. Пуріна. У 1988 нагородж. Перехідним Прапором Київ. ВО. Має солідну навчальну базу, 80 одиниць автотехніки. За роки існування підготувала більше 100 тис. водіїв.

“Райруда”, об'єднання створене у Кр. Розі в берез. 1920 для організації відбудови шахт Криворізьк. і Нікопольськ. басейнів. Об'єднало 2 тис. кол. гірників. Керувало відбудовою Галковськ., Ростковськ., Шмаківськ. рудників. Існувало до лип. 1922.

Рак Анастасія Трохимівна (27.11.1922, Полтав. обл.). Художник. Зак. Лохвицьке педуч-ще. У 1941 насильно вивезена до Німеччини. Після війни працювала вихователем дитсадків. Пропагує традиції укр. мистецтва. Малює на склі. Уч. виставок у Києві, Кр. Розі, Парижі. Роботи зберігаються у приват. колекціях Європи.

Ракетна, вулиця розташована у центр. часині Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. Довж. 500 м, ширина 9 м. Має 64 держ. будинки. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Обслуговує 24 в/з.

Ракитянська Людмила Миколаївна (25.5.1954). Діяч культури. Зак. Криворізьк. пед. ін-т (1976). З 1977 викладач, з 1993 зав. кафедрою методики муз. виховання пед. ін-ту. Автор більше 30 наук. праць з проблем проф. підготовки студентів, естетич. виховання. Підготувала більше 50 фахівців. Доцент. Канд. пед. наук (1992).

Ракітін Ігор Якович (9.6.1953, Кр. Ріг). Океанограф. Зак. КГРІ (1976). У 1976 – 1979 технолог Воронезьк. з-ду гірнич. обладнання. У 1979 – 1984 матрос експедиції "Півдрибпромрозвідка". З 1984 інж. відділу техніки підводних досліджень Ін-ту океанології ім. П. П. Ширшова. Канд. тех. наук (1992). Уч. 186-добової антарктич. експедиції, міжнарод. експедиції з вивчення дна Азово-Гібралтарськ. котловини. Винахідник. Розробив обладнання для отримання зразків скельних порід з дна океану методом вибуху. Створив буровий маніпулятор, який дозволив вперше у вітчизняній практиці відбурити зразки підводних порід на хребті Барроні (Середземне море) на глибині 550 м. Автор двічі занурювався на апараті "Аргус" на глибину 540 м. Ці апарати використовуються рос. та зарубіж. дослідниками морськ. глибин. Уч. симпозіуму "Чорне море-90" (Варна), міжнарод. конгресів з морськ. наук і технологій (Москва, 1996, Сан-Франциско, 2001), 31-го Всесвіт. гірнич. конгресу (Бразилія, 2000). Автор 25 наук. праць.

Ракітін Яків Григорович (6.11.1914, Воронезька обл. – 14.11.1990, Кр. Ріг). Краєзнавець. Зак. Військ.-інж. акад. ім. Жуковського (1952). У 1934 – 1938 виконроб на будовах м. Орел. В арм. з 1938. Уч. рад.-фін. війни, ВВВ з лип. 1941 у скл. ВПС. Визволяв Криворіжжя у скл. 17 ПА. В арм. до 1961, полковник. У 1961 – 1978 директор міськ. краєзнавчого музею. У 1978 – 1990 директор музею авіації авіатех. уч-ща. Брав актив. участь у створенні музеїв. Встановив дату заснування Кр. Рогу. Автор проектів панорами визволення Кр. Рогу, встановлення танка Т-34 на пл. Визволення. Друкував статті у періодич. пресі. Нагороджений орд. Вітчизняної війни 1 ст. (2), Червоної Зірки (2).

Ракова Лідія Андріївна (18.8.1927, Рязанська обл.). Засл. вчитель України (1972). Зак. КГРІ (1950). У 1949 – 1950 працювала в СШ №№ 1, 8. У 1950 – 1952 інж. інспекції "Діяпруда". З 1953 викладач електротехніки тех-му рудавтоматики, Укр. політехніч. тех-му. Педагог-новатор. Бронз. медаль ВДНГ (1985). Ім'я у Книзі Трудової Слави майстрів пед. праці (1980). Делегат з'їзду учителів України. Автор метод. розробок.

Ракоподібні (Crustacea), раки, клас безхребетних тварин типу (Arthropoda), членистоногі. Довж. тіла – від часток мм до 80 см. Близько 20 тис. видів, поширені в усіх частинах світу. В Україні близько 400 видів (5 класів, 17 родів). Живуть в прісних і солоних водоймах, деякі на суходолі. Є ракоподібні – паразити риб, китів деревоточці. Р. – основна їжа багатьох риб. Деякі види (камчатський краб, річковий рак) є їстівними, а тому – є об'єктами промислу.

Рало, колода з 3-4 зубами для оранки ниви навесні у давнину на Криворіжжі.

Рамарія Мера (Ramaria meirei Donk. (Clavaria pallida Bres.), гриб. Плодові тіла дуже розгалужені, 6-18 см завширшки, блідо- або темно-лимонно-жовті або блідо-вохряні, з численними довгими, повздовжньо-дрібнозморшкуватими, тупими, у верхній частині з лілуватим, блідо-пурпуровим або м'ясо-червоним відтінком відгалуженнями, які згодом вицвітають до світло-вохряно-жовтих. Ніжка 2-8 см, 2-4 см у діам., часто з білувато-коричнюватим відтінком, при основі білувата. Тканина плодового тіла біла, крихка, солодка, згодом гірка. Базидії з 2-4 спорами. Спори видовжено-овальні, світло-вохряні, з краплями, шорсткі, 9-17 х 4,7 мкм. Росте у лісонасадженнях, польових лісосмугах, парках, скверах, на грунті.

Рамарія жовта (Ramaria flava(Shaef. ex Fr.),(Clavaria flava Fr.), гриб. Плодові тіла дуже розгалужені, 6,5-20 см заввишки, 7-15 (20) см завширшки, сірчано- або лимонно-жовті, згодом вохряні до оранжевих, сухі, червонувато-коричневі, з численними плескуватими, на кінцях тупими або зубчастими відгалуженнями (внизу поліхотомічно, вгорі дихотомично розгалужені). Ніжка 5-8 см заввишки, 4-5 см у діам., донизу білувата, при натискуванні червоніє; у старих плодових тіл червона. Тканина плодового тіла біла або жовтувата, крихка, при натискуванні периферичний шар червоніє. Гіфи тонкостінні, з пряжками. Базидії з 4 спорами. Спори водовжено-овальні, блідо-вохряні, бородавчасто-шорсткі, з краплями, 11-18 х 4-6,5 мкм. Росте у лісонасадженнях, польових лісосмугах, парках, скверах, на грунті.

Рамжа, залишки товарів, що не продані на ярмарках, у давні часи на Криворіжжі.

“Рандич І К°”, рудник заснован. у 1898 Одеськ. тов-вом на паях “Рандич і К°”. Розташовувався на лівому березі р. Жовта. Розробка велася кар'єром у 0,5 десятин при глибині до 5 саж. У 1900 припинив існування у зв'язку з економіч. кризою.

Ранкевич Олег Ігоревич (29.1.1958, Кустанай. обл.). Проф. діяч. Зак. Дніпропетров. металург. ін-т (1982). У 1975 – 1977, 1982 – 1990 інж., секретар ком-ту ЛКСМУ КЦРЗ. Брав участь у будівництві БАМ. З 1991 засновник і перший голова міськкому профспілки працівників інноваційних та малих підприємств.

Раннєранкове кладовище, розташоване на півд. околиці с. Ранній Ранок Гейківськ. сільради. Пл. 2 га. Закладене у кінці 20-х. Поховані жителі сіл Ранній Ранок, Кривбас, Гейківка. Кількість поховань невідома. Встановлен. меморіал. на братській могилі рад. військовополонених і визволителів села.

Раннєранковий будинок культури, відкрит. у 1973. Пл. 200 кв. м. Має зал на 120 місць, 4 приміщення для занять худ. самодіяльністю і спортом. Діють 6 творч. колективів, які відвідують 63 чол. Середнє річне відвідування 6 тис. чол. Обслуговує населення у 7,1 тис. чол. Культурний центр жителів с. Ранній Ранок, місце проведення урочистостей, фестивалів, конкурсів, оглядів. Працює 3 чол. Оточен. сквером з місцями для відпочинку.

Ранній ранок, село, центр Гейківськ. сільради розташоване за 25 км на півд. захід від центру Кр. Рогу і за 1 км від ст. Гейківка. Рельєф спокійний, рівнинний з незначним нахилом на півд. захід. Засноване у 1922 – 1924 переселенцями з Київ. обл., сіл Гуровка і Лозуватка ін. До рев. подій землі належали поміщику Січевалову. Спочатку селилися ті, хто був зайнятий на обслуговуванні залізнич. ст. Гейківка і колійного госп-ва. Серед перших поселенців родини Гургенків, Калини, Немазанного, Осадчого, Зеленицьких, Божиків, Юречків, Склярів, Сафоненків, Олійників, Бухтіярових, Перчуненків. Спочатку жили у землянках, забудова почалася у 1925 – 1927. У 30-х діяв кол-п “Наша воля”. До 1939 входило до скл. Богоблагодатськ. сільради, з 1939 у скл. Кіровськ. сільради. Діяла початкова школа, з 1937 НСШ, з 1940 СШ. 103 чол. брали участь у ВВВ, 46 загинуло, 56 удостоєні нагород. Серед загиблих В. Т. Немазанний, М. М. Юречко, П. П. Рябошапка, І. П. Молдован, В. Ф. та М. Ф. Бухтіярови, С. Г. Коваленко ін. Під час окупації діяла сільська управа. Зруйноване і спалене. Визволене 10.3.1944. Відбудова тривала до початку 50-х. Відомі 14 імен воїнів, які загинули під час боїв за визволення. Електрифіковане у 1955 – 1957. З 1968 центр Гейківськ. сільради. У 1977 проживало 546 чол. У 1981 мало 233 дворів, проживало 648 чол., у 1987 – 248 дворів, 608 чол. Пл. 180,5 га. Має 192 двори, проживає 632 чол. Діють сільрада, СШ, пошта, Будинок культури, вузол зв'язку, медпункт, ощадкаса, дитяч. заклад, церква. За легендою назва пішла від побутової фрази. Жінка вийшла на подвір'я і вигукнула: “Який чудовий ранній ранок!”

Раннього ранку села меморіал на братській могилі визволителів, відкрит. у 1957 поблизу контори. Поховано 16 бійців 29 ТК, які загинули 24.10.1943. Прах перенесено з місця боїв у 1947, 1957. Скульптура солдата у плащ-наметі з вінком виготовлена у Харків. худ. майстерні.

Раннього ранку села курган, розташован на плато на схід. околиці села і за 150 м на півд. від розгалуження шосе Кр. Ріг-Миколаїв. Вис. 1,6 м, діам. 34 м. Оглянутий археологом О. О. Мельником у 1983.

Ранньоранкові ставки, закладені у 1896 і 1898 місцевими землевласниками на території сучас Гейківської сільради. Пл. 5 і 8 га. Водні запаси 55 і 88 тис. куб. м. Зариблені. Місце відпочинку місцевих жителів.

Ранцанц Арнольд Олександрович (3.2.1945, Красноярськ. кр.). Засл. артист України (1978), Білорусії. Зак. Ташкент. театр. ін-т (1968). Працював у Красноярськ. муз. комедії, Кіровськ. драм., Криворізьк. муз.-драм., Білоруськ. муз. театрах. У Кр. Розі грав провідні ролі. Премія ім. Олександровської. Кращий актор року. Почес. грамота Мінкультури України. Зіграв 100 ролей.

Рапацький Іван Олексійович (18.1.1937, Хмельницька обл.). Почес. гірник. Освіта н/середня. У 1961 – 1987 кріпильник, бригадир видобувної бригади шахт ім. газ. "Правда", "Батьківщина" РУ ім. К. Лібкнехта. Передовик виробництва, переможець річних змагань.

Раполка, народна назва одного з видів кабака на Криворіжжі.

Рарог, язичницький слов'янський бог вогню і домашнього вогнища. Об'єкт культу прадавніх жителів Криворіжжя.

Распар (техніч.**)**, найширша частина домен. печі поміж шахтою та заплічниками.

Рассолов Микола Васильович (25.12.1934, Донецька обл.). Сільгосп. керівник. Зак. Луганськ. с/госп. ін-т. Працював у Донецьк. обл. У 1986 – 1994 агроном рад-пу "Красный забойщик". Уч. ВДНГ СРСР (1978). Умілий організатор с/госп. виробництва. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Расторгуєв Іван Костянтинович (26.7.1897, Миколаїв – жовт. 1971, Кр. Ріг). Пром. керівник. Зак. Криворізьк. машбуд. тех-м (1936). У 1910 – 1916 працював в депо ст. Миколаїв, на суднобуд. з-ді "Наваль". Уч. 1-ї світ. війни. У 1917 формував загони Червоної гвардії в Миколаєві. Керівник збройного повстання. У 1918 перебував у полоні в Німеччині. Уч. гром. війни у скл. 1 КА. У 1932 – 1941 директор з-дів "Металоконструкцій", "Комуніст". Піддавався репресіям. У лип. 1941 сформував кав. полк і брав участь в боях. У 1946 – 1961 директор з-ду бурових верстатів. Налагодив виготовлення бур. техніки. Нагородж. орд. Леніна, Червоного Прапора, Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки.

Ратафія, пряна горілка у давні часи на Криворіжжі.

Ратєєв Юрій Мефодійович (6.6.1921, Ростов – 1972, Кр. Ріг). Мед. керівник. Зак. Запорізьк. мед. ін-т (1964). Уч. ВВВ з серп. 1941. У 1944 – 1952 працював в аптеках Нікополя. У 1953 – 1972 керуючий міжраймедбазою, аптеч. складом. Викладач. Криворізьк. мед. уч-ща.

Ратнер-Данилов Данило Борисович (1898 (?) – 1973). Засл. артист України (1955). Освіта середня. На сцені з 1918. З 1949 актор Криворізьк. драм. театру ім. Шевченка. Грав провідні ролі.

Ратов Андрій Іванович (2.9.1893, Кіров. обл. – 30.6.1978, Одеса). Герой Рад. Союзу (7.3.1943). Ген.-майор арт. (1944). Працював чоботарем в Одесі. Уч. 1-ї світ. війни. Нагородж. 3 Георгіївським хрестами. В рад. арм. з 1918. Уч. гром. (воював на Хасані), рад.-фін. війн, ВВВ з червня 1941. Ком-р артполку. З весни 1943 ком-р 9 артдивізії Відзначився на р. Міус і під час визволення Кр. Рогу. Під Малою Софіївкою стримав удар трьох танк. дивізій противника. Гармати підтримували піхоту в боях за з-ду "Криворіжсталь", Соцмісто. Артдивізія відзначилася на Інгулецьк. плацдармі. В арм. до 1955. Нагородж. орд. Леніна (3), Червоного Прапора (4), Суворова 2 ст., Кутузова 2 ст., Б. Хмельницького 2 ст.

Ратуш Юрій Анатолійович (20.10.1962, Бішкек). Художник. Зак. Криворізьк. металург. тех-м (1982). Працює у галузі станкової, комп'ютерної графіки, дизайну, живопису. Уч. виставок з 1985. Персональна виставка у 1993. Брав участь у 70 виставках. Роботи зберігаються в Україні, Чехії, Польщі, США, Росії, Болгарії. Серед робіт цикл "Музичний живопис" (1985 – 2000), триптих "Френк Заппа" (1989 – 1993), "Осінь" (1984), портрет Джиммі Хендрікса (1986).

Ратушний Георгій Вадимович (1937). Буд. керівник. Освіта вища. З 1960 інж., нач. відділу, голов. інж., з 1993 директор ін-ту "Придніпровський Промбудпроект". Брав участь у проектуванні ЦГЗК, ПівнГЗК, ІнГЗК, бункерних естакад ДП № 5, 6 ком-ту "Криворіжсталь". Держ. премія України (1983). Акад. Акад. будівництва України. Автор наук. праць з проблем пром. будівництва.

Рафаеля, вулиця житломасиву Верабове Жовт. р-ну. Закладена в 20-х. До 1975 мав назву провулок Перещепінський. Довж. 250 м, ширина 7 м. Має 7 приват. будинків. Багата на зелені насадження. Названа на честь італійського живописця і архітектора Рафаеля (Раффаелло Санті) (26 або 28.3. (за ін. даними – 6.4.)1483, Урбіно – 6.4.1520, Рим).

Представник Високого Відродження. Твори “Мадонна Конестабіле” (близько 1,5 тис.), “Сікстинська мадонна” (1515 – 1519). Автор портретів папи Юлія II (близько 1,5 тис.), “Донна велата” (близько 1,5 тис.) ін. і розписів у Ватикані (фрески в станцах делла Сентьяура, 1511 – 1514; дель Інчендіо, 1514 – 1517) ін. Брав участь у будівництві собору св. Петра у Римі. Обслуговує 40 в/з.

Рафідофора збіжна (Rhaphidophora decursiva), рослина родини ароїдних. Батьківщина – Півн.-Схід. Індія. Дуже сильноросла ліана із зеленим стеблом, до 6 см в діам. та довгими, шнуроподібними, вкритими лусочками, додатковими або повітряними коренями, які розвиваються в кожному міжвузлі. Молоді листки цілісні, овальні, з віком поділяються на сегменти (5-18 шт.), перисторозсічені, до 1 м завдовжки, темно-зелені, шкірясті; черешок довгий (70-80 см), з жолобком до середини довжини. Цвіте рідко. Покривало човникоподібне, жовте. Суцвіття – оранжевий, запашний початок. Зустрічається в колекціях квітникарів-аматорів Криворіжжя.

Рахівниця, пристрій для рахування. Використовувалася у роботі бухгалтерів, рахівників, обліковців. Мала широке поширення на Криворіжжі до початку 80-х XX ст.

Рахманівка, селище, центр селищної ради перебуває у скл. Ц.-Міськ. р-ну за 15 км від Кр. Рогу і за 12 км від ст. Кр. Ріг-Західний. Засноване на початку XIX ст. шляхом подарунку земель рос. імператором Олександром I рос. генералу Рахманову. Перші жителі вихідці з Чернігів., Могильов. губ., литовці за національністю. Свою мову зберігали до початку XX ст. Перша назва – Олександрів Дар. У 1918 мало 151 двір, проживало 1,1 тис. чол., у 1992 – 279 дворів, населення 1,6 тис. чол. У 1903 діяли церква, земська школа, 40 торг. точок. У 1905 сталася збройна сутичка з царськ. військами. З початку XX ст. один із центрів гірнич. промисловості. У січ. 1918 встановлена рад. влада. 232 жителя брали участь у ВВВ, 103 загинули. У 1941 – 1943 діяла підпільна група І. М. Бедянка. Діяла ш. “Нова” РУ ім. Ілліча. Працюють школа, клуб, лікарня, бібліотека. Проживає близько 5 тис. чол. Батьківщина двічі Героя Рад. Союзу Д. Б. Глинки, Героя Рад. Союзу Б. Б. Глинки.

Рахманівська дільнична лікарня, діяла у 1956 – 1974 у скл. 60 ліжок. Забезпечувала мед. допомогу жителям сел. Рахманівка. Працювало 5 лікарів. Об'єдналася з 3-ю міськлікарнею.

Рахманівське кладовище, відкрите у 1906 на території Інгулецьк. р-ну. Пл. 1,8 га. Встановлен. монумент на братській могилі підпільників і визволителів селища.

Рахманівське родовище залізних руд, розташовувалося на півд. Кр. Рогу. Мало геологіч. координати 47°47′- 47°47′ півн. широти, 33°15′-33°16′ схід. довготи. Являло півд. частину Криворізько-Кременчуцьк. руд. підзони. Обслуговувала ст. Шимановка. Геологіч. розвідка почалася у 80-х, розробка – у 1895. У 70-х балансові запаси скл. до глибини 500 м до 10 млн. т руди. Приурочене до захід. частини інтенсивної магніт. аномалії. Пл. 6 км х 0,3 км. Лихманівська синкліналь виступає у ролі рудоконтролюючої структури. Рудні тіла пласто-, лінзоподібної форми. Належало до залізисто-кремнистої формації. Склад: залізисті роговики, джеспіліти, сланці, багаті заліз. руди. Тип руд магнетитовий. Утримання заліза 46-38 %. Вивчали геологи М.Л. Дмитренко, М.Г. Лаврик, М.І. Веригін, Л.Г. Загоруйко, С.М. Сумцова.

Рахманівське рудоуправління, як самостійне існувало у 1952 – 1961. Знаходилося у півд. групі рудників Кривбасу, на одноймен. родовищі заліз. руди за 15 км від центру Кр. Рогу. До скл. входили шахти № 4, “Нова”. Діяло Рахманівське, Латовське, Шимановське родовища вапняків. З 1956 діяв кар'єр. У 1961 увійшло до скл. РУ ім. Ілліча.

Рахманівський загін Червоної гвардії, сформован. у верес. 1917 у скл. 30 чол. Охороняв об'єкти одноймен. рудника. Згодом з'єднався з іншими загонами Червоної гвардії.

Рахманівський рудник, заснован. у 1897 Рахманово-Криворізьким тов-вом в р-ні роз'їзду Рахманівка, на орендованих землях у селян с. Рахманівка. Рудні поклади від 1 до 3 саж. із запасами до 100 млн. пудів. Щорічно видобувалося 10 млн. руда кар'єром і шахтами. Один з об'єктів видобутку розташовувався в с. Рахманівка на місці 40 селянськ. садиб. Поклади були малопотужні і майже не розроблялися. За рад. часів діяла ш. “Нова” РУ ім. Ілліча.

Рахманівського рудника страйк і збройне повстання, сталося у груд. 1905. Взяли участь гірники та селяни навколишніх сіл. Все почалося з мітингу, на якому висувалися економіч. та політич. умови. Після цього окремі групи озброїлися рушницями та наганами і вогнем зустріли адміністрацію рудника. Згодом захопили порохові склади та вибухівку. Збройний опір тривав до 2 тижнів і був придушен. загоном козаків. Учасники були піддані екзекуції, а 100 відправлені на заслання.

Рахманінова, вулиця житломасиву Гданцівка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. Довж. 210 м, ширина 9 м. Має 63 держ. будинки. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. композитора, піаніста і диригента Рахманінова Сергія Васильовича (1.4.1873, Новгород. обл. – 28.3.1943, Беверлі Хілз, Каліфорнія, похован. поблизу Нью-Йорка). Зак. Моск. консерваторію (1891 – клас фортепіано, композиції – 1892). З 1917 жив за кордоном. Твори: опери "Алеко" (1892), "Скупой рыцарь", "Франческа да Рамини" (1904), кантата "Весна" (1902), поема "Колокола" (1913), 3 симфонії (1895, 1907, 1936), симфон. фантазія "Скала" (1893), "Симфонические танцы" (1940), 4 концерти для фортепіано з оркестром, "Рапсодія на тему Паганіні" (1934), хори, романси (близько 80). Обслуговує 1 в/з.

Рахманов Віктор Васильович (17.9.1913, Москва -). Проф. (1964). Д.Г.Н. (1963). Зак. Моск. ін-т землевпорядкування (1936). У 1936 – 1941 викладав в Моск. торф. тех-мі. Уч. ВВВ з груд. 1941. Уч. визволення Кр. Рогу. Нач. розвідки 48 гв. СД. Уміло організував розвідку ворож. позицій. У 1945 – 1953 служив в арм. У 1953 – 1959 заст. директора, з 1960 ст. наук. співробітник Гідрометеорологіч. центру СРСР. Автор 70 наук. праць, монографій з проблем водоохорони, ролі лісів. Нагороджен. орд. Б. Хмельницького 3 ст., Вітчизняної війни 1 ст. (2), 2 ст. (2), Червоної Зірки.

Рахманова генерала рос. армії земельні володіння, на Криворіжжі займали до 15 тис. дес. Подаровані царем Олександром I на початку XX ст. Тягнулися від р. Інгулець до сучас. сел. Рахманівка. Існувала економія з житловим маєтком, госп. споруди, стайні, сад, парк. На землях працювали кріпаки і наймити. У 40-х XIX ст. госп-во перейшло до власності дружини генерала. Занепало після 70-х. Землі розкупили з торгів заможні селяни і рудопромисловці.

Рахманова-Апраксіна Катерина Аполлонівна (кінець XVIII ст., Петербург – 1875, Криворіжжя). Землевласниця. Дочка графа і генерала А. Апраксіна. Фрейліна царського двору. Дружина ген. Рахманова, засновника і володаря с. Олександрів Дар. Жила у Петербурзі. У кінці 40-х XIX ст. побудувала маєток в с. Олександрів Дар і переїхала на постійне місце проживання. Кріпачка з ліберальними поглядами. Володіла 15 тис. десятин землі. Побудувала церкву, біля якої й похована.

Рахманово-Криворізьке акціонерне товариство, засноване у 90-х XIX ст. У 1899 видобуто 7,2 млн. пудів руди на 1,6 млн. крб., працювало 281 чол. Мало парову машину на 10 к. с. Співробітничало з банківськ. групою Генерального тов-ва (Париж).

Рахманової К. А. пам'ятник, існував на могилі поміщиці у с. Олександрів Дар з кінця 70-х XIX ст. Встановлен. на кошти графів Апраксіних. Зруйнован. і пограбован. під час гром. війни.

Рац Микола Дмитрович (лип. 1911, Кр. Ріг – груд. 1968, Київ). Держ. керівник. Освіта вища. У 1927 – 1935 працював на шахтах ШУ ім. Лібкнехта. Один з перших комсомольців рудника. Уч. руху "Синя блуза". У 1937 заст. директора Укр. студії хронікально-документ. фільмів. Уч. ВВВ у скл. кіногрупи. Організовував зйомки бойових дій. У 1947 – 1951 заст. міністра кінематографії України. У 1951 – 1956 голова, комітету по фізкультурі і спорту при Раді Міністрів України. Керував формуванням команд олімпійців України на олімпіадах у Хельсінкі 1952, Мельбурні 1956. Організатор змагань і турнірів. Нагороджен. орд. Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки.

Рацiв, братів хутір, існував на землях сучас. Широківськ. сільради з початку XX ст. Виник шляхом придбання землі у пана Г. Г. Потоцького. Існувало 10 хатин, госп. споруди. Землю обробляли найманці. Занепав з початком гром. війни.

“Раціоналізатор”, стінна газета рудника МОДР виходила у 1928 – 1929.

Рація, проповідь у церкві, нотація, догана у давні часи на Криворіжжі.

Рачков Павло Якимович (22.6.1923, Владимир. обл. – 9.12.1947, Естонія). Герой Рад. Союзу (18.8.1945). Зак. авіа. уч-ще. (1942). Навчався. в пед. уч-ще. В арм. з 1941. Уч. ВВВ з лип. 1943. Уч. визволення Кр. Рогу у скл. 955 ШАП 305 ШАД. У небі Кр. Рогу здійснив 15 б/вильотів на борту Іл-2, всього – 123 б/вильотів. Загинув в авіакатастрофі. Похован. у Таллінні. Ім'я носить вул. на батьківщині. Нагородж. орд. Леніна, Червоного Прапора (3), Вітчизняної війни 1 ст. (2), 2 ст.

Рашкуль, олівець у давні часи на Криворіжжі.

Рашпиль, великий терпуг для обробки дерев'яних деталей.

РВ-2, рудничний повітроохолоджувач, виготовлен. інж. ін-ту ВНДІБПГ В. Л. Махновським, В. М. Кураченком на початку 80-х. Призначен. для покращення сан.-гігієніч. умов праці в гірнич. виробках. Маса 7 кг. Габарити 650 х 25 х 165 мм.

Рдесник (Potamogeton), рід вищих водяних рослин родини рдесникових. Трав'янисті багаторічні, 1-домні рослини, цілком занурені у воду або з плаваючими на поверхні води верхніми листками. Кореневище розгалужене. Листки чергові. Квітки зібрані верхівковими колосоподібними суцвіттями, рідше містяться по 1-2 в пазухах листків. Найпоширеніші на Криворіжжі – **Р. кучерявий** та **Р. пронизанолистий** – зустрічаються в ставках, озерах, по Саксагань, Інгулець.

Реальгар (від араб. – рудна пиляка), мінерал класу сульфідів. Колір червоний, оранжевий. Блиск скляний. Описав М. Г. Дяченко в алювіальних відкладеннях на р. Жовтій (1954).

Рева Микола Іванович (2.3.1933, Дніпропетров. обл.). Новатор виробництва. Зак. ФЗН № 52 (1950). У 1950 – 1961 бурильник, підривник ш. “Комунар” РУ ім. Дзержинського. У 1961 – 1997 підривник ПівдГЗК, підприємства “Кривбасвибухпром”. Одним з перших засвоїв метод багаторядового підривання свердловин при масових вибухах, організовувалися мікровибухи без зупинки виробництва при ліквідації аварій на збагач. фаб-ці. Впровадив нові зарядні машини. Автор 16 рацпропозицій. Нагородж. орд. Леніна.

Рева Юрій Васильович (23.9.1939, Кр. Ріг). Пед. керівник. Зак. Запорізьк. педін-т (1964). Вихованець СШ № 38. У 1964 – 1966 учитель фізики в Нікопольськ. р-ні, у 1966 – 1975 учитель в СШ № 38. У 1975 – 1987 заст. директора, з верес. 1987 директор СШ № 48. Канд. пед. наук (1990). Диплом президії Академії пед. наук СРСР (1978). У 1979 – 1987 наук. кореспондент сектора виховних проблем шкільного колективу АПН СРСР. Автор 50 наук. праць з проблем виховання.

Ревди, гудок або сирена на підприємствах Криворіжжя.

Реверс, письмове зобов'язання у давні часи на Криворіжжі.

Реверсор, створен. науковцями КГРІ під керівництвом Б. М. Шевченка на початку 80-х. Призначен. для досліджень бетонних виробів під дією навантажень. Демонструвався на ВДНГ СРСР (1988).

Ревізія, перепис населення у давні часи на Криворіжжі.

Ревінь (Rheum), рід рослин родини гречкових. Вид **Р. тангутський** – багаторічна трав'яниста рослина. Батьківщина – Китай. Стебла прямі, 150-250 см заввишки, порожнисті, з черговими смужками. Листки великі на довгих черешках, зібрані розеткою. Квітки 2-статеві, в багатоквіткових волотистих суцвіттях, віночок червоний. Плід – горішок. Цвіте VII. На території України культивують як лікарську рослину. Препарати мають жовчогінні, послаблюючі властивості.

Революційна, вулиця бере початок від 1934. Знаходиться у Дзерж. р-ні між вул. Косіора і Постишева. Масова забудова почалася у 1936. Серед старожилів К. К. Пугачова, М. А. Шевченко. Розташована кінотеатр “Космос”, аптека, магазини, житлові будинки, митниця. Влітку втопає у зелені каштанів. Обслуговують 73, 74 в/з.

Революційний військовий залізничний трибунал при управлінні Катеринівської залізниці створен. у груд. 1919. Розглядав справи із зловживаннями на залізниці за умов воєн. стану. Діяв при Довг. залізнич. вузлі і керувався положенням про революційні

військові залізничні трибунали. Проводилися виїзні сесії з боротьби із спекуляцією, контрабандою, бандитизмом і дезертирством. Ліквідован. у 1923.

Революційний суд, створен. у лист. 1917 рішенням Криворізьк. ради. Діяв з метою придушення контр. революції і захисту завоювань народу у ході рев. подій у Кр. Розі. Члени обиралися громадськими організаціями. Судова колегія складалася з 12 чол. Вони представляли Раду, комітет військовослужбовців і місцевих юристів. Революційному суду підлягали кол. царські урядовці, які відмовлялися виконувати рев. постанови. Серед видів покарань – догани на засіданнях суду, публікація прізвищ звинувачених у місцевій пресі, домашній арешт, позбавлення виборчого права. Голова І.П.Вареніков.

Революційний трибунал, діяв на Криворіжжі з квіт. 1919. Розглядав справи порушення "революційної законності". У серп. 1919 припинив діяльність у зв'язку з наступом армії ген. Денікіна. Відновив діяльність у січ. 1920. Ліквідован. у серп. 1921, обов'язки передані Єдиному Верх. Трибуналу України. Голова А. Балакін.

Ревтюх Іван Романович (20.9.1931, Чернігів. обл.). Транспорт. керівник. Зак. Київ. автошлях ін-т (1955). У 1955 – 1957 тех. керівник Криворізьк. авторем. майстерні. У 1957 нач. гаража тр-ту "Криворіжбуд". У 1957 – 1960 ст. інж. техвідділу, у 1960 директор автобази № 17, у 1960 – 1963 голов. інж., у 1963 – 1996 керуючий виробничим автотр-том, директор Криворізьк. автоуправління об'єднання "Криворіжбудтранс". Зробив значний внесок у розвиток промислово-будівельного автотран-ту, створив потужну структуру вантажоперевезень. Виховав 3 покоління транспорт. керівників. Один з найвідоміших транспортників Кр. Рогу. Делегат з'їздів. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора (2), Дружби народів, "Знак Пошани".

Ревун, давня назва вересня на Криворіжжі.

Ревунков Дмитро Іванович (4.11.1926, Орловська обл.). Військ. керівник. Зак. Вищі курси офіцерів (1965). Уч. ВВВ у скл. 994 ЗАП 32 ЗАД. До 1961 служив в армії. Полковник (1975). У 1965 – 1977 перший військ. комісар Криворізьк. р-ну. Очолював штаб Цивільної оборони об'єднання "Кривбасруда", викладав в автошколі. З 1998 голова ради ветеранів Криворізьк. р-ну. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 2 ст.

Ревуцька балка, розташована у півн. схід. частині с. Лозуватка, поблизу СШ № 2. Тягнеться з півн. заходу на півд. схід. Довж. до 2 км. Схили пологі, вкриті степовою рослинністю, обсаджена лісосмугами. Утворена в результаті розмивання грунту весняними і дощовими водами. Назва походить від прізвища місцевого жителя.

Ревуцька балка, розташована у межах с. Лозуватка. Довж. до 1,5 км. Належить до басейну р. Інгулець. Схили пологі, у пониззі круті, поросли заростями чагарників і різнотрав'я. Назва походить від прізвища землевласника.

Ревуцький Григорій Сергійович (1926, Криворіжжя). Новатор сільгосп. виробництва. Освіта н/середня. Уродженець с. Лозуватка. Уч. ВВВ з січ. 1945 у скл. 273 гв. СП. Працював у кол-пі/рад-пі "Зарічний". Майстер вирощування високих врожаїв зернових. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Брав участь у громадському житті села. Нагородж. орд. Жовтневої Революції, Вітчизняної війни 2 ст., "Знак Пошани".

Ревуцького, вулиця житломасиву Бажанове Жовт. р-ну. Закладена в 40-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мав назву провулок 2-й Шухова. Довж. 1200 м, ширина 7 м. Має 43 будинки. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь укр. композитора Ревуцького Лева Миколайовича (20.2.1889, Чернігів. обл. – 30.3.1977, Київ). Педагог і муз.-громад. діяч. Народ. артист СРСР (1944). Герой Соц. Праці (1969), Держ. прем. СРСР (1941), України (1966). Твори кантата-поема "Хустина" (1923), 2 симфонії (1920, 1927), концерт для фортепіано з оркестром (1934), п'єси, хори, романси, пісні. Обслуговує 31 в/з.

"Регом", відкрите акціонерне тов-во діє з берез. 1975 як завод з виробництва запасних частин і ремонту технологіч. обладнання гірничозбагач. ком-тів "Ремгірмаш". Створен. на базі 13 ремцехів ГЗК. Працювало 3194 чол. Сучас. статус має з 1995. Протягом 1975 –

1995 утворено 5 основних та 3 допоміж цехів. Працює 1275 чол. Директори Тімофеєв А. Ф., Тонконог В. Ф.

Регулятор витрат повітря вісьового типу, розроблен. науковцями ін-ту ВНДІБПГ Я. Д. Паршиним, М. М. Безуглим у середині 70-х. Призначен. для розподілу повітря у гірнич. виробках, де не використовується транс-т.

Регулятор самоущільнюючий, розроблен. науковцями ВНДІБПГ Я. Д. Паршиним, М. М. Безуглим в середині 70-х. Призначен. для дистанційного регулювання витрат повітря та автоматич. пропуску електротран-ту у гірнич. виробках.

Регулятор штрековий, розроблен. науковцями ВНДІБПГ Я. Д. Паршиним, М. М. Безуглим в середині 70-х. Призначен. для регулювання повітряних потоків у гірнич. виробках.

Редегаст (Ридегаст), язичницький слов'янський бог, одне із імен Свирожича. Об'єкт культу прадавніх жителів Криворіжжя.

Редильського, прапорщика місія до Кр. Рогу, мала місце у 1781. Вирішувалося питання перерозподілу земель поміж слободою Кр. Ріг та маєтностями у вигляді дач ген.-майора Поліванова. Посланець сповістив, що уряд мав намір переселити до Кр. Рогу 450 дворів, необхідність дотримуватись плану забудови нових земель у межах слободи. Це вважається першими архітектур. рекомендаціями щодо планування забудови Кр. Рогу.

Редиска (Paphanus sativus var radicula), 1-річна коренеплідна овочева рослина родини хрестоцвітих. Листки ліроподібні, розсічені, зібрані в розетку. Стебло до 1 м. Плід – стручок, суцвіття – китиця. Зберігає схожість 3-4 р. Плоди коричневі, бурякові, темно-сині, червоні. Коренеплоди містять вуглеводи, білки, мінерал. солі, вітаміни. Сприяє обміну речовин. Вирощують у відкрит. і закрит. грунті. На Криворіжжя завезена болгарами-городниками у 90-х XIX ст. Пл. у сільськ. Криворіжжі займала до 2-3 га.

Редька (Paphanus sativus var major), 2-річна овочева коренеплідна рослина родини хрестоцвітих. Листки ліроподібні, розсічені, верхні суспільні. Плід – стручок. Плід овально-круглий, коричневий, темний. Коренеплоди важать від 50 г до 2-4 кг. Містять білки, вітаміни. Сприяє обміну речовин. На Криворіжжі займає пл. до 2 га.

Редька Антон Кіндратович (13.7.1896, Дніпропетров. обл. – 21.8.1977, Кр. Ріг). Новатор виробництва. Освіта н/середня. Труд. діяльність почав у 1912. Уч. гром. війни у скл. 2-ї Кінної Армії. На початку 20-х кріпильник, бурильник ш. "Профінтерн", ім. Шильмана. Стахановець 30-х. Уч. ВВВ. У 1944 – 1957 нач. дільниці, десятник, ст. контролер ш. ім. Шильмана РУ ім. Кагановича. Актив. учасник відбудови Кривбасу. Нагороджений орд. Леніна, Червоного Прапора, Трудового Червоного Прапора.

Реєво-Олександрівка, село Лозуватськ. сільради розташоване за 6 км. на півн. захід від центру сільради, на правому березі р.Інгулець. Рельєф хвилястий, порізаний балками. Схили до р.Інгулець круті. Виникло у 70-х XVIIIст. шляхом надання вільних земель Катериною II секунд-майору рос. армії Чічерову. Перші переселенці з м. Глухів з`явилися у 1775. У кінці 80-х кілька сімей кріпаків виміняні на собак і коней в Орловськ. і Рязанськ. губ. Існувало як 2 окремих хутора – Реєво та Олександрівка. У 1787-1788 мало 7 дворів, проживало 25 чол. і 16 жінок. До 1861 селяни жили за умов жорсткого кріпацтва. У 70-80-х землі надійшли у власність поміщику Делекторському, який здавав угіддя в оренду, мав економію. Селяни брали актив. участь у рев. подіях 1905,1917. У 20-х роках діяло тов-во спільного обробітку землі, у 30-х кол-п ім. Кагановича. Існувало до 100 дворів. Діяли клуб, початкова школа. Постраждало під час війни. Відбудова тривала до 50-х. У 50-х діяв кол-п ім. Молотова. У 1973 проживало 101 чол. Пл. 100 га. Має 1 вулицю , 44 двори, проживає 24 чол.

Реєво-Олександрівська початкова школа, відкрита у 1924 у с. Реєво-Олександрівка сучас. Лозуватськ. сільради. Розташовувалася у пристосованому приміщенні. Навчалося до 30-40 учнів, працювало 2 учителі. Закрита на межі 40-50-х.

Реєво-Олександрівські кладовища, 1. Розташоване на захід від с. Реєво-Олександрівка. Пл. 0,5 га. Діяло у XVIII ст. – середина 30-х XX ст. Поховані жителі села. Кількість

поховань невідома. **2.** Розташоване на захід від села. Пл. 0,5 га. Діє з початку 30-х. Поховані жителі села, кількість поховань невідома.

Реєстратор інтервалів часу, розроблен. науковцями КГРІ у середині 80-х. Використовується для оцінки якості вибухових матеріалів. Дозволяє контролювати процес вибуху. Маса 1,2 кг.

Режець Наум Харитонович (1.12.1930, Дніпропетровськ). Пром. керівник. Зак. Дніпропетров. ін-т інж. залізнич. тран-ту (1953). З 1963 голов. енергетик КЦРЗ. Один з організаторів рудорем. промисловості у Кривбасі. Надійно забезпечує виробничий процес енергетич. ресурсами. Керував введенням об'єднання на проектну. потужність. Автор перспектив планів енергопостачання.

Реседа (Reseda), рід трав'янистих рослин родини резедових. На Криворіжжі 1 дикорослий вид – **Р. жовта.** 1- 2-річна рослина, 20-40 см заввишки. Листки всі або крім найнижчих перистороздільні. Квітки неправильні, зібрані в китицю. Пелюстки зеленувато-жовті. Цвіте V-X. Звичайно зустрічається на відслоненнях вапняку та як бур'ян на полях, при дорогах, на відвалах, шламосховища. Рослина лікарська. Настій трави застосовують як сечогінний і потогінний засіб. Як декоративну рослину на Криворіжжі культивують **Р. запашну**, що походить з Єгипту.

Резников Анатолій Олександрович (20.2.1945, Казахстан). Держ. керівник. Зак. Моск. істор.-архів. ін-т (1974), Вищу партшколу при ЦК КПУ (1983), Дніпропетров. с/госп. ін-т (1987). У 1959 – 1968 кіномеханік в м. Талди-Курган, Алма-Ата. У 1968 – 1969 машиніст з-ду "Криворіжсталь". У 1969 – 1971 наук. співробітник, зав. фондами міськ. краєзнавч. музею. У 1971 – 1974 зав. орг. відділом, 2-й секретар Криворізьк. райкому ЛКСМУ. У 1974 – 1989 інструктор, голова парткомісії, 2-й секретар Криворізьк. райкому КПУ. У 1989 – 1990 директор рад-пу ім. К. Лібкнехта. Працював в апараті Довг. райвиконкому.

Резниченко Борис Павлович (1918, Кр. Ріг). Спорт. активіст. Освіта середня. Один з активістів спорту 30-х. Брав участь у створенні спорт. тов-ва "Динамо" на ст. Довгинцеве. Футболіст і волейболіст. Один з організаторів спорт. тов-ва "Локомотив" у Кр. Розі. Уч. ВВВ. Займався спортом, відроджував його у Кр. Розі. З 1964 очолював ДСТ "Локомотив". Організатор багатьох змагань.

Резниченко Василь Савелійович (1920, Молдова). Засл. економіст Молдови. Освіта середня. Уч. ВВВ з верес. 1941. Уч. визволення Кр. Рогу у скл. 1 гв. ПДД. Відзначився у боях за села Недайвода і Лозуватка. Після війни очолював кол-п "Молода гвардія" у Молдові. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 1, 2 ст., Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки.

Резниченко Іван Семенович (29.3.1921, Жовті Води – 7.1.1981, Кр. Ріг). Пром. керівник. Зак. КГРІ. Уч. ВВВ з серп. 1941 у скл. арт. частин. У 1946 – 1963 майстер, нач. мех. цеху № 3, голова профкому з-ду "Комуніст". У 1963 – 1971 голова міськкому профспілки працівників металургійної промисловості. У 1971 – 1981 заст. директора ПівдГЗК. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки. Переможець змагань, ударник п'ятирічок.

Резуненко Микола Никифорович (9.5.1927, Херсон. обл. – 1982, Кр. Ріг). Засл. будівельник України (1963). Зак. ФЗН (1947). У 1948 – 1955 монтажник СУ № 2 тр-ту "Стальмонтаж". У 1955 – 1982 бригадир СУ № 106 тр-ту "Криворіжстальконструкція". Відом. будівельник. Спеціаліст монтажу складних металоконструкцій. Переможець змагань, ударник п'ятирічок. Новатор виробництва. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора.

Рейд групи розвідників 523 СП 188 СД, відбувся на початку лист. 1943 за завданням командуючого 17 ПА генерала В. О. Судця з метою виявлення нім. аеродрому. Скл. з 8 полкових розвідників і членів підпільн. групи "Червоногвардієць" М. Ф. Грабового і Г. Д. Колесника. Пошук тривав 4 доби, авіабаза була виявлена і за координатами рад. бомбардувальники знищили 20 ворож. літаків. На зворотному шляху група виявила штаб ворожої дивізії, який під час швидкоплинного бою був знищений. Тільки підпільники

знищили 2-х старших офіцерів, підпалили бронетранспортер, броньовик, легкову машину. Цінні документи потрапили до штабу 188 СД. Група втрат не мала.

Рейзенкінд Йосип Якович (29.6.1910, Харків – 29.3.1990, Кр. Ріг). Проф. (1969). Д.Т.Н. (1966). Зак. Харків. інж.-буд. ін-т (1936). У 1936 – 1941 геодезист, нач. загону проект. контори "Союзтранспроект" (Харків). У 1941 – 1943 працював на Томськ. електротех. з-ді. У 1943 – 1970 доцент, проф. Донецьк. індустр. ін-ту. У 1970 – 1972 працював в Саратов. політех. ін-ті. У 1972 – 1985 зав. кафедрою геодезії КГРІ. Вивчав проблеми маркшейдерськ. зйомок кар'єрів. Автор 50 наук. праць.

Рейзенкінд Тетяна Йосипівна (16.1.1942, Томськ). Проф. (1998). Зак. Харків. ін-т мистецтв (1968). У 1968 – 1970 концертмейстер оркестр. кафедри Донецьк. муз. педін-ту, з 1971- Київ. муз. уч-ща. З 1972 ст. викладач, доцент, проф. кафедри теорії музики Криворізьк. педін-ту/ун-ту. Уч. Міжнарод. фестивалю з кінопедагогіки (Москва, 1982). Автор 60 наук. праць, 2 монографій з проблем теорії мистецтва. Представлена до золотої медалі Кембриджського ун-ту. Виховала багато проф. музикантів.

Рейніш Тетяна Павлівна (1880 – не пізніше 1917). Проф. революціонерка. Освіта середня. У рев. русі з 90-х. Після зак. гімназії виїхала до Швейцарії від переслідування. У 1902 приїхала до Кр. Рогу і організувала соціал.-демократ. гурток в основному для робітників Гданцівськ. чавуноливар. з-ду. Вела рев. пропаганду. Брала актив. участь у революції 1905 – 1906. Один з керівників збройн. повстання робітників Криворіжжя. У 1906 заарештована, здійснила втечу з Херсон. в'язниці. Жила у Швейцарії, Франції, Австрії. Померла в еміграції.

Рейнська, вулиця розташована у півн. частині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. До 1975 мала назву вулиця 4-а Пензенська. Довж. 306,5 м, ширина 7 м. Має 14 приват. будинків, проживає 30 чол. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь р. Рейн у Німеччині. Обслуговує 48 в/з.

Рейхеса І. Є. будинок, споруджен. у 1910, належав лікарю-терапевту І. Є. Рейхесу. Тепер вул. Леніна, 56. Збереглися літери "І. Є. Р.".

Рейхсмарка, грошова одиниця Німеччини 1924 – 1948. Дорівнювала 100 рейхспфенінгів. За часів окупації Криворіжжя ходила окупаційна рейхсмарка.

Реклама, стаття в газеті на свій захист, відхилення звинувачень у чомусь у давнину на Криворіжжі.

"Рекламна агенція Кривбас-ТБ", товариство з обмеженою відповідальністю створене у груд. 1994. Надає послуги з копіювання, звітності в електрон. вигляді, продає канцтовари і бланки. Керівник Р. В. Потопа.

"Рекламные окна Кривбасса", газета заснована у груд. 1995. Засновник ТОВ "Кривбас-ТБ". Друкує рекламу і безкоштовні об'яви. Тираж раз на тиждень 2-3 тис. екз.

"Рекламный парк", рекламно-інформац. тижневик заснован. у серп. 2000. Засновник ПП "СВ-Стар-компані". Друкує безкоштовні об'яви, телепрограму. Тираж 5 тис. екз. на тиждень.

Рекламні тумби, з'явилися у Кр. Розі на початку XX ст. Відомі 20 таких споруд. До наших часів збереглася на вул. Каунаській Ц.-Міськ. р-ну. Являє круглу тумбу з цегли. Використовувалися для об'яв, афіш про культурні, політич. події.

Реклю Жан Жак Елізе (15.3.1830, Сент-фуа-ла Гранд, Франція – 4.7.1905, Тюрнхаут, Бельгія). Видат. географ. Актив. діяч Паризьк. комуни. У 1871 засуджен. на довічне заслання. Автор 19-т. довідника "Земля і люди". Вперше на світовому рівні скл. характеристику Криворізьк. залізоруд. родовищ (1883).

"Рековата балка", поселення епохи пізньої бронзи розташоване на лівому березі р. Інгулець за 0,5 км на півн. від с. Лозуватка. Культурний прошарок до 0,4 м. Знайдені уламки посуду, знарядь полювання і побуту.

Рековата балка, довж. до 7 км розташована на правому березі р. Інгулець у півн. частині с. Лозуватка. По балці багато джерел, які постачають річку. Звідси напевно й назва.

“Реконструкція без втрат виробництва”, ініціатива народжена у труд. колективі ІнГЗК у 1971. Пов'язана з перевіркою у промислових умовах працездатності технологіч. схем з попереднім проходженням скельної маси. Діяла дослідно-промислова дільниця циклічно-потокової технології. Вважався першим етапом потокової розробки скельних порід і руд відкритим способом як альтернатива цикліч. технології, що не забезпечувала інтенсивного видобутку корис. копалин на великих глибинах. Широкого розвитку набула на ПівдГЗК, що призвело до збільшення обсягів перевезення гірнич. маси на 20 млн. т у 1977 у порівнянні з показниками 1970. У 1982 лауреатами премії Ради Міністрів СРСР за основні прогресивні технологіч. і будівельні рішення з реконструкції та тех. переоснащення збагач. фаб-ки ПівдГЗК здійснених без втрат виробництва металург. сировини стали І. І. Савицький, Г. І. Цигуль, А. Гриша, Є. Капустін ін.

Рекрут (від нім.), особа прийнята на військ. службу. У Росії рекрут. повинність проходила у 1705 – 1874. Багато жителів Кр. Рогу відбували цю повинність.

“Рекс”, жаргонна назва на Криворіжжі робітників з тр-тів “ДДР” або “Металургмонтаж”.

Рекультивація земель, система техніч. заходів, які спрямовані на відновлення цінності і комплексне поліпшення якості землі, порушеної у результаті промислової діяльності. На Криворіжжі проблема Р. стоїть особливо гостро. За 120 років пром. видобутку руди з 40,7 тис. га загальної пл. Кр. Рогу 18,2 тис. га зайняті під пром. об'єкти гірничо-металург. промисловості, 9,1 тис. га порушені в результаті видобутку заліз. руди, з них кар'єри 3 тис. га, шахти 519 га, зсуву грунтів 237 га. За Земельним кодексом України земельні ділянки, які вивільняються після завершення гірнич. видобутку мають передаватися у розпорядження с/госп. підприємствам, лісовому, рибному госп-вам, житловому будівництву або садівництву після приведення їх у стан придатний до подальшого використання. Р. проводиться на відпрацьованих землях, на схилах відвалів, кар'єрів з метою поліпшення екостану. Процес Р. у Кривбасі започаткован. у кінці 70-х. За 1986-2000 процесом Р. відновлено 1,1 тис. га земель. Найбільший обсяг припадає на 1990, коли Р. піддалися 193,6 га. Після 1990 темпи Р. різко скоротилися. Актив. участь у процесі беруть науковці ботсаду. За їх пошуками і рекомендаціями проводиться озеленення порушених гірнич. промисловістю територій.

Рекунович Володимир Федорович (31.7.1936, Дніпропетров. обл. – 21.9.1995, Кр. Ріг). Мед. керівник. Зак. Дніпропетров. медін-т (1961). З 1961 лікар мед. частини РУ ім. XX партз'їзду. Один з ініціаторів створення дитяч. хірургіч. відділення у Кр. Розі (1965). З 1968 зав. відділенням, голов. дитяч. хірург Кр. Рогу. У 1973 зав. відділенням, хірург 8-ї дитяч. лікарні. Відмінник охорони здоров'я.

Релігієведення, наука, яка досліджує виникнення, функціонування і розвиток релігії як глобального соціального явища.

Релігійна громада незалежної церкви християн віри євангельської п'ятидесятників “Віфезда,” зареєстрована у лип. 1997. Богослужіння відбуваються у середу, п'ятницю, неділю. До 200 віруючих. Культова споруда у вигляді молитовного будинку у власності громади. Пресвітер М. В. Васильченко.

Релігійна громада церкви адвентистів 7-го дня, зареєстрована у Жовт. р-ні в лист. 1991. До 180 віруючих. Богослужіння відбуваються у п'ятницю, суботу. Культова споруда у вигляді молитовного будинку у власності громади.

Релігійна громада церкви християнської віри євангельської “Вефіль,” зареєстрована у лист. 1991 в Жовт. р-ні. До 330 віруючих. Богослужіння проводяться у середу, п'ятницю, неділю. Діє недільна дитяча школа. Культова споруда у вигляді молитовного будинку перебуває у власності громади.

Релігійна громада християн віри євангельської церкви “Прославління,” зареєстрована у лип. 1995 в Жовт. р-ні. Богослужіння відбуваються у четвер, неділю. Щоденно діє біблейська школа. Культова споруда у вигляді молитовного будинку перебуває у власності громади.

Релігійна громада християнської церкви повного Євангелія "Слово життя," (хорезмати) зареєстрована у 1999. Віруючих до 400 чол. Богослужіння проводиться у четвер, неділю. Приміщення орендується. Пастор В. В. Проскуряков.

Релігія, світобачення, світосприймання основані на віру у Бога, віра в існування надприродних сил. Благочестя, набожність, святиня, предмет культу.

Рембрандта, вулиця житломасиву МОДР Ц-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мав назву провулок 3-й Запорізький. Довж. 463 м, ширина 7 м. Має 63 держ. будинки. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь голланд. живописця і гравера Рембрандта Гармеса ван Рейна (15.7.1606, Лейден – 4.10.1669, Амстердам). Серед творів "Урок анатомії доктора Тюльпа" (1632), "Нічна варта" (1642), "Старійшини суконного цеху" (1662), офорти "Сліпий Товій" (1651), автопортрети. Обслуговує 19 в/з.

Ремез (Remiz), птах роду горобцеподібних. Довж. 10-12 см, вага 7-11 г. Менший за горобця. Спина, плечі коричневі, від дзьоба через очі до вуха широка чорна смуга, крила, хвіст чорнуваті із світлими смугами, голова блідо-сіра, низ білий з вохристим відтінком. Населяє береги водойм. Гніздо у вигляді кулі з бічним виходом. Кладка у трав.-червні з 5-10 яєць. Голос – тонкий свист "тсіі-тсіі". Живиться комахами.

Ремесло, трудовий процес, пов'язаний з виготовленням продукції, предметів побуту ін. У давнину на Криворіжжі мали поширення бондарство, гончарство, ковальство, кушнірство, столярство, лимарство ін.

"Ремеслуха", народна назва ремісничого уч-ща на Криворіжжі до ВВВ.

РЕМІННИЙ Володимир Ілліч (25.9.1944, Кр. Ріг). Пром. керівник. Зак. КГРІ (1985). У 1961 електрослюсар з-ду електромонтаж. виробів. У 1961 – 1963 електрослюсар НКГЗК. З 1967 майстер, нач. мережного р-ну, з 1991 голов. інж. підприємства "Кривбассвітло". Занесен. на дошку Пошани кращих опоряджувальників Кр. Рогу (1997).

Ремісник, людина, яка володіла ремеслом у давнину на Криворіжжі.

Ремньов Віталій Миколайович (18.1.1969, Кр. Ріг – 25.1.1988, Афганістан). Воїн-інтернаціоналіст. Зак. СПТУ № 46. В арм. з 1987. Уч. війни в Афганістані. Загинув у бою на перевалі Саланг. Похован. у Кр. Розі. Нагородж. орд. Червоної Зірки.

Ремньова В. М. меморіальна дошка, встановлена на будинку № 15 по вул. Тинка у 1989. Напис свідчить, що в цьому будинку проживав воїн-"афганець" В. М. Ремньов.

"Ремонтирська могила", курган-могильник розташовувався у сел. Мирівське на території з-ду цементно-стружкових плит. Розкопан. у 1988. Мав вис. 5,1 м. Виявлено 10 поховань епохи міді-бронзи. У похованні ямної культури виявлена стріла, розпис вохрою. У похованні багато залишків кераміки. Знайдене унікальне зображення хрестоподібного "дерева життя".

"Ремонтник", садівницьке товариство БУ № 6 "Кривбасрудоремонт". Закладене в 80-х у Терн. р-ні. Пл. 8,2 га. Має 164 ділянки.

Ремонтно-будівельні підприємства, входять до скл. управління житлово-комунального госп-ва міськвиконкому і беруть початок з 1944. У Кр. Розі існує 6 таких підприємств, які займаються ремонтом житлового фонду шляхом виконання покрівельних робіт, оновлення фасадів будинків, заміни сантехніки.

Ремонтно-механічний цех № 1, ком-ту "Криворіжсталь" введен. у 1933 у скл. з-ду "Криворіжсталь". Пл. 10 тис. куб. м. Проводить ремонти потужності ком-ту. Має 87 одиниць обладнання. У 2001 створена дільниця унікальних верстатів. Начальники П. М. Прижепюрко, Я. П. Ульпе, В. О. Костюк, Я. А. Рабінович, Г. І. Буйний, П. М. Бородай, В. А. Макаров, В. О. Решетняк, М. О. Суханов, Л. К. Магаляс, І. Г. Манаков, В. І. Макаров, В. П. Кабанов.

Ремонтно-механічний цех № 2, ком-ту "Криворіжсталь" введен. у груд. 1968. Займається ремонтом металург. обладнання основних цехів. До скл. входять механообробна, зварювально-налагоджувальна групи. Верстатний парк 185 одиниць. Оснащен.

унікальним обладнанням, яке обробляє вироби діам. до 5 тис. мм, довж. 16 тис. мм і масою до 50 т. Начальники А. П. Кошиков, В. О. Новиков, Б. А. Дичик, В. А. Черняк.

Ремонтно-механічного цеху № 2 ком-ту "Криворіжсталь" меморіальна дошка встановлена у 1972 на споруді цеху. Виготовлена з чавуну у фасонно-ливарному цеху з-ду "Криворіжсталь".

Ремонтно-монтажний цех № 3, ком-ту "Криворіжсталь" створен. у груд. 1979 у скл. управління голов. механіка. Забезпечує потребу ком-ту у запасних частинах, змінному обладнанні. Оснащен. токарними верстатами, пресами ін. Начальники А. С. Малахов, О. В. Солнцев, В. І. Подвалюк, Ю. М. Коновалов, В. І. Кот.

Ремонту ланцюгів управління технологічними процесами цех, ком-ту "Криворіжсталь" створен. у 1997 у скл. ком-ту "Криворіжсталь". Забезпечує ремонтні роботи засобів контрольно-вимірювальних приладів, охоронно-пожежної сигналізації ін. Начальник О. О. Одаренко.

Ремонту металургійного обладнання цех № 1, ком-ту "Криворіжсталь" створен. у серп. 1954 на базі мех. служби домен. та агломерац. цехів як ремонтно-кущовий цех. З 1968 має сучас. назву. Виконує ремонти обладнання домен. та агломерац. цехів. З пуском ДП №9 виконує ремонт блюмінгів, станів, проводить збирання обладнання для домен. печей.

Ремонту металургійного обладнання цех № 2, ком-ту "Криворіжсталь" створен. у лип. 1975. Здійснює ремонт обладнання сталеплавильних цехів. До скл. входять слюсарна, монтажна, водопровідна, рухомого складу дільниці. Працює 385 чол. Керівники Г. П. Савенко, В. О. Демиденко, В. В. Рудич, Ю. І. Бондаренко, І. І. Таран, В. Ф. Голуб.

Ремонту металургійного обладнання цех № 3, ком-ту "Криворіжсталь" створен. у квіт. 1969 як енергоремонтний цех. Працювало 231 чол. У 1975 поділен. на цехи вентиляції та енергоремонтний. З груд. 1977 має сучас. назву. Займається ремонтом та обслуговуванням холодильного, вентиляційного обладнання, трубопроводів, катодним захистом промоб'єктів ком-ту "Криворіжсталь". Обслуговує 1,5 тис. одиниць холодильного обладнання, 2,2 тис. вентиляційних агрегатів, 46 катодних станцій. Працює 282 чол. Начальники І. Я. Денисевич, А. М. Савченко, В. Г. Смілянець.

Ремонту металургійного обладнання цех № 5, ком-ту "Криворіжсталь" створен. у 1996. Бере початок від цеху ремонту прокатного обладнання, який діяв з 1968. Займається ремонтом металург. обладнання основних цехів. У 1975 вперше створені бригади гарантійного ремонту. Начальники Г. Горшков, Г. Дорохов, Г. Богданов, В. Галицький, М. Кармазін, А. Зінченко.

Ремха Володимир Михайлович (23.10.1937, Кр. Ріг – 4.04.2002, там же). Держ. керівник. Зак. Криворізьк. педін-т (1961), КГРІ (1968). У 1960 – 1965 інструктор, 2-й, 1-й секретар Ц.-Міськ. райкому ЛКСМУ. У 1965 – 1967 механік, нач. зміни рудника НКГЗК. У 1967 – 1969 голова Ц.-Міськ. ком-ту народ. контролю. У 1969 – 1972 2-й секретар Ц.-Міськ. райкому КПУ. У 1978 – 1986 голова Ц.-Міськ. райвиконкому. У 1986 – 1988 1-й заст. голови міськвиконкому. Уміло керував госп-вом району, будував житло, об'єкти соцкультпобуту. У 1978 – 1991 заст. ген. директора об'єднання "Південруда". З 1991 заст. ген. директора, голови правління концерну "Укррудпром". Нагороджен. орд. Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани", Почес. Грамотою Президії Верх. Ради України, знак "За заслуги перед містом".

Ремха Юрій Степанович (26.8.1942, Кр. Ріг). Пром. керівник. Зак. КГРІ (1966), Ленінград. ін-т водного госп-ва (1972). У 1959 – 1961 електрик міськ. електромереж. У 1966 – 1969 пом. механіка пароплавів "Шишкін", "Олександр Фадєєв", голов. енергетик суднорем. з-ду Камськ. річкового пароплавства. У 1969 – 1994 ст. інж., голов. інж. проектів, ін-ту ВНІПрудмаш з 1994 голова правління ВАТ "КриворіжНДПІрудмаш". Канд. тех. наук (1978). Винахідник. Володар 30 автор свідоцтв, почес. дипломів і призів. Керує створенням нової гірнич. техніки.

"Ренесанс", зразкова студія естрадного танцю створена у 1980 за ініціативою А. Г. Рідош при Палаці дитячої та юнацької творчості ім. Ю. О. Гагаріна. Відвідує 60 чол. Лауреат V-

VI міжнарод. фестивалів “Аліса в країні чудес”, голов. приз “Міс Аліса” (Євпаторія, 1997 – 1998), IV Всеукр. фестивалю (Миколаїв, 1998), обл. фестивалю (Дніпропетровськ, 1998) ін.

“Ренет Симиренка”, сорт яблунь зимових сортів, зеленого кольору, виведен. укр. вченим-садоводом Л. П. Симиренком (1855 – 1920). Цей сорт дуже поширен. у Кривбасі.

“Ренсі”, міський центр кіокушинкай-карате діє з квіт. 1995. Проводить змагання. Налічує 40 чол. Голова М. В. Мартинов.

Реп, музичний жанр популярний серед молоді Кр. Рогу у 90-х.

Репер (геодез.), знак, що позначає і закріплює на місцевості точку земної поверхні, вис. якої визначено нівелюванням. Має широке застосування на Криворіжжі.

Репніков Микола Петрович (13.12.1938, Смоленська обл.). Новатор виробництва. Освіта середня. У 1957 – 2001 формувальник сталевого литва, майстер фасонно-ливарного цеху ком-ту “Криворіжсталь”. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Майстер з відлиття пам'ятників і монументів. Брав участь у виготовленні меморіалу “Перемога”, пам'ятників Я. Вєсніку, О. Полю ін.

Репродукція, давня назва фотографії на Криворіжжі.

Реріха, вулиця житломасиву Карнаватка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мав назву провулок 3-й Зелений Гай. Довж. 218 м, ширина 7 м. Має 42 держ. будинки. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. живописця Реріха Миколи Костянтиновича (9.10.1874, Петербург – 13.12.1947, Індія). Археолог, мандрівник, гром. діяч. Ранні твори присвячені Давній Русі “Заморські гості” (1901), “Будують місто” (1902). Мозаїки у церкві с. Пархомівці (Київ. обл., 1903 – 1906), у Троїцькому соборі Почаївської лаври (1910) виконано за ескізами Р. З 1916 жив в еміграції (у Фінляндії, США, Індії). Твори “Гуга Чохан” (1931), “Гімалаї Нанда-Деві” (1941), “Пам'ятай” (1945). Обслуговує 72 в/з.

Республіканська наукова конференція “Пневмоконіоз, формотворення, профілактика і лікування”, відбулася у Кр. Розі у лист. 1979 під егідою АН України, Мінчормету, Мінохорони здоров'я України. Обговорювалися проблеми поліпшення умов праці гірників та ефективність профілактич. заходів.

Республіканський медико-генетичний центр, створен. у 1975 на базі міськ. клініч. пологового будинку № 1, як перша медико-генетична консультація в практич. медицині кол. СРСР. У 1987 одержав статус республіканського. Надає спеціалізовану консультативно-діагностичну допомогу сім'ям підвищеного генетич. ризику з 6 областей України: Дніпропетров., Запорізьк., Кіровоград., Миколаїв., Черкаськ., Херсонськ. Є родоначальником пренатальної діагностики. У 1980 вперше в Україні проведен. генетич. амніоцентез, започаткована пренатальна діагностика хромосомних аномалій плода. Попереджує вади розвитку і спадкових захворювань. На базі проводяться конференції і семінари.

“Реставратор-1”, держ. комунальне підприємство створене у серп. 1991 з метою аварійного ремонту мереж, виконання ремонт. робіт за замовленням, виготовлення пам'ятників, надання автопослуг. Має 3 дільниці, працює 83 чол., 10 одиниць транс-ту.

Ресторан, заклад громадського харчування. Спеціалізоване підприємство, яке має більший 50 посадочних місць, музичне обслуговування ін. Поділяються на 3 категорії: люкс, вищий та перший класи. На 1.9.2001 у Кр. Розі зареєстровано 9 Р. Серед них 2 вищого класу та 7 першого.

Ресурсозбереження, сукупність процесів, які спрямовані на забезпечення зниження ресурсоспоживання у заданих умовах існування матеріального об'єкта, що споживає ресурси певного виду.

Ретуш, процес коригування зображень (негативів, фотознімків, малюнків). Мав поширення на Криворіжжі з часу появи фотографій до появи комп'ютерів.

Реутилізація, процес використання відходів одного виробництва, галузі промисловості, побуту як відхідного продукту для ін. виробництв, що входять до реутилізаційного циклу. Дає змогу вирішувати проблему забруднення навколишнього середовища.

Речмедила отамана загін гайдамаків, сформован. у Кр. Розі у лист. 1917. У груд. 1917 – січ. 1918 хазяйнував на Гданцівці, опікав Гданцівськ. чавуноливарний з-д. Припинив діяльність після збройного повстання більшовиків у січ. 1918.

Речовинна геологія, галузь науки, яка об'єднує загальне розуміння "геологія" і, зокрема, вивчає речовинний склад землі. На Криворіжжі започаткована А. Й. Гільденштедтом, В. Ф. Зуєвим, має продовження у працях Я. М. Бєлевцева, Є. Ф. Шнюкова, М. П. Семененка.

Решетилов Вадим Григорович (6.12.1934, Кіровоград. обл.). Чл. СПУ. Зак. Київ. ун-т (1957). Працював у ж. "Вітчизна". Часто навідував Кр. Ріг. Написав про ДП №9. Повість "Вогонь" (1974), про директора з-ду "Криворіжсталь" М. Гурова.

Решетілов Володимир Анатолійович (11.2.1967, Вінницька обл.). Прокурор. Зак. Одес. ун-т (1993). У 1993 – 1996 слідчий в Одес. обл. У 1996 – 1998 ст. помічник, заст. прокурора Інгулецьк. р-ну. У 1998 – 1999 прокурор відділу прокуратури Дніпропетров. обл. У 1999 – 2000 заст. прокурора Кр. Рогу. З груд. 2000 прокурор Дзерж. р-ну, згодом заст. прокурора м. Кр. Ріг.

Решетняк Віталій Васильович (16.3.1934, Кр. Ріг). Засл. геолог. України (1984). Д.Г/М.Н. (1993). Зак. КГРІ (1957), МДУ ім. Ломоносова (1963). У 1957 – 1961 ст. геолог Центр, у 1961 – 1963 ст. геолог Інгулецьк. геологіч. партій. У 1963 – 1975 ст. геолог геологіч. відділу експедиції. У 1975 керівник рад. експерт. групи в АРЄ. У 1975 – 1993 голов. геолог тр-ту "Кривбасгеологія". Чл.-кор. АГНУ (1995). Відкрив Олександрівське родовище молібдену. Уч. XXVII сесії Міжнарод. геологіч. конгресу. (1984). Автор наук. праць з проблем глибинної будови та перспективи рудоносності Кривбасу.

Решетняк Валентин Зіновійович (29.4.1915, Криворіжжя – груд. 1991, Кр. Ріг). Гірнич. керівник. Зак. КГРІ (1936). У 1936 – 1940 майстер, нач. дільниці ш. ім. Артема, ім. Фрунзе, "Центральна". У 1940 – 1960 на керівних посадах на підприємствах Півночі, Дал. Сходу і Ставрополлі. У жовт. 1960 – серп. 1962 1-й директор ПівнГЗК. Керував введенням ком-ту, будівництвом кар'єру на ЦГЗК. У 1963 – 1983 нач. техвідділу, заст. голов. інж. ін-ту "Кривбаспроект". Нагороджений орд. Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани".

Решетняк Іван Павлович (1887 – 1949, Кр. Ріг). Уч. рев. подій. Освіта н/середня. Уч. рев. подій 1905. Піддавався арештам. Уч. рев. подій 1917. Брав участь у партизан. русі на Криворіжжі, у гром. війні. У 1920 – 1936 бригадир бурильників ШУ ім. К. Лібкнехта. Стахановець. Один з кращих бурильників Кривбасу.

Решетняк Микола Макарович (16.5.1925, Кр. Ріг – 17.9.1943, там же). Уч. підпілля. Освіта н/середня Вихованець СШ № 15. У 1941 – 1943 створив і керував комсомол.-молодіж. підпільн. групою. Склав радіоприймач. Приймав зведення з фронтів, писав листівки. Разом з друзями зіпсував кілька рацій нім. танків та автомобілів. Заарештован. гестапо. З 17 серп. по 17 верес. мужньо тримався на допитах, переніс нелюдські тортури. Розстрілян. на березі р. Інгулець. Ім'я носять школа № 15, вул. у Кр. Розі, корабель в Керчі. Пам'ятник на могилі. Похован. у Комсомольськ. парку Ц.-Міськ. р-ну.

Решітка, ажурне переплетення з металу у самоварі або пічці, через яке просипалася зола та поступало повітря необхідне для горіння палива у давні часи на Криворіжжі.

Решняка Ф. Т. (засл. гірник України (1960), трудова діяльність пов'язана з ш. "Гігант" РУ ім. Дзержинського. Працював бурильником, гірнич. лаборантом, нач. дільниці. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Біографіч. даних не виявлено.

Рєпіна, вулиця житломасиву Весела Дача Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. Довж. 953 м, ширина 7 м. Має 51 держ. будинок. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. художника Рєпіна Іллі Юхимовича (5.8.1844, Харків. обл. – 29.9.1930, Ленінград. обл.). У 1864 – 1871 навчався в Петербурзьк. АМ (у 1894 – 1907 – професор, 1898 – 1899 – ректор). Чл. тов-ва передвижників з 1878. Твори "Бурлаки на Волзі" (1870 – 1873), "Хресний хід у Курській губернії" (1880 – 1883),

“Відмова від сповіді” (1879 – 1885), “Іван Грозний і його син” (1885), портрети В. В. Стасова (1873), М. Мусоргського (1881), Льва Толстого (1887), Т. Шевченка (1888), “Запорожці” (1880 – 1891). Обслуговує 25 в/з

Ржепецький Аркадій Степанович (1.8.1907 - ?, Кр. Ріг). Військ. діяч. Освіта вища. Служив в армії. Уч. ВВВ. Відзначився у боях. До середини 50-х служив в армії. Працював на ПівдГЗК. Нагородж. орд. Леніна (2), Червоного Прапора (2), Червоної Зірки (2). Вичерпаних біографіч. даних не виявлено.

Рзянкін Андрій Миколайович (8.10.1964, Кр. Ріг – 1.12.1985, Афганістан). Воїн-інтернаціоналіст. Освіта середня. Вихованець СШ № 34, СПТУ № 25. Працював на ш. “Жовтнева” РУ ім. Комінтерну. В арм. з 1983. В Афганістані заст. ком-ра сапер. взводу, ст. сержант. У боях виявляв виняткову мужність. Закрив собою ком-ра. Помер від ран. Похован. у Кр. Розі. Ім'я носить вул. у Кр. Розі. Нагородж. орд. Леніна.

Рзянкіна А. М. меморіальна дошка, встановлена на будинку на розі вул. Кремлівської, 30 та вул. Сержанта Рзянкіна у 1989. Напис свідчить, що вулиця названа на честь воїна-інтернаціоналіста, кавалера ордена Леніна сержанта А. М. Рзянкіна. Праворуч на розетці – барельєф.

Рибак Микола Петрович (11.5.1931, Одес. обл.). Новатор виробництва. Освіта середня. У 1958 – 1991 водій самоскида, автобуса ЦГЗК. Серед перших у Кривбасі освоїв 120-тонний самоскид “Камацу”. Переможець змагань. Громадськ. діяч. Чл. “Клубу мільйонерів”. Досяг видатних успіхів у роботі. Ініціатор труд. починів. Держ. премія СРСР (1984). Нагородж. орд. Леніна, Жовтневої Революції, “Знак Пошани”, Трудової Слави 3 ст., Почес. Грамотою Президії Верх. Ради України.

Рибак Михайло Іванович (16.1.1921, Омська обл.). Герой Рад. Союзу (29.6.1945). Зак. Балашов. ав. уч. (1943). В арм. з 1939. Уч. ВВВ з черв. 1941. Уч. визволення Кр. Рогу у скл. 951 ШАП 306 ШАД. За роки війни здійснив 120 б/вильотів. В арм. до 1970, підполковник. Оселився в Одесі. Нагородж. орд. Леніна, Червоного Прапора (2), Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки (2).

Рибалка, вулиця житломасиву МОДР Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 2-га Запорізька. Довж. 430 м, ширина 7 м. Має 34 держ. будинки. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь двічі Героя Рад. Союзу Рибалка Павла Семеновича (4.11.1894, Сумська обл. – 28.8.1948, Москва). Маршал бронетанк. військ (1945). Зак. Військ. акад. ім. Фрунзе (1934). У ВВВ командуючий гв. танк. армією на Брянськ., Півд.-Захід., Центр., Воронезьк., 1-му Білоруськ. та 1-му Укр. фронтах. З 1947 команд. бронетанк. і механ. військами Рад. Арм. Обслуговує 19 в/з.

Рибалко Валентин Улянович (7.4.1918, Кр. Ріг – 21.1.1993, там же). Пром. керівник. Зак. Всесоюз. електротех. тех-м (1958). У 1934 – 1938 токар КРЕС. Брав участь у введенні електростанції на проект. потужність. У 1938 – 1946 служив в полку особливого призначення в Кремлі. Стояв у почес. варті біля саркофага В. І. Леніна, у скл. роти почес. караулу зустрічав глав держав та урядів. Уч. парадів на Красній площі. Уч. ВВВ з лип. 1941. Брав участь у знешкодженні 15 бомб, які вирили на території Кремля. У 1946 – 1978 на керівних посадах у відділі кадрів КРЕС/ТЕЦ ім. Ілліча. Брав участь у відбудові, формуванні колективу. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 2 ст.

Рибалко Герасим Миколайович (1912, Полтав обл. – лист. 1941, Криворіжжя). Уч. партизан. руху. Зак. Нікопольськ. садово-городній тех-м, навчався в Криворізьк. пед. ін-ті. У 1931 – 1933 працював агрономом в П'ятихатськ. р-ні. У 1934 – 1935 зав. відділом райгазети в Бердянську. У 1937 – 1941 заст. редактора газ. “Червоний гірник”. Уч. походу в Захід. Україну (1939). У серп. 1941 брав актив. участь у формуванні партизан. загону в р-ні Нікополя. Заст. ком-ра. Керував бойовими операціями на території. Дніпропетров. обл. Загинув у бою з карателями.

Рибалок, вулиця житломасиву ім. Леніна Терн. р-ну. Закладена у кінці 40-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мав назву провулок. Закарпатський. Довж. 500 м, ширина 8 м.

Має 34 приват. будинки, проживає 121 чол. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Обслуговує 47 в/з.

Рибалочка (Alcedo), птах роду ракшоподібних. Довж. 15-20 см, вага 25-40 г. Трохи більший за горобця. Верх блакитно-зелений, надхвістя блискучо-блакитне, широка смуга від дзьобу через око до потилиці. Горло вохристо-білувате, низ тіла іржаво-рудий. Дзьоб буро-червонуватий. Населяє береги водойм Криворіжжя. Малочисельн., перелітний птах. Гніздо на обривах. Кладка у норі у трав.-червні з 5-8 яєць. Літає над водою. Голос – різке "піік-піік-піік". Живиться дрібною рибою.

Рибальченко Юлій Андрійович (13.9.1948, Черкаська обл.). Чл. СХУ (1993). Зак. Абрамцівське худ.-пром. уч-ще (1978). З 1965 працював на підприємстві "Зв'язокчормет", слюсарем з-ду "Криворіжсталь", електромонтером тр-ту "Дніпроелектроремонт". З 1978 художник-оформлювач. Уч. виставок. Працює у галузі скульптури, графіки, малої пластики. Серед робіт "Пісня", "Багаття" (1977), "Весна", "Кохання", "Життя" (1982), "Домашній концерт" (1984), "Звіт" (1987), "Трагедія Чорнобиля" (1990), "Привід" (1991) ін. Твори зберігаються у музеях, приват. колекціях.

Рибасівське урочище, Дзержинськ. лісництва Криворізьк. лісгоспу закладене у 1965. Пл. 15 га. Росте гледилія, акація.

Рибасове, житломасив розташован. у центр.-схід. частині Жовт. р-ну. Виник як село у середині XIX ст. Землі належали поручику Дмитру Рибасу. У ті часи мало вулицю з глинобитних хатин. Жителі працювали на панській землі. З початком пром. видобутку руди більшість малоземельних селян працювало на рудниках. Село перетворилося на гірниче селище. Має 13 вулиць, проживає 14 тис. чол.

"Рибасове-1", археологіч. пам'ятка-поселення епохи мезоліту розташована на лівому березі Кресівськ. водоймища за 1,5 км на схід від Рибасового і за 150 м на півн. від гирла каналу № 33 "Дніпро-Кр. Ріг". Територія довж. 30 м, ширина 3-5 м. Знахідки представлені кам'яними знаряддями. Зберігаються в міськ. краєзнавч. музеї. Обстежен. археологом О. О. Мельником у 1980.

"Рибасове-2", поселення доби неоліту розташоване на лівому березі Кресівськ. водоймища за 1,25 км на схід від мосту із мкрн. Зарічний в житломасив Рибасове. Знахідки зібрані на пл. 50 м. Зберігаються в міськ. краєзнавчому музеї. Обстежене археологом О. О. Мельником у 1980.

Рибасового району профілакторію сквер, закладен. в середині 60-х в Жовт. р-ні. Пл. 2,9 га. Має статус саду. Багатий на зелені насадження. Обладнан. місцями для відпочинку.

Рибачук Володимир Анатолійович (1.9.1941, Волинська обл.). Гірнич. керівник. Зак. КГРІ (1964). У 1965-1987 гірнич. майстер, нач. дільниці, нач. ВКБ РУ ім. Кірова. У 1987-1998 керуючий тр-том "Кривбасшахтобуд". У 1998-2001 нач. ШБУ, з верес. 2001 директор РУ ім. Кірова. Уміло керував будівництвом і реконструкцією шахт Кривбасу. Нагородж. Почес. Грамотою Президії Верх. Ради України, знак. "Шахтарська слава" 1-3 ст.

Рибекіт (на честь нім. мандрівника Е. Рибека), мінерал класу силікатів. Колір темно-синій. Блиск скляний. Досліджували Ю. І. Половінкіна, В. І. Скаржинський, З. М. Гречишнікова.

Риби (лат. Pisces), зодіакальне сузір'я, у якому знаходиться точка весняного рівнодення. З території Криворіжжя простежується в кінці літа, восени, на початку зими.

Рибін Володимир Сергійович (22.2.1933, Тамбов. обл.). Засл. будівельник України (1989). Зак. КГРІ (1976). У 1949 – 1957 слюсар, майстер Ертильськ. цукроз-ду. У 1959 – 1978 тесля, майстер, ст. виконроб, нач. БУ тр-ту "Криворіжаглобуд". У 1978 – 1998 нач. БУ № 4 тр-ту "Криворіжпівнічрудбуд". Ударник п'ятирічок. Наставник і раціоналізатор. Уміло керував процесом будівництва об'єктів ПівнГЗК. Нагородж. орд. "Знак Пошани".

Рибінська, вулиця житломасиву Веселі Терни Терн. р-ну. Закладена у кінці 40-х. Розвитку набула у 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 1-а Рибінська. Довж. 400 м, ширина 8 м. Має 30 приват. будинків, проживає 107 чол. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь м. Рибінськ Ярослав. обл. (Росія). Обслуговує 90 в/з.

Рибне господарство (рибгосп), створене у квіт. 1966 на базі рибкол-пу “Маяк”. До його скл. увійшли Карачунівське, Південне, Зеленодольське, Кресівське, Миколаївське, Шолохівське, Макортівське водоймища. У 1969 збудовані нагульні ставки, риборозплідник. У перший рік існування виловлено 350 т риби. Провідне місце у ставковому рибальстві займала Апостолівська дільниця, де вирощувалося 80 % товарної риби. У 1988 рибопродуктивність нагульних ставків тут досягла рекорд. показників, до 40,6 ц/га. Ці результати представлені на ВДНГ України. У 1998 до складу увійшов Зеленодольськ. рибгосп на правах дільниці. У серп. 1999 рибгосп перетворен. на ВАТ “Криворіжрибсільгосп” у скл. Зеленодольськ., Шолохівськ., Півд. і Кам'янськ. водоймищ загальн. площею 3,9 тис. га. Існує 2 дільниці – Зеленодольська нерестового вирощування і Апостолівська – товарно-вирощувальна площею 502 га. У 1999 реалізовано 116 т рибопосадкового матеріалу і 99 млн. шт. личинок. У 1998 вирощено 388 т риби у нагульних ставках, 133 т у водосховищах, у 1999 – 368 і 234 т. Крім рибництва займаються вирощуванням 1,3 тис. т зернових з пл. 670 га. Працює 178 чол., діє мережа магазинів. Директори М. Л. Цирульник, О. Г. Чигрин, Г. О. Пономаренко, С. Ю. Закордонець.

Рибчинський Олександр Іванович (1.2.1947, Київ. обл.). Засл. артист. України. Зак. Київ. театр. ін-т (1975). Режисер драми. У 1964 – 1970 актор Київ. обл. театру. У 1970 – 1974 актор Сумськ. театру ім. Щепкіна. У 1974 – 1975 режисер Могильов. рос. драм. театру, у 1975 – 1993 актор і режисер Сумськ. театру. З 1994 актор, режисер Криворізьк. театру ім. Шевченка. Поставив спектаклі “Декамерон”, “Сорочинський ярмарок”, “Мариця”, “Совість”, “Запорожець за Дунаєм” ін.

Ривкін Ісак Давидович (27.10.1914, Мінськ – 5.5.1977, Кр. Ріг). Проф. (1972). Д.Т.Н. (1967). Зак. Моск. гірнич. ін-т (1941). Працював у системі Мінчормету СРСР. З 1942 в КГРІ. У 1944 – 1945 уч. відбудови шахт Кривбасу. Очолював відділ управління гірнич. тиском. Автор 100 наук. праць. Підготував 10 канд. тех. наук. Вивчав проблеми підземного видобутку руди. Вперше в СРСР використав звукометрич. метод оцінки стійкості гірнич. масиву.

Ридикюль, невелика жіноча сумочка, що була популярною на Криворіжжі у довоєнні та повоєнні роки.

Риженко Анатолій Павлович (17.8.1960, Херсон. обл.). Священнослужитель. Зак. Одес. духовну семінарію. Протоієрей. Настоятель храму Різдва Пресвятої Богородиці у Кр. Розі. Сприяє розвиткові Укр. православної церкви. Нагородж. орд. "Різдво Христове - 2000" 2 ст. Укр. православної церкви.

Риженко Віктор Іванович (7.6.1938, Миколаїв. обл.). Відом. педагог. Зак. Криворізьк. пед. ін-т (1966). У 1966 – 1998 асистент, доцент, декан природознавч. фак-ту Криворізьк. пед. ін-ту. Канд. біологіч. наук (1981). Автор 50 наук. праць. Медаль ім. А. С. Макаренка (1990). Відмінник освіти України.

Риженко Олександр Іванович (початок XX ст. – 7.7.1976, Кр. Ріг). Торг. керівник. Освіта вища. Уч. ВВВ. З 1944 в МВС. З 1949 ст. бухгалтер, завідуючий відділом райспоживспілки м. Долинська. З 1962 у Кр. Розі. Працював у торгівлі. З 1965 завідуючий відділом торгівлі міськвиконкому. З 1971 нач. Криворізьк. території управління робітнич. постачання. Нагородж. орд. Червоної Зірки.

Рижій (Camelina), рід трав'янистих рослин родини хрестоцвітих. На Криворіжжі 1 вид – **Р. дрібноплодий**. Однорічний 30-60 см заввишки. Стеблові листки при основі стрілоподібні. Квітки в довгих китицях, блідо-жовті. Стручечки грушоподібні, майже 4 мм завдовжки. Цвіте V-VII. Зустрічається розсіяно по засмічених місцях. Насіння містить харчову олію, придатну також для виготовлення лаків та фарб.

Рижков Євген Вікторович (25.1.1951, Донецька обл.). Держ. керівник. Зак. Київ. ін-т фізкультури (1972). У 1972 – 1987 тренер, викладач, директор ДЮСШ № 2, перетворив її на центр спорт. роботи в Інгульці, організатор змагань з легкої атлетики, плавання, волейболу. У 1987 голова райспорт. комітету. У 1987 – 1995 заст. голови, з 1995 голова

Інгулецьк. райради. Приділяє постійну увагу вдосконаленню сфери побут. облуговування благоустрою.

Рижкова Ніна Олександрівна (29.9.1947, Кр. Ріг). Педагог новатор. Зак. Одес. ун-т (1972). З 1973 учитель географії СШ № 9. Стояла біля витоків цієї школи. Учитель-методист. Уміло використовує нові форми навчання. Чл. Географіч. тов-ва. Відмінник народ. освіти (1985). Нагороджж. орд. Трудової Слави 3 ст.

Рижов Михайло Іванович (6.11.1922, Татарстан – квіт. 1988, Кр. Ріг). Герой Рад. Союзу (15.5.1946). Зак. Чкалов. авіа. уч-ще. (1944). В арм. з 1940. Уч. ВВВ з червня 1944. У скл. 103 ШАП 230 ШАД здійснив 123 б/вильотів. В арм. до 1975, полковник. Працював на Ленін. рудорем. з-ді. Ім'я на стелі Героїв. Нагороджж. орд. Леніна, Червоного Прапора (2), Вітчизняної війни 1 ст. (2). Червоної Зірки.

Рижова М. І. меморіальна дошка, встановлена в 1993 на будинку № 12 по вул. Невській. Напис на металевій розетці свідчить, що у цьому будинку проживав Герой Рад. Союзу М. І. Рижов.

Ризниця, у православному храмі приміщення, де зберігається культове вбрання служителів церкви.

Ризька, вулиця розташована у сел. Мирівське Терн. р-ну. Закладена на початку 50-х. Розвитку набула в 60-х. Довж. 600 м, ширина 8 м. Має 18 держ. будинків, проживає 186 чол. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь столиці Латвії м. Рига. Обслуговує Мирівське в/з.

Рилєєва, вулиця житломасиву Гданцівка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50,60-70-х. Довж. 565 м, ширина 9 м. Має 45 держ. будинків. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь рос. поета, декабриста Рилєєва Кіндрата Федоровича (29.9.1795, Ленінград. обл. – 25.7.1826, Петербург). Один з керівників Півн. тов-ва декабристів і повстання 14 груд. 1825 на Сенатськ. площі. У 1823 – 1825 видавав разом з О. Бестужевим альманах "Полярная звезда". Страчений. Серед творів вірші "До временщика", "Громадянська мужність" ін., дум "Іван Сусанін", "Богдан Хмельницький", "Войнаровський", "Наливайко" (незакін.); Обслуговує 4 в/з.

Рильського, вулиця розташована у півн. частині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. До 1975 мав назву провулок 4-й Пензенський. Довж. 456 м, ширина 7 м. Має 13 приват. будинків, проживає 21 чол. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь укр. письменника Рильського Максима Тадейовича (19.3.1895, Київ – 24.7.1964, там же). Поет і громадськ. діяч. Акад. АН СРСР (1958), України (1943). Автор збірок "Знак Терезів"(1932), "Київ" (1935), "Україна" (1938), "Збір винограду" (1946), "Чаша дружби" (1946), "Вірність" (1947), "Троянди і виноград" (1957), "Далекі небосхили" (1959) ін. Обслуговує 48 в/з.

Римарчук Борис Іванович (9.5.1948, Свердлов. обл.). Відом проектант. Зак. КГРІ (1971). У 1973 – 1996 інж., керівник групи, заст. директора, нач. дослід. виробництва, в. о. директора ін-ту НДГРІ. З 1996 голов. інж. ін-ту "Кривбаспроект". Канд. тех. наук (1987). Розробив технологію відбиття міцних залізних руд з допомогою вертикальних зарядів, один з авторів альтернативного проекту поховання 4-го енергоблоку ЧАЕС. Винахідник. Автор 42 наук. праць, володар 25 авторськ. свідоцтв.

Римарчук Іван Спиридонович (4.12.1911, Кіровоград. обл. – 29.8.1976, Кр. Ріг). Засл. металург України (1959). Освіта середня. У 1931 будував з-д "Криворіжсталь", працював землекопом, бетонником. З 1936 ст. горновий ДП-1, 2. Ударник перших п'ятирічок, стахановець. У 1941 – 1945 працював на Н/Тагіл. металург. з-ді. Актив. учасник відбудови з-ду "Криворіжсталь". Один з кращих доменщиків СРСР. Раціоналізатор і наставник. Брав актив. участь у громад. діяльності. Нагороджж. орд. Леніна Трудового Червоного Прапора (2).

Римсько-католицький костьол, існував у Кр. Розі на Чорногорці в дореволюційні часи. В основному відвідували поляки, які колонією жили на Криворіжжі. Будинок зберігся до наших часів.

Римши Г. Б. науково-педагогічна діяльність пов'язана з КГРІ. Гірнич. інж. У 1931 – 1932 директор КГРІ. Жертва сталінських репресій. Біографіч. даних не виявлено.

Римшин Євген Леонідович (16.6.1976, Орджонікідзе). Майстер спорту. Футболіст. Нападаючий. Грав за ком-ди "Дружба" (Бердянськ), "Таврія" (Херсон), "Зірка" (Кіровоград), "Прикарпаття" (Івано-Франківськ), "Дніпро" (Дніпропетровськ). У "Кривбасі" з 1998. Провів ігор, забив голів. Бронз. призер чемпіонату України (1998/1999/2000). Уч. єврокубків 1999/2000.

Ринг Володимир Михайлович (29.2.1911 – 18.3.1979, Кр. Ріг). Гірнич. керівник. Зак. КГРІ (1959). Уч. ВВВ. У 1940 нач. ш. "Гігант". Вводив її в експлуатацію. У 1946 – 1970 заст. голов. інж. ШУ ім. Дзержинського, нач. ш. "Гігант", нач. виробнич. відділу тр-ту "Дзержинськруда". Уч. ВДНГ. Відом гірнич. інж. Уміло керував видобутком руди. Автор наук. праць. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 1 ст., Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки, "Знак Пошани", знак. "Шахтарська слава" 2, 3 ст.

Риндін Іван Михайлович (21.10.1926, Брянська обл.). Енергокерівник. Зак. Криворізьк. металург. тех-м (1959). Уч. ВВВ з квіт. 1944. У 1950 – 1987 майстер, ст. механік, ст. інж. зв'язку Криворізьк. електромереж. Новатор виробництва. Мав значні заслуги в енергетиці Кривбасу. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 2 ст.

Ринка, давня назва кухля для питва у селах сучас. Грузької сільради Криворізьк. р-ну.

Ринки Кр. Рогу, беруть свою історію з утворення поштової станції Кр. Ріг. Дореволюційне Криворіжжя славилося селянськ. ярмарками. Одна з вулиць і площ у центр. частині звалися Базарною. Тепер існує 28 ринків, 4 міні-ринки, з них 4 продовольчі, 2 непродовольчі, 2 автомобільні, 20 змішаних, 1 с/госп. Загальна торг. пл. 43,8 га. 12 належать облспоживспілці, решта – приватні. Загальна чисельність торг. місць 16171, працює 598 чол. На ринках торгує 13 тис. чол.

Ринку мікрорайону ПівдГЗК сквер, закладен. на початку 60-х в Інгулецьк. р-ні. Пл. 1,5 га. Обладнан. клумбами, пішохідними доріжками, місцями для відпочинку.

Рипідоліт (від грец. – віяло і каміння), мінерал класу силікатів. Колір зелений, чорно-зелений. Блиск скляний. Прозорий. В Кривбасі дуже поширен. Зустрічається у плагіоклазових гранітах Сакс. типу, сланцях талькового горизонту Півн., Центр., Півд. р-нів. Вивчали Ю. І. Половінкіна, В. П. Іванова, Ю. Г. Гершойг.

"Ритм", народний агітаційно-художній театр створен. у 1972 у скл. ПК "Першотравневий". Відвідують 30 чол. віком до 12 років і після 30. У репертуарі твори А. Велисовського "Бувальщина", А. Чехова "Освідчення", М. Мішина "Лікаря викликали?" ін. Лауреат і дипломант фестивалів і конкурсів. Керівник К. Д. Косенюк.

"Ритм", народний ансамбль бального танцю створен. у 1975 в скл. ПК ІнГЗК. Відвідує 110 чол. Діють молодша, середня і старша групи. У репертуарі композиції в стилях "румби", "самби", "джайв". Переможець фестивалів і конкурсів. Керівник В. В. Воронова.

"Ритм", народний ансамбль естрадного танцю ПК ш. ім. Леніна створен. у берез. 1985 за ініціативою О. В. Поліщук. У 1990 одержав звання народного. Скл. 60 дітей 8-18 років. В репертуарі сучас. естрад. танці. Переможець міжнарод., обл. конкурсів "Перлина Криму", "Україно моя" ін.

Рифа, залізний обруч на ступиці колеса брички, воза у давнину на Криворіжжі.

Рифлі, жолобки на валках клітей прокатних станів ком-ту "Криворіжсталь".

Ричко Володимир Станіславович (15.3.1959, Кр. Ріг). Гірнич. керівник. Зак. КГРІ (1985). У 1985 – 1990 гірнич. майстер, нач. дільниці ш. "Гвардійська" РУ ім. Р. Люксембург. У 1990 – 2000 голов. інж., з жовт. 2000 ш. "Жовтнева" ШУ "Жовтневе". Умілий керівник процесу видобутку руди, брав участь у реструктуризації підземного Кривбасу. Нагородж. знак. "Шахтарська слава" 3 ст.

Ричко Станіслав Васильович (15.9.1937, Тернопільська обл.). Гірнич. керівник. Освіта середня. У 1955 – 1984 машиніст скреперної лебідки, підривник ш. "Гвардійська" РУ ім. Р. Люксембург. Передовик виробництва, ударник п'ятирічок. Виробничі завдання

перевиконував на 150-180 %. Наставник. Засновник труд. династії. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани", знак. "Шахтарська слава" 3 ст.

Ричков Олег Юрійович (23.8.1964, Кр. Ріг – 9.9.1984, там же). Воїн-інтернаціоналіст. Освіта середня. Вихованець СШ № 59. Працював токарем. В арм. з 1981. В Афганістані з 1982. Ком-р бойової машини. Загинув у бою. Ціною життя відновив зв'язок зі штабом частини. На будинку, де жив, мемор. дошка, ім'я носить тепловоз № 35-36 НКГЗК. Нагородж. орд. Червоної Зірки, Почес. Грамотою Президії Верх. Ради СРСР.

Ричкову О. Ю. меморіальна дошка, встановлена у 1987 на буд. № 34 по вул. 50 років Жовтня в м. Інгулець. Напис свідчить, що встановлена на честь воїна-інтернаціоналіста.

Риштовка, великі дерев'яні козли, з яких проводилися різні будівельні та оздоблювальні роботи.

Рів протитанковий, споруда проти танків, довга та широка траншея. Споруджувався цивільним населенням Криворіжжя під час ВВВ.

Рівень життя, позначається кількістю споживання населенням матеріальних і духовних благ та ступінь задоволення потреб у них на конкретній стадії розвитку суспільства. Передбачає обсяг реальних прибутків на душу населення, рівень і структуру споживання продовольчих товарів, послуг, динаміку цін на предмети споживання, ставки квартплати, тарифи комунальних і транспорт. послуг, рівень освіти, медобслуговування, тривалість робочого дня, середню тривалість життя.

Рівненська, вулиця житломасиву Веселі Терни Терн. р-ну. Закладена у кінці 40-х. Розвитку набула в 50-60-х. Довж. 400 м, ширина 8 м. Має 21 приват. будинок, проживає 75 чол. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь обл. центру України м. Рівне. Обслуговує 90 в/з.

Рівниця, домоткана ряднина, яку стелили на підлогу, у давнину на Криворіжжі.

Рівноапостольної княгині Ольги Українська православна церква Московського патріархату, відкрита у с. Валове Криворізьк. р-ну у січ. 1998. Розташована у пристосованому приміщенні (кол. контора рад-пу). Має купол, вівтар. Богослужіння відбуваються щонеділі. Серед парафіян жителі сіл. Валове, Іванівка, сел. Христофорівка.

Рівноапостольних Костянтина та Олени храм Української православної церкви, відкрит. у 2000. Центральний вівтар рівноапостольних царів Костянтина та Олени. Споруда переобладнана. Постійних парафіян до 100 чол. Богослужіння відбуваються у вихідні і святкові дні. Розташован. на вул. Островського Дзерж. р-ну. Настоятелі М.Римко, О.Ей.

Ріг Іван, історич. особа, у 60-70-х XVII ст. кошовий отаман Запорізької Січі. За легендою це ім'я послужило основою назви урочища "Кривий Ріг".

"Ріднокрай Інгулець", газета Центру дитячої творчості № 2 Інгулецьк. об'єднання "Ріднокрай". Розповідає про історію, видатні події півд. Кривбасу. Тираж 500 екз. Розрахована на щомісячні випуски.

Ріжок, вуличний ліхтар, який заправлявся гасом у давнину на Криворіжжі.

Різак (Falcaria), рід трав'янистих рослини родини зонтичних. **Р. звичайний** – дворічна гола сизувато-зелена рослина 30-80 см заввишки. Стебло дуже розгалужене. Листки майже шкірясті, здебільшого трійчасті, частки листків лінійні, по краю гостродрібнопилчасті. Зонтиків багато, з 5-15 тонкими променями. Квітки білі. Цвіте VII-X. На Криворіжжі зустрічається по степових схилах, сухих луках, як бур'ян на полях, відвалах, по житлових масивах.

Різдва пресвятої Богородиці храм, освячен. у 1886 в р-ні Карнаватки. У 1902 приход нараховував 2,1 тис. віруючих з вул. Поштової, Карнаватки, Чорногорки. Священик В. Бабура і клірик К. Чеботар займалися просвітительством. У 20-х церква закрилася, але під тиском громадськості знову працювала. Розтрощена і закрита у 1937. Діяла за часів окупації Кр. Рогу. Після війни розташовувався дитяч. притулок. У 1992 відновив службу під керівництвом А. Риженка. У 1995 спорудж. сріблястий купол. Художник С. Юрченко

виготовив іконостас. У 1998 з'явилася 3-ярусна дзвіниця, а у квіт. дзвоновий хрест. Службу ведуть А. Риженко, В. Симонюк, Г. Грищенко, С. Зінченко.

Різдва пресвятої Богородиці церква Української православної церкви Київського патріархату, відкрита у жовт. 1994 у сел. Радушне Криворізьк. р-ну. Розташована у пристосованому приміщенні. Має купол з хрестом. До 40 парафіян. Настоятель Б. Я. Табака.

Різдво Богородиці, одне з головних православних свят. Встановлений на честь Діви Марії – матері Ісуса Христа. Відзначається віруючими Криворіжжя 8 (21). 09.

“Різдвяне” пиво розроблене технологами концерну “Надєжда” у 1999 – 2000. Виготовлене з солоду та хмелю на основі очищеної води. Має високий вміст алкоголю та м'який винний присмак. Енергетична цінність 78 ккал/100 г. Вуглеводів 7,3 г. Алкоголю не менше 6 %. Гідно представляє криворізьку марку.

Різдв'янський Костянтин Пилипович (8.2.1925, Дніпропетров. обл.). Відом. геолог. Зак. КГРІ (1954). У 1954 – 1959 викладач геології Нікопольськ., Марганецьк. тех-мів. У 1959 – 1960 геолог Чаган-Узунськ. геологіч. партій у Горному Алтаї. У 1960 – 1967 голов. геолог Акташськ. ртутного РУ. У 1968 – 1973 ст. геолог Півд.-Укр. геологіч. експедиції. З 1974 ст. геолог тр-ту “Кривбасгеологія”. Відкрив родовища ртуті в Горному Алтаї. Вивчав горючі сланці Бахтишськ. родовища. Склав глибинну геологіч. карту.

Різенарізувач, слюсарний пристрій для нарізання різьби на вироби (мечик, лерка, плашка ін.).

Різер Борис Костянтинович (1909, Кр. Ріг – лют. 1993, там же). Почес. гірник. Освіта середня. Один з перших комсомольців Кр. Рогу. У 1924 – 1941 працював на ШУ ім. Дзержинського. Відповідав за евакуацію електрообладнання. У 1941 – 1947 працював на Бакальськ. руднику. Згодом повернувся на РУ ім. Дзержинського. Брав актив. участь у відбудові, оснащені електрослужби.

Різер Костянтин Іванович (1880/1881 (?), Херсон – 1943, Бакал на Уралі). Уч. рев. подій. Гірнич. керівник. Освіта середня. З баденських німців. В кінці XIX ст. переїхав до Кр. Рогу. Працював механіком на Галковськ. руднику. Брав актив. участь у рев. подіях 1905. Організовував мітинги, страйки. Брав участь у збройному повстанні на ст. Довгинцеве, руднику “Суха Балка”. Тривалий час перебував у в'язницях Катеринослава, Херсона. У 1917 – 1919 організував охорону майна Галковськ. рудника. На ШУ ім. Артема працював голов. механіком. З середини 20-х на керівних посадах в ШУ ім. Дзержинського. У 1941 – 1943 працював на Бакальськ. руднику на Уралі.

Різер Олександр Іванович (30.12.1884, Херсон. обл. – 27.9.1968, Кр. Ріг). Стахановець. Освіта середня. Походить з баденських німців. З 1903 доглядач у земськ. лікарні Херсона. У 1914 – 1917 працював камеронником Галковськ. рудника. У 1917 – 1921 телефоніст, чл. загону самооборони. У 1921 – 1928 оператор водокачки електростанції рудника ім. Артема. У 1928 -–1941 машиніст берегової насосної пиловугільн. цеху КРЕС. Один з перших його будівельників. Новатор виробництва. У 1941 – 1944 машиніст водокачки Златоустівськ. РУ на Уралі. У 1944 – 1954 машиніст берегової насосної КРЕС. Нагороджений орд. Леніна.

Різнога, підставки, триноги під квіти, прилади, підсвічники у давні часи на Криворіжжі.

Різун Надія Михайлівна (18.10.1930, Хмельницька обл.). Почес. донор СРСР (1976). Освіта середня. У 1944 – 1950 працювала у рад-пі “Степовий”. У 1950 – 1951 працювала у тр-ті “Криворіжбуд”. У 1952 – 1955 працювала у залізнич. цеху коксохім. з-ду. У 1955 – 1975 електрозварник ПівдГЗК. У 1975 – 1982 працювала на з-ді “Ремгірмаш”. Врятувала життя багатьом хворим і травмованим.

Ріпа (Brassica nara), овочева рослина родини хрестоцвітих. Дворічна. Плід – стручок. Коренеплід білий або жовтий вагою 100-170 г. Містить багато білків та вітамінів. Вирощується на присадиб. ділянках криворіжців.

Річище, русло річок у давнину на Криворіжжі.

Річкова, вулиця житломасиву Веселі Терни Терн. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця Набережна. Довж. 1,5 тис. м, ширина 8 м. Має 81 приват. будинок, проживає 288 чол. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Обслуговує 90 в/з.

Річкова колонка, таку назву у довоєнні часи мав житломасив ШУ ім. К. Лібкнехта. Скл. з приват. будинків. Під час окупації діяла підпільна група. Увійшов до скл. житломасиву РУ ім. К. Лібкнехта. Забудова відбувалася у кінці 20-х – початку 30-х у зв'язку з відбудовою кол. Шмаківськ. рудника. Назва залишилася у пам'яті старожилів і офіційного статусу не має.

Річкові раки, безхребетні тварини ряду десятиногих ракоподібних. Близько 300 видів, в Україні – 4, серед них промислове значення мають Р. р. довгопалий та короткопалий. Р. р. – також об'єкти інтродукції та аквакультури.

Річкові тераси (археол.), утворені послідовними періодами наносів та ерозії грунту в долинах річок. Місце поселення стародавньої людини на Криворіжжі.

Рішняк Микола Олексійович (1952, Кр. Ріг).Держ. керівник. Зак. Полтав. інж.-буд. ін-т, Харків. юр. акад. Життя і діяльність пов'язані з Кіровоградом. Будував чавуноливарний з-д, сел. Нове. Працював в Сургуті Тюмен. обл. Багато зробив на посаді голов. інж. БУ. З 1990 заст. завідуючого відділом Кіровськ. райвиконкому, зав. сектором кап. будівництва Кіровоград. міськвиконкому. З 1994 голова Кіровськ. райради.

Робенко Дар'я Агафонівна (1900 (?), Кіровоград. обл. – 10.10.1957, Кр. Ріг). Засл. учитель України (1953). Зак. Новобузьк. пед. уч-ще (1920). Вихованка А. С. Макаренка. У 1920 – 1937 працювала учителем в селах Долинська, Лозуватка, Ніжин, Шостка. У 1937 – 1941, 1944 – 1957 учитель початкових класів СШ № 10. Нагороджений орд. Трудового Червоного Прапора.

Робінія (Robinia)**,** рід листопадних дерев або кущів родини бобових. Листки чергові із супротивними листочками. Квітки у пазушних китицях. Близько 20 видів. Батьківщина – Півн. Америка. В озелененні Кр. Рогу поширена **Р. несправжня**, або **біла акація** – дерево до 30 м заввишки, кора сірувато-бура, тріскається. Листки 10-25 (45) см завдовжки, непарноперисті. Квітки білі, запашні, в багатоквіткових китицях, 10-20 см довж. Боби 5-12 см довж. Насіння довгасто-ниркоподібне. Цвіте V-VI. Розмножується насінням, кореневими паростками. Перспективна для використання в озелененні міста **Р. клейка** – дерево до 12 м заввишки. Пагони і стержні листків клейкі, квітки рожеві. Р. – декоративні рослини, особливо під час цвітіння. Пропонуються для групових та поодиноких посадок у парках, скверах, при створенні алей, в агролісомеліорації. Цінні медоноси.

Робітнича, вулиця розташована в сел. Червона Гірка в м. Інгулець. Забудова почалася в 30-ті у зв'язку з розвитком РУ "Інгулець". Довж. 300 м, має 15 будинків, де проживає 30 жителів. Обслуговує 502 в/з.

Робітничий клуб ім. Крупської ШУ ім. Артема, організован. у 1923. Розташовувався у корпусі кол. лікарні. Діяли хоровий, драмгуртки, спортсекції, бібліотека. Став основою для створення ПК РУ ім. Кірова.

Робітничий клуб, вперше в Кр. Розі виник влітку 1917 у приміщені казарм кол. рудника "Дубова Балка". Існував зал на 200 місць, сцена, обладнана робітниками з участю угорських військовополонених. Ставилися спектаклі, організовувалися лекції, мітинги. Тепер вул. Більшовицька, 16.

"Робітничий споживач", газета спілки кооператорів Криворіжжя виходила у 1929.

Робітничо-селянський кореспондент (робсількор), за рад. часів позаштатні дописувачі до криворізьк. газет. Існувала школа робкорів при газ. "Червоний гірник". Один із засл. робкорів Криворіжжя І. С. Авраменко.

Робітничої медицини підвідділ, утворен. у червні 1922 при повітовому відділі охорони здоров'я Кр. Рогу. Керував організацією мед. допомоги гірникам, вивченням умов їх праці. Йому підлягали лікарні Новоросійськ. та Гданцівськ. рудників. Існував до початку 30-х. Керував лікар Стравець.

“Робкори промкооперації. Криворіжжя рапортує”, видання виходило у Кр. Розі у 30-х. Докладних відомостей не виявлено.

“Робкорівські ешелони руди домнам”, спец. випуск газ. “Червоний гірник” вийшов у 1931.

“Робос”, міська профспілка працівників освіти діяла у 20-30-х. Об'єднувала учителів Кр. Рогу. У 1932 – 1934 голова А. П. Хохол.

Роботні люди, у старовину XVII – 1-й половині XIX ст. загальна назва робітників на промислах і в промисловості, в тому числі і на Криворіжжі.

“Робсількор Криворіжжя”, агітлітак споруджен. за ініціативою робітників з-д “Пневматик” у 1934. Для цього зібрано 1164 крб.

“Робсількор Криворіжжя”, газ. робкорів, сількорів та юнкорів Криворіжжя виходила з перервами у 1930 – 1938.

“Робсоюзи промкооперації”, газета кооперативу “Промкооперація” виходила у 1932.

Ровда Кирило Йосипович (лют. 1905, Кр. Ріг – лист. 1995, Петербург). Проф. Д.Ф.Н. (1971). Зак. Ленінград. істор.-філолог. ін-т (1932). Походив з литов. роду Ровдасі. Батьки у кінці XIX ст. оселилися в Кр. Розі. жили і працював на руднику “Дубова Балка”. Навчався. у Вечірньокутськ. початковій школі. У 1915 з батьками насильно переселили до Томська. З 1925 працював літ. консультантом у редакції газ. “Ленинградская правда”. З 1927 одночасно навчався у Ленінград. істор.-філологіч. ін-ті. Згодом навчався в аспірантурі і працював в Ін-ті рос. літ-ри. У 1935 захистив канд. дисертацію “Джордж Еліот і її оцінка в Росії”. З 1937 засланий до Казахстану. Викладав рос. мову, був директором школи. У 1947 повернувася до Кр. Рогу і до 1955 працював на кафедрі мови і літератури пед. ін-ту. Після реабілітації повернувся до Ленінграда і працював в Ін-ті рос. літ-ри (Пушкінський дім). Монографії “К. Маркс і художня література” (1961), “Чехи і росіяни в їх літературних взаємозв'язках. 50-60-ті роки XIX ст.” (1968). Вивчав історію рос.-чеськ. літ. зв'язків. Автор наук. праць.

Ровенська Лідія Георгіївна (19.11.1923, Кр. Ріг – 10.1.1995, там же). Журналіст. Зак. Криворізьк. гірнич. тех-м. У 1939 – 1941 літпрацівник газ. «Металлург Кривбасса». У 1941 – 1943 працювала у Казахстані. У 1944 – 1945 зав. відділом Криворізьк. міськкому ЛКСМУ. У 1945 – 1949 відповідальний редактор Криворізьк. радіо. Керувала відродженням радіоінформації у Кр. Розі. У 1949 – 1959 заст. директора фаб-ки кухні, бібліотекар РУ ім. Дзержинського. У 1959 – 1979 майстер тр-ту “Криворіжиндустрбуд”, інспектор кадрів КТТУ. Брала актив. участь у громадській роботі. Дочка відом. гірника 30-50-х Г. Грамматикопулоса.

Ровенський Віктор Якович (8.3.1929, Дніпропетровськ – 9.2.1993, Кр. Ріг). Пром. керівник. Зак. Дніпропетров. ін-т інж. залізнич. транс-ту (1952). У 1952 – 1953 зав. електромережами ст. Довгинцеве, секретар ком-ту ЛКСМУ паровоз. депо. У 1953 – 1957 1-й секретар міськкому ЛКСМУ. У 1957 – 1962 2-й секретар Дзерж. райкому КПУ. У 1962 – 1984 заст. директора, голова профкому, голов. інж. УКБ з-ду “Криворіжсталь”. У 1984 – 1986 голов. інж., нач. ВКБ з-ду “Восход”. У 1986 – 1993 ст. інж., нач. техніч. інспекції підприємства “Криворіжтепломережа”. Делегат XII з'їзду ВЛКСМ (1954), XIII з'їзду ЛКСМУ (1959). Чл. рев. комісії ЦК ЛКСМУ (1954 – 1958). Нагороджс. орд. Трудового Червоного Прапора, “Знак Пошани”.

Ровенський Микола Петрович (15.12.1902, Орлов. обл. – 16.5.1993, Сімферополь). Засл. металург України (1965). Зак. Дніпродзержинськ. металург. ін-т (1935). У 1922 – 1941 працював на Краматорськ., Дніпродзержинськ. металург. з-дах. Стахановець, ударник перших п'ятирічок. Уч. зльоту передовиків у Москві (1934). У 1941 – 1949 сталевар Магнітогорськ. металург. ком-ту. З 1949 нач. зміни, обер-майстер домен. цеху з-ду “Криворіжсталь”. Почес. металург. СРСР (1964). Виховав багато металургів. Ініціатор труд. починів, ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагороджс. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки.

“Ровесник”, вокально-інструментальний ансамбль створен. у 1990 у ПК з-ду гірнич. машинобудування. Виступав з концертами. У репертуарі сучас. пісня, естрадні мелодії.

“Ровесник”, зразковий цирковий колектив створен. у 1991 в скл. ПК “Першотравневий”. Відвідують 17 чол. В репертуарі акробатичні, пластичні етюди. Уч. фестивалів і конкурсів. Керівник Н. А. Гай.

“Ровесник”, зразковий цирковий колектив створен. у 1991 в скл. ПК ш. "Батьківщина" за ініціативою Н.А.Гай. До скл. входять 17 чол. У репертуарі різні жанри циркового мистецтва. Зразковий з 1995. переможець багатьох фестивалів і конкурсів.

“Ровесник”, клуб школяра діяв у Довг. р-ні у 80-90-х. Об'єднував школярів, які відвідували гуртки і секції за інтересами. Вихованці брали участь у виставках, фестивалях і конкурсах.

“Ровесник”, клуб школяра діяв у Жовт. р-ні у 80-90-х. Об'єднував школярів, які відвідували гуртки і секції за інтересами. Вихованці брали участь у виставках, фестивалях і конкурсах.

“Ровесник”, народний естрадний оркестр ПК Металургів “Криворіжсталь” організован. у 1954. В репертуарі твори сучас. композиторів. Лауреат І міськ. фестивалю молоді Кр. Рогу (1957). Уч. фестивалю у Києві (1960). З серп. 1967 народний, лауреат обл. конкурсу естрад. оркестрів в Дніпропетровську. У 1978 гастролював в Угорщині. Виступав в Москві, Н/Тагілі, Білорусії, Молдові. Соліст О. Скоцеляс.

Ровков Леонід Гаврилович (6.7.1932, Дніпропетров. обл.). Засл. працівник промисловості України (1994). Освіта середня. У 1950 – 1957 модельник ливарного цеху з-ду ім. Дзержинського (Дніпропетровськ). У 1957 – 1998 ливарник фасонно-ливарного цеху ком-ту “Криворіжсталь”. Ударник п'ятирічок, переможець змагань, передовик виробництва. Засл. працівник ком-ту “Криворіжсталь”.

Рогальова Олена Сергіївна (11.6.1927, Перм). Народ. майстер. Зак. Пермськ. педін-т (1950). Працювала викладачем вишивання в Палаці піонерів, в обл. бібліотеці, ст. викладач. Пермськ. педін-ту, кафедри початкових класів Криворізьк. педін-ту. Канд. пед. наук. Уч. Всесоюз. пед. читань. Працює у галузі декоративно-прикладного мистецтва. Ручна вишиванка, макраме, в'язання. Уч. виставок з 50-х. Роботи у музеях, приват. колекціях. Серед робіт вишиті рушники, скатертини.

Рогатина, різновид бойового спису часів козацтва та селянських повстань XV-XVIII ст. Використовувалася жителями Криворіжжя для захисту рідних земель.

Рогатка, див. **їжак.**

Рогач, побутовий пристрій різного розміру на довгій ручці для ставлення у піч та доставання з неї горщиків у давнину на Криворіжжі.

Рогачи (Lucanidae)**,** жуки родини твердокрилих малих і великих розмірів. Вуса колінчасті, з довгим стебельцем. Живляться соками дерев. Личинки розвиваються у трухлявій деревині.

РОГАЧКА (Erucastrum)**,** рід трав'янистих рослин родини хрестоцвітих. На Криворіжжі найбільш поширена **Р. хріновидна**. 2-річна або багаторічна рослина, 40-100 см заввишки. Стебло розчепірено-галузисте, вся рослина в обрисі куляста (утворює перекотиполе). Прикореневі листки суцільні, довгасті, звужені в довгий черешок, тупі і нерівновеликозубчасті. Пелюстки яскраво-жовті. Стручки лінійні, спрямовані косо в гору, 12-18 мм завдовжки. Цвіте V-VI. Часто трапляється як бур'ян на полях і городах, зрідка на степових схилах. Насіння містить 34 % жирної їстівної олії, придатної для виготовлення фарб.

Рогашевський Борис Петрович (12.2.1938, Вінницька обл.). Гірнич. керівник. Зак. КГРІ (1958). З 1963 машиніст, ст. газівник, зміни, дільниці, цеху, нач. фаб-ки огрудкування ЦГЗК. З 1980 нач. виробнич. відділу, директор Петрівськ. рудника ЦГЗК. Умілий організатор виробництва. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Рогіз (Typha), рід трав'янистих рослин родини рогозових. Багаторічники з повзучим кореневищем. Листки лінійні. Квітки одностатеві, в густому циліндрич. суцвітті, у верхній

частині якого вони тичинкові, в нижній – маточкові. На Криворіжжі звичайно зустрічається **Р. вузьколистий**, **Р. Лаксмана** та **Р. широколистий** – скрізь по берегах річок, ставків, каналів.

Рогов Борис Пантелійович (15.9.1923, Миколаїв. обл. – 14.9.1944, Львів. обл.). Відом. авіатор. Зак. Чугуєвське авіауч-ще (1941). Уч. ВВВ з квіт. 1942 у скл. авіачастини. Збив 12 ворож. літаків. Загинув у повітр. бою. Нагородж. орд. Червоного Прапора (2), Вітчизняної війни 1, 2 ст.

Рогова обманка, мінерал класу силікатів. Колір сірий, зеленуватий. Блиск скляний, шовковистий. В Кривбасі широко розповсюджен. Головний породоутворюючий мінерал гнейсів, амфіболітій. Вивчався Ю. П. Мельником, Л. М. Гождзинською.

Роговик (Cerastium), рід трав'янистих рослин родини гвоздичних. Однорічні або багаторічні рослини, здебільшого опушені. Пелюстки білі, інколи рожеві, до середини двороздільні або вгорі виїмчасті. Суцвіття – щиток. Розмножують насінням та вегетативно (поділом кущів, живцюванням). Цвіте V-VI. На Криворіжжі 1 дикорослий вид – **Р. круглолистий**, що зустрічається розсіяно на заплавних та сухих луках. **Р. Біберштейна** та **Р. польовий** культивують як декоративні грунтопокривні рослини.

Роговського курінь Нової Запорізької Січі, заснован. у 40-х XVIII ст. на землях Кр. Рогу. Один з 38 куренів Січі. У 1759 нараховував 406, у 1769 – 388 козаків. Охороняли територію Січі від набігів татар. Чітко виконував накази Кошу. Займалися полюванням, рибальством.

Рогожа, грубий матеріал для виготовлення мішків, килимків на підлогу ін.

Рогозкін Дмитро Володимирович (23.10.1897 – 15.3.1964, Кр. Ріг). Вчений. Зак. Моск. вище тех. уч-ще ім. Баумана (1926). У 1926 – 1930 один з кращих будівельників Москви. У 1931 – 1932 споруджував Челябінськ. трактор. з-д. Згодом на наук. роботі в Москві. У 1959 – 1964 зав. кафедрою опору матеріалів КГРІ. Канд. тех. наук. Автор наук. праць з проблем використання металів в будівництві. Нагородж. орд. Леніна.

Рогулька, деталь прядки у давнину на Криворіжжі. Використовується у прядильних машинах ВПФ.

Род, язичницький слов'янський бог – вседержитель, родоначальник життя, покровитель сім'ї і дому. Об'єкт культу прадавніх жителів Криворіжжя.

Родаки, так криворізька молодь називає своїх батьків з 90-х років і по сьогодні.

“Родзинка”, сорт хліба виготовлен. пекарями ВАТ “Інгулецький хлібозавод” на честь 225-річчя Кр. Рогу. Виготовляється з житньо-солодового екстракту, патоки, ізюму.

Родинно-побутові і родинно-обрядові пісні виникли у давні часи, як один з жанрів усної народ. творчості. Славлять родину, жінку, домашнє багаття. До скл. входять колискові, весільні, тужні. На весіллях Криворіжжя можна почути до 500 пісень. Мають велику популярність з давніх часів.

“Родина”, кінотеатр, відкрит. у лип. 1955. Має 2 зали по 300 місць. Перебуває в оренді у приват. фірми “Ашвіні”. Центр культур. дозвілля жителів Сакс. р-ну.

“Родина зовёт”, багатотиражна газета 7-го механізованого корпусу виходила з верес. 1943 по лист. 1945. У жовт.-лист. 1943 писала про героїв боїв на Криворіжжі. Редактор П. І. Єпищев.

Родін Аркадій Михайлович (7.6.1938). Засл. будівельник України (1995). Зак. Київ. політех. ін-т (1960). З 1960 у системі "Мінмонтажспецбуд". З 1993 ген. директор концерну “Укрелектромонтаж”. Керував введенням потужностей на підприємствах Кривбасу. Чл. Акад. будівництва України. Володар 30 рацпропозицій.

Родін Євген Володимирович (12.4.1953, Кр. Ріг). Пром. керівник. Зак. Дніпропетров. металург. ін-т (1982). У 1970 – 1997 модельник, фрезерувальник, секретар комітету ЛКСМУ, заст. голови профкому, заст. нач. сталеплавильного цеху, голова профкому, заст. директора, з 1997 голов. інж. КЦРЗ. Пройшов шлях від учня модельника до голов. інж. Керував впровадженням передових технологій, організував нові види литва, техніч. переоснащення з-ду.

Родіола (Rhodiola), рід рослин родини товстолистих. **Р. рожева** – багаторічна трав'яниста рослина сизо-зеленого кольору. Має м'ясистий корінь, який переходить в запашне кореневище. Стебла прямостоячі, прості, висотою 10-35 см. Листки чергові, м'ясисті, вузьколанцетні. Квітки 1-статеві, жовтого кольору, дводомні. Плід – листянка. Цвіте VI-VIII. Росте в Карпатах по берегах гірських річок, на скелях. Лікарська рослина. Вирощується в колекціях Криворізьк. ботсаду. Використовується для лікування перевтоми, недокрів'я, захворювання шлунка і як "ліки від усіх хвороб".

Родіонівка, село Чкаловськ. сільради розташоване за 7 км на півд. захід від центру сільради. Рельєф хвилястий. Засноване у 1921 шляхом переселення частин жителів 7-го кварталу с. Лозуватка під керівництвом Родіона Дерев'янка, від імені якого згодом назване село. До цього землі належали німецьким колоністам, які залишили місцевість за часів гром. війни. Має першу назву Собаківка, від того, що переселенці жили у землянках і потерпали від злиднів. У 30-50-х діяв кол-п "Колективіст". У 1941 мало до 200 дворів, проживало 653 чол. 72 жителі загинули в боях. У лют.-берез. 1944 відбувалися запеклі бої. Зруйноване і спалене. Під час визволення загинуло 238 чол. Відбудова почалася у берез. 1944. До 1947 підпорядковувалося Лозуватськ. сільраді, після – Чкаловськ. У 1955 – 1957 проведене світло і радіо. У 1973 проживало 563 чол. Має 10 вулиць, 241 будинок, проживає 668 чол. Розташовані контора агрофірми "Батьківщина", СШ, дитсадок, будинок культури, бібліотека з фондом до 9 тис. книжок, медпункт, кладовище, пам'ятник, 2 магазини.

Родіонівки села меморіал на братській могилі визволителів, відкрит. у лют. 1957 в центрі села. Поховано 660 бійців 18 ТК, 188 СД, 62 гв. СД, які загинули у жовт. 1943 – берез. 1944. Прах перенесен. з місця боїв, у 1973 знайдено залишки невідомого солдата. Скульптура жінки-солдата виготовлена в Одес. худ. майстерні.

Родіонівська світа Інгулецької серії порід, являє собою верхню частину Інгулецьк. серії. Потужність до 3,5 тис. м. Складається з білого кварциту, сланців, доломитового мармуру, кальцифірів. Поділяється на нижню, середню, верхню підсвіти.

Родіонівська середня школа, веде історію від початкової школи відкритої у с. Родіонівка у 20-х. У 1936 утворена семирічка. У 1959 одержала приміщення кол. пекарні. У 1962 побудована восьмирічка. У 1981 стала СШ. Мала 12 кімнат, навчалося 180 учнів, працювало 18 педагогів. Сучас. споруда побудована у груд. 1994. Пл. 2,4 тис. кв. м. Пл. садиби 4,8 тис. кв. м. Має 13 класів, навчається 205 учнів, працює 16 учителів. Діють спорт. містечко, теплиці, майстерні, музей народознавства, студія танців, гурток інспекторів руху, ансамбль пісні, спортсекції. Кращі педагоги А. Г. Чудна, Л. Г. Пономаренко, А. В. Ковальов, В. Б. Фуголь, І. В. Вовкодав ін. Директори з 1981 М. В. Негода, Т. М. Васильченко.

Родіонівське кладовище, розташоване на захід. околиці с. Родіонівка Чкаловськ. сільради. Закладене у середині 30-х. Пл. 2 га. Поховані жителі села, кількість поховань невідома.

Родіонівське товариство спільної обробки землі, утворене у 1924 шляхом об'єднання одноосібних госп-в. Працювало до 20 сімей. Займало до 500 га землі, вирощувало зернові. Стало основою для створення кол-пу "Колективіст".

РодіоноВ Василь Іванович (31.7.1905, Брянська обл. – початок 80-х, Кр. Ріг). Полковник. Зак. 3 курси гірнич. робітфаку (1927). У 1922 – 1924 слюсар Брянськ. паровозобуд. з-ду. У 1924 – 1930 прохідник ш. ім. Кисельова в Донбасі. У 1932 кадр. військовий. Уч. ВВВ. Нач. штабу, ком-р артполку. З 1954 у запасі. З 1956 жив у Кр. Розі. Працював на ПівдГЗК, автотр-ті, заввідділом соц. забезпечення Дзерж. р-ну. Нагородж. орд. Червоного Прапора (3), Суворова 3 ст., Невського, Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки, "Заслуга за народ" (СФРЮ).

Родіонов Петро Максимович (2.7.1906, Тамбов. обл. - ?). Транспорт. керівник. Зак. Миколаїв. залізнич. тех-м (1930). Вихованець залізнич. школи № 26. У 1930 – 1931 машиніст паровоза депо ст. Довгинцеве. Один з перших в Україні оволодів електровозом.

У 1940 – 1941 нач. відділу Миколаїв. відділка Одес. залізниці. Уч. ВВВ з лип. 1941 у скл. паровоз. колон №№ 30, 49, 63. У 1949 – 1971 нач. відділу, ревізор Криворізьк. відділка Придніпров. залізниці. Залізниці віддав 55 років. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки.

Родіонов Сергій Петрович (8.10.1898, Моск. обл. – 2.5.1961, Київ). Чл.-кор. АН України (1951). Проф. (1947). Д.Г/М.Н. (1947). Зак. Дніпропетров гірнич. ін-т (1929). Уч. гром. війни на Півд. фр. У 1929 – 1931 викладав у ДГІ. У 1931 – 1935 голов. інж., директор геологорозвід. ком-ту в Кривбасі, одночас очолював кафедру геології КГРІ. Вивчав рудні поклади Кривбасу, закономірність розміщення руд. формацій в докембрії. У 1935 – 1938 нач. сектора Укр. геологіч. управління. У 1938 – 1941 заст. директора Ін-ту геологіч. наук України. Уч. ВВВ з серп. 1941 в скл. сапер. частини. З 1946 в Ін-ті геологіч. наук України. У 1945 – 1958 зав. кафедрою мінералогії Київ. ун-ту. Автор 100 праць з проблем геології. Уч. XX, XXI міжнарод. гірнич. конференцій. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 1 ст., Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки.

“Родник”, профілакторій ком-ту “Криворіжсталь” відкрит. у трав. 1989. Пл. 6 га. До скл. входять спальний корпус, лікувальне відділення, водолікарня, їдальня, зимовий сад. Протягом року відвідує 2,5 тис. чол. Обслуговує 57 чол. Надається комплекс лікувальних послуг, організовується дозвілля.

РОДОВИК (Sanguisorba), рід рослин родини рожевих. **Р. лікарський** – багаторічна трав'яниста рослина. Має коротке кореневище. Стебла прямостоячі, вис. 20-100 см. Листки непарноперисті, голі, блискучі. Квітки 2-статеві, безпелюсткові в яйцеподібних головках, темно-червоні. Плід – 1-насінний горішок. Цвіте VI-IX. Росте на заливних луках, узліссях, берегах річок по всій території України. Вирощується в колекціях Криворізьк. ботсаду. Галенові препарати мають в'яжучі, протизапальні, кровоспинні властивості.

Родос Леонід Абрамович (1919, Донецька обл.). Засл. тренер Росії (1963). Футболіст. Півзахисник. Вихованець дніпропетров. футболу. У 1937 – 1940 грав у ком-дах “Спартак”, “Сталь” (Дніпропетровськ). У 1941 у ком-ді “Спартак” (Москва). Чемпіон України 1937. З 1954 на тренер. роботі. У 1969-1971 голов. тренер “Кривбасу”.

“Родючість”, Криворізьке районне сільгосп. підприємство створене 1979 на базі мех. загону по внесенню добрив та хім. обробки посівних площ. Структура дістала назву райоб'єднання “Сільгоспхімія”. Працювало 127 чол., діяло 74 одиниці техніки. Здійснює агрохімічне обслуговування с/госп. підприємств. Сучас. назву має з жовт. 1991. Скл. з дільниць хімпостачання, тран-ту і мехробіт. Працює більше 130 чол. Діє до 100 одиниць техніки. На поля вивозиться по 250 тис. т органічних і до 15 тис. т мінеральних добрив.

“Родь” рудник, відкрит. у 1886 на Тарапаківськ. пласту. За всім циклом роботи велися вручну. Мав малу потужність. Очевидно ліквідован. у 1900 – 1903 під час економіч. кризи.

Родькін Дмитро Йосипович (31.5.1939, Білорусь). Проф. (1996). Д.Т.Н. (1995). Зак. КГРІ (1962). У КГРІ/КТУ з 1962 асистент, ст. викладач, доцент. З 1979 зав. кафедрою автоматизованих електроприводів. Автор 450 наук. праць, 90 винаходів, 3 книг, підготував 16 канд. наук. Створив школу електропровідників. Вивчає проблеми підвищення ефективності електромехобладнання, загальної теорії енергозабезпечення.

Роео строкате (Rhoeo discolor), рослина родини камелінових. Батьківщина – Мексика, Америка. Багаторічна трав'яниста рослина з товстим прямостоячим стеблом, густорозташованими широколінійними листками, довж. до 30 см, ширина 4-7 см, зверху темно-зеленими, знизу – фіолетовими. Квітки дрібні, білі в компактному покривалі. Цвіте протягом року. Культивується на Криворіжжі як декоративно листяна рослина закритого грунту.

Рожаниця, язичницька слов'янська богиня, покровителька роду, сім'ї, домашнього вогнища, родючості. Об'єкт культу прадавніх жителів Криворіжжя.

Рождественський Володимир Миколайович (трав. 1912, Тульська обл. – 1956, Кр. Ріг). Буд. керівник. Освіта середня. У 1928 – 1941 бетонник, майстер, нач. цеху на буд.

підприємствах м. Тула. Ударник перших п'ятирічок, переможець змагань. У 1941 – 1947 голов. механік, нач. дільниці на буд. об'єктах м. Красноуральськ і м. Березняки. У 1947 – 1954 нач. Нікопольськ. дільниці тр-ту "Союзмонтажбуд". У 1954 – 1956 організатор і перший нач. управління "Металургмонтаж-210" тр-ту "Дніпрометалургмонтаж". Керував будівництвом металург. об'єктів Кр. Рогу.

Рожеві і червоні дніпровсько-токівські граніти, розвинуті на Інгуло-Інгулецьк. вододілі, на півн. від Першотравневого руд. р-ну. Характеризуються значною кількістю мікрокліну, частково ортоклаву і біотиту і незнач. – апатиту, циркону, титаніту, магнетиту та епідоту.

Рожков Андрій Андрійович (29.4.1938, Криворіжжя). Госп. керівник. Зак. КГРІ (1967). У 1959 – 1961 машиніст на РУ ім. Дзержинського. У 1961 – 1964 слюсар ін-ту "Механобрчормет". У 1968 – 1981 нач. цеху, голов. механік, секретар парт. бюро взуттєвої фаб-ки. У 1982 – 1983 заст. директора ВПФ. З 1984 заст., з 1986 директор птахоком-ту.

Рожков Павло Гурійович (1910, Миколаїв. обл.). Засл. гірник України (1958). Освіта н/середня. Працював у кол-пі. Уч. ВВВ з берез. 1944. У 1948 – 1961 кріпильник, бурильник ш. "Центральна" РУ "Інгулець". Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 2 ст.

Рожковський Валентин Олексійович (23.5.1927, Кр. Ріг - 1990, там же). Пром. керівник. Зак. КГРІ (1967). У 1954 – 1974 слюсар, майстер, нач. цеху, нач. план. відділу, у 1974 – 1986 голов. інж., у 1986 – 1990 директор дослід. з-ду ін-ту НДПІрудмаш. Керував техніч. переоблад. з-ду.

Рожок, музичний інструмент зроблений з рога великої рогатої худоби. Пізніше на залізниці – металевий сигнальний інструмент для подачі сигналів машиністам локомативів та працівникам залізниці під час експлуатації паровозів на Криворіжжі.

Рожон, колюча зброя часів козацтва. Використовувався жителями Криворіжжя під час бойових дій по захисту рідних земель.

"Роза", народна назва житломасиву ім. Р. Люксембург Терн. р-ну.

Роза вітрів, графік, що відображає режим вітрів, їх силу, повторюваність напрямків у конкрет. місцевості за певного сезону року. Складається від центру діаграми у масштабі по 8-16 румбах, де викладаються вектори.

"Розвилка", народна назва частин Дзерж. та Довг. р-нів.

Розвідка, процес обслідування регіону на предмет виявлення покладів корис. копалин. Розрізняється Р. повітряна, географічна, гірнича, бурова.

"Розвідник", піонерський табір тр-ту "Кривбасгеологія" відкрит. у червні 1962 на березі Азовського моря в р-ні м. Бердянськ. За зміну приймав до 200 дітей. Мав житлові корпуси, спорт. майданчики, їдальню, пляж. Ліквідован. у кінці 80-х.

"Розвідувально-експлуатаційна", шахта Червоногвардійськ. ШУ введена у січ. 1937 з метою провітрювання горизонтів очисних робіт ш. ім. Мошиченка. Діяла до 1939. У серп. 1941 остаточно зруйнована і затоплена.

Розенфельд Едуард Лазаревич (5.5.1938, Кр. Ріг – 28.2.1991, там же). Пром. керівник. Зак. КГРІ (1965). У 1958 – 1961 викладав в гірничоруд. тех-мі. У 1966 – 1979 голов. інж. БУ, нач. виробнич. відділу, нач. БУ № 2, з 1979 голов. інж. тр-ту "Криворіжаглобуд". Прем. Ради Міністрів України за впровадження прогресивних технологій на будівництві ПівдГЗК (1982). Автор рац. пропозицій. Нагородж. орд. "Знак Пошани".

Рози Люксембург, вулиця розташована у центр. частині Ц.-Міськ. р-ну. Закладена на початку XX ст. Розвитку набула в 30, 50-60-х. Довж. 610 м, ширина 7 м. Має 71 держ. будинок. Вкрита бруківкою, багата на зелені насадження. Названа на честь уч. рев. руху в Німеччині Р. Люксембург.

Рози Люксембург ім. рудоуправління, під такою назвою діяло з трав. 1939. Розташовувалося у півн. частині Сакс. р-ну. Пл. родовища 6,5 кв. м, довж. 3,1 км. На півд. межувало з РУ "Суха Балка", на півн. – РУ ім. Леніна. Родовище розроблялося з 1889 групою рудників Брянськ. акціонер. тов-ва. У 1907 започаткован. підземний видобуток. У

1923 – 1939 діяло під назвою РУ ім. Червоної гвардії. У серп. 1941 шахти підірвані і затоплені. Відбудова почалася у 1945. У 1946 видобуто 323,5 тис. т руди. У 1951 проводилися досліди за методом відбійки руди мінними зарядами і параметрів блоків. У 1961 – 1965 проводилися реконструкції. Видобувалися мартитові і гепатито-мартитові руди, які застосовувалися в агломерац. і мартен. виробництві. Запаси скл. 88,6 млн. т (1983), утримання заліза 59,2 %. За часів існування до скл. входили шахти ім. Р. Люксембург, "Комсомолка", "Червоний гірник", "Нова", №№ 5, 8, "Комсомольська-1", "Гвардійська". Найбільший видобуток у 1986 – 2,6 млн. т. Ліквідоване у 1987.

Рози Люксембург ім. РУ рудне родовище, розташовувалося у межах рудника. Мало географіч. координати 48^0 03' - 48^0 04' півн. широти, 33º 29' – 33º 31' схід. довготи. Являло півд. частину Криворізько-Кременчуцьк. руд. підзони. Ст. Роковата за 1 км, ст. Саксагань за 4 км від родовища. Геологіч. розвідка почалася у 80-х, розробка у 90-х XIX ст. У 70-х XX ст. балансові запаси до глибини 2,5 тис. м скл. до 800 млн. т. Приурочене до осьової частини смуги інтенсивної магніт. аномалії. Пл. 3,0 км х 1,5 км. Сакс. синкліналь виступала у ролі рудоконтролюючої структури. Рудні тіла мали плоско-стовбо-, гніздоподібну форми. Належало до залізисто-кремнистої формації. Вік 2,1 тис. млн. років. Склад: залізисті роговики, джеспіліти, сланці, багаті заліз. руди. Типи руди: мартитові, залізно-слюдко-мартитові, дисперсно-гематитові і дисперсно-гематито-мартитові. Утримання заліза 46 –38 %. Вивчали геологи М. І. Веригін, Л. Г. Загоруйко, М. Г. Лаврик, Л. Є Подкопаєва, Т. М. Сумцова ін.

Рози Люксембург ім. РУ родовище бідних залізних руд, розташоване у Кр. Розі. Належить до півд. частини Криворізько-Кременчуцьк. руд. підзони. Географіч. координати 48^0 03' - 48^0 04' півн. широти, 33º 29' – 33º 31' схід. довготи. Виявлене у 1873. Геологіч. розвідка проводилася у 1953, 1956, 1971, 1975. Запаси руди розвідані до 1500 м. Приурочене до інтенсивної магніт аномалії. Сакс. синкліналь виступає у ролі рудоконтролюючої структури. Пл. 3,0 км х 1,5 км. Вік 2,1 тис. млн. років. Склад: залізисті роговики, джеспіліти, сланці, руди. Типи руд: магнетитові роговики, джеспіліти, силікато-магнетитові, мартитові, дисперсно-гематито-мартитові роговики. Утримання заліза 32 %. Вивчали геологи В. Г. Качан, С. М. Тихомирова, Т. М. Сумцова, М. І. Веригін.

Рози Люксембург ім. шахта, назву дістала у 1925 шляхом перейменування відбудованої ш. "Ходзинська". Мала малу потужність і слабку механізацію. У 1939 ліквідована у зв'язку з утворенням зони обвалення.

Рози Люксембург вулиці будинок № 6, споруджен. у кінці XIX ст. Має 1 поверх. Один з перших кам'яних будинків Кр. Рогу. Пам'ятка архітектури.

Рози Люксембург вулиці будинок № 14, споруджен. у кінці XIX ст. Має 1 поверх. У 30-ті розташовувався військкомат. Після війни дитсадок. Пам'ятка архітектури.

Розірвана, балка розташована за 5 км на півд. від центру с. Чкаловка Криворізьк. р-ну. Тягнеться із заходу на схід. Довж. 1,5 км. Схили пологі, багаті на зарості дерев, чагарників. Волога, існують джерела. Назва пішла від того, що частина балки запруджена ставком і ділиться ним навпіл.

Розкеп, тріщина у скелі у давні часи на Криворіжжі.

Розкидиста, балка довжиною до 3,5 км на лівому березі р. Жовта. Розташована в р-ні с. Запорожець Червонівськ. сільради. Назва пішла від пологих схилів.

Розкип, дишло у воза, до якого впрягали волів, у давні часи на Криворіжжі.

"Розкопана могила", група курганів з 7 насипів і розташовувалася у сел. Рахманівка Ц.-Міськ. р-ну. Досліджувалася у 1964 – 1966. Належать до скіф. часів. Виявлені золота брошка, пластина із зображенням лева, золоті гудзики ін.

Розкопана, могила-курган найбільша з існуючих. Розташована на верхів'ї балки Червоної (Південної) вздовж Нікопольськ. шосе.

Розкриття родовища, проведення гірничих розробок (траншей, шахтних стволів, будови свердловин ін.), яке відкриває доступ з поверхні землі до родовищ корисних копалин. У Кр Розі застосовується кар'єрне та шахтне розкриття родовищ.

Розливання металів, у металургії процес наповнення рідким розплавленим металом виливниць або форм. Проводиться у цеху виливниць, конвертор., мартен., ливарних виробництвах ком-ту “Криворіжсталь”.

Розмарин (Rosmarinus), рід рослини родини губоцвітих. **Р. лікарський** – невеликий (60-120 см) вічнозелений кущик. Стебла дерев'янисті, галузисті. Листки супротивні, сидячі, цілокраї. Квітки двостатеві, зібрані в гроноподібні суцвіття. Віночок синьо-фіолетовий. Цвіте IV-V. Батьківщина – Середземномор'я. На території Криворіжжя культивують як ефіроолійну і лікарську рослину. Препарати розмарину знімають судоми м'язів травного тракту, жовчних і сечовивідних шляхів.

Розминка, додаткова колія у шахтах або рудниках Криворіжжя для роз'їзду вагонеток, які рухаються у різних напрямках.

Розміщення продуктивних сил і технологій виробництва кафедра Криворізького економіч. ін-ту, створена на базі кафедри матеріально-техніч. забезпечення у скл. фак-ту економіки та управління. Готує спеціалістів з технології і технологіч. процесів у галузях. Працює до 10 чол.

Розмочка, процес заливання глини водою перед тим як перемішувати її з тирсою, соломою, кізяком при виготовленні саману.

Розноша Галина Данилівна (1940, Кіровоград. обл.). Відом. будівельник. Освіта середня. На будовах Кривбасу з 1958. З 1960 маляр БУ № 2 тр-ту “Криворіжжитлобуд”. Брала участь у будівництві житла, ДП-9 з-ду Криворіжсталь”. Переможець змагань. Наставник. Нагородж. орд. “Знак Пошани”.

Розовик керрієвидний (Phodotypus kerrioides), рослина родини рожевих. Батьківщина – Японія і Центр. Китай. Листопадний кущ до 2-5 м заввишки з коричнево-сірою корою. Листки супротивні, яйцеподібні, 4-8 см завдовжки, двояко пильчасті. Квітки поодинокі, на верхівкових пагонах білі діам. 3-5 см. Плід – чорно-коричневі, блискучі кістянки діам. 5,5 мм. Цвіте V. Розмножується насінням і зеленими живцями. Пройшов випробування у КБС і рекомендується в озеленення міста як декоративна рослина для групових посадок, у скверах, для створення живоплотів.

Розповідачі, непрофесійні співаки, вихідці з селян та робітників. Виконували та розповідали билини, історичні пісні, балади, казки, легенди у давні часи на Криворіжжі.

Розп'яття, зображення засновника християнства Ісуса Христа на хресті. Предмет поклоніння віруючих.

Розрядник, див. **громовідвід**.

Розсоха, підпірка для стовпа, стіни тощо у вигляді рогатини, повернутої рогами донизу, у давнину на Криворіжжі.

Розстріл 30 заручників сел. ШУ ім. К. Лібкнехта, стався 30.12.1943 в р-ні кінного двору. Вранці німці зібрали сюди 800 жителів сел. Південний, Кушнірбуд і планували розстріляти 500 чол. Однак відібрали 30 чол. і 28 з них розстріляли, 2 встигли втекти. Тоді комендант повідомив, що ці люди піддані страті за те, що переховувати підпільників та оточенців, як помста за сміливі дії підпільників. На жаль, рідні розстріляних тривалого часу звинувачували І. І. Марченка, який насправді виявився патріотом, керував підпільною групою і сам героїчно загинув від рук гестапівців.

Розуменко Мікрона Борисівна (28.10.1932, Львів – 19.10.1987, там же). Проф. (1981). Д.М.Н. (1971). Зак. Львів. медін-т (1956). У 1956 – 1973 наук. співробітник Львів. ін-ту охорони материнства і дитинства, зав. відділення Мукачів. філії ЛьвівНДІ педіатрії. У 1973 – 1979 зав. кафедрою акушерства і гінекології фак-ту удосконалення лікарів у Кр. Рогу. Працювала у Тернополі, Львові. Вивчала проблеми ранньої діагностики різних токсикозів вагітних. Підготувала 4 канд. мед. наук. Автор 100 наук. праць.

Розумнюк Олександр Михайлович (10.8.1948, Кр. Ріг). Держ. керівник. Зак. КГРІ (1972). У 1972 – 1983 електрослюсар, енергетик ш. ім. Орджонікідзе. З 1984 заст. голови, з груд. 2000 голова Терн. райвиконкому.

Розхідник (Glechoma)**,** рід трав'янистих рослин родини губоцвітих. На Криворіжжі зустрічається 1 дикорослий вид – **Р. звичайний**. Багаторічник з повзучим стеблом і висхідними квітконосними гілками, 8-20 см заввишки. Листки округлі або яйцеподібні, великозарубчасті, з серцевидною основою. Квітки по 2-3 в пазушних кільцях. Віночок синьо-фіолетовий. Цвіте IV-VII. Звичайно зустрічається на луках, по чагарниках і днищах балок.

Розчина, опара (закваска для тіста) у давнину на Криворіжжі.

Роїк Григорій Степанович (1900 – лют. 1958, Кр. Ріг). Засл. учитель України. Освіта вища. Уч. гром. війни. З початку 20-х на пед. роботі. У 1936 – 1941 завуч Кресівськ. СШ /СШ № 49. Уч. ВВВ з серп. 1941 у скл. стрілецьк. частин. У 1944 – 1958 завідуючий Жовт. райвно. Керував відбудовою народ. освіти у Кр. Розі. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 2 ст., Червоної Зірки.

Рок, музичний жанр, популярний серед молоді Криворіжжя у 60-90-х.

Рок-н-ролл (англ. гойдайся, крутись), сучасний американ. бальний танець. Розповсюджений по всьому світу. На Криворіжжі набув популярності у 80-90-х.

Роковата, балка довж. до 3 км, розташована на правому березі р. Саксагань у межах Терн. р-ну біля вул. Сурикова. У XIX ст. протікав повноводний струмок, від цього постійно стояв шум. Очевидно назва походить від цього. Притока р. Саксагань.

Роковата, залізнична станція Криворізьк. відділка Придніпров. залізниці на лінії ст. Кр. Ріг-ст. П'ятихатки. Відкрита у 1893. Обслуговувала рудники Брянськ. тов-ва. Служить вантажним пунктом, приймає пасажир. поїзди. Має сучас. обладнання безпеки руху.

“Роковата”, сквер закладен. у 30-х в Терн. р-ні. Пл. 0,7 га. Обладнан. клумбами, місцями для відпочинку, пішохідними доріжками. Багатий на зелені насадження.

“Роковатої балки”, поселення епохи бронзи розташоване на мисі надзаплавної тераси лівого берега р. Інгулець і за 0,5 км на півн. від с. Лозуватка. Пл. 90 м х 90 м. Зафіксована кам'яна кладка. Знайдено фрагменти посуду XII-IX ст. до н.е. Розкопки не велися. Оглянуте археологом О. О. Мельником у 1983.

Рокоссовського, вулиця розташована у Дзерж. і Сакс. р-нах. Закладена у середині 50-х. Розвитку набула в 60-х. Частина до пр. Гагаріна належить Дзерж. р-ну. Довж. 400 м, ширина 7 м. Має 4 багатоповерх. будинки. Частина від пр. Гагаріна належить Сакс. р-ну. Довж. 740 м, ширина 7 м. Має 6 держ. і 3 приват. будинки. Проживає 950 чол. Заасфальтована. Загальна довж. 1,1 тис. м. Багата на зелені насадження. Названа на честь військ. діяча Рокоссовського Костянтина Костянтиновича (21.12.1896, Псков. обл. – 3.8.1968, Москва). Маршал Рад. Союзу. Двічі Герой Рад. Союзу. Уч. 1-ї світ., гром., ВВВ. Командував фронтами, Парадом Перемоги (1945) в Москві. Очолював військ. міністерство Польщі. Нагородж. орд. “Перемога”. Обслуговує 27 в/з.

Рокоссовського К. К. меморіальна дошка, встановлена у 1978 на будинку № 4 по вул. Рокоссовського Дзерж. р-ну. Напис на сірому граніті свідчить, що вул. носить ім'я маршала К. К. Рокоссовського.

Роліков Іван Іванович (5.12.1933, Крим). Пром. керівник. Зак. Київ. автошлях. ін-т (1966). У 1959 – 1966 пом. машиніста крана, майстер автобази Камиш-Бурунськ. залізоруд. ком-ту. У 1966 – 1972 голов. інж., нач. автоцеху ІнГЗК. З 1972 нач. автоцеху, заст. директора ПівнГЗК. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Роман (Anthemis)**,** рід трав'янистих рослин родини айстрових. Листки глибокозубчасті, перисті або двічі перисторозсічені. Кошики поодинокі на кінцях стебел та довгих гілок, усі разом складають рідке щиткоподібне суцвіття. На Криворіжжі найбільш поширений **Р. напівфарбувальний** – сіро-зелена рослина, 25-60 см заввишки з золотисто-жовт. язичковими квітками, що зустрічається на степових схилах, відвалах з суглинистими субстратами, зрідка як бур'ян на полях. Менш розповсюджений **Р. руський** з білими язичковими квітками – на степових схилах, де у грунтах є пісок, іноді як бур'ян.

Романенко Анатолій Пилипович (5.4.1937, Кр. Ріг). Буд. керівник. Зак. КГРІ (1960). У 1958 –1981 майстер, ст. виконроб, голов. інж. БУ ком-ту “Кривбасбуд”. У 1981 – 1983

керуючий тр-том “Криворіжбуд”. З 1984 нач. ком-ту “Запоріжбуд”. Брав участь у будівництві НКГЗК, ПівнГЗК, ЦГЗК, шахт № 2 ім. Артема, “Батьківщина”. Засл. будівельник України. Умілий організатор виробництва. Брав участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Нагородж. орд. “За заслуги” 3 ст.

Романенко Андрій Федорович (22.8.1917, Воронезька обл. – 19.4.1944, Молдова). Герой Рад. Союзу (13.9.1944). Зак. курси “Постріл”. В арм. з 1938. Уч. ВВВ з серп. 1941. У скл. 767 СП 228 СД визволяв Кр. Ріг. Майор. Загинув під час форсування Дністра. Нагородж. орд. Леніна, Червоної Зірки.

РоманенкоВолодимир Олексійович (11.11.1958, Кр. Ріг). Пром. керівник. Зак. КГРІ (1982). З 1982 ст. інж. відділу патентознавства з-ду “Криворіжсталь”. Один з організаторів молодіж. центру “Сплав”. Заснував підприємство кераміки “Рома”. Голова асоціації молоді з-ду “Криворіжсталь”, у 1997 директор рем.-будівельної фірми у Києві. З лип. 1998 керуючий справами Укр. союзу промисловців та підприємців.

Романенко Георгій Олександрович (18.4.1918, Ставрополля – 24.10.1976, Кисловодськ). Герой Рад. Союзу (10.3.1944). Зак. Військ. акад. бронетанк. (1944). Уч. ВВВ з серп. 1942. Уч. визволення Кр. Рогу. Ком-р роти 441 ТБ 110 Т бр. 18 ТК очолив прорив до Кр. Рогу. 24.10.1943 першим увірвався у Кр. Ріг і протягом доби вів бій у межах міста. Особисто знищив танк, 2 БТР, 3 кулемети, 70 гітлерівців. Вивів роту з оточення. Служив у МВС. Ім'я носить вул. у Кисловодську. Нагородж. орд. Леніна.

Романенко Микола Олександрович (1895, Кр. Ріг – лют. 1944, там же). Уч. підпілля. Освіта н/середня. З 20-х працював на ШУ “Інгулець”. Передовик виробництва, ударник перших п'ятирічок. Стахановець. Розстрілян. після жорстоких катувань в гестапо.

Романенко Федір Федорович (23.4.1900, Дніпропетров. обл. – 1963, Кр. Ріг). Засл. учитель України (1953). Зак. Луганськ. пед. ін-т (1939). На пед. роботі з 1920. Уч. ВВВ з серп. 1941. Після війни працював в СШ № 33. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки.

Романенко Юрій Васильович (1953, Кр. Ріг). Проф. діяч. Зак. Дніпропетров. ун-т (1982). У 1970 – 1972 токар ЦГЗК. У 1974 – 1977 бурильник ш. “Гвардійська”. У 1977 – 1984 учитель історії СШ № 76. У 1984 – 1988 працював на ш. ім. Леніна. У 1988 – 1990 на партроботі. У лют. 1992 голова страйк. ком-ту гірників Кривбасу. З 1995 голова Незалежної профспілки гірників Кривбасу.

Романець Василь Іванович (1929, Кіровоград. обл.). Засл. будівельник України (1981). Освіта н/середня. У 1947 – 1991 тесляр, монтажник тр-ту “Криворіжбуд”. Брав участь у відбудові потужностей підприємства. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Відзначився на будівництві НКГЗК, ДП-9. Майстер-наставник. Одна з найпомітніших особистостей будіндустріїї Кривбасу. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора, “Знак Пошани”.

Романівка, село Широківськ. сільради розташоване за 6,7 км на півн. від центру сільради, за 1 км від ст. Пічугіне. Рельєф спокійний, рівнинний. Засноване у 1924 переселенцями із Щорсівськ. р-ну Чернігів. обл. Організатор переселення Грюкало Роман Юдович, на честь якого й названо село. Перше поселення скл. з 70 сімей. Перші роки селяни вели одноосібне госп-во, мали по 0,5 дес. землі на душу. У 1930 утворен. кол-п “Червоний степ”. Працювало до 110 чол. Серед кращих працівників І. М. Черниш, Л. Ф. Тимохіна, Ф. Г. Науменко. У 1939 населення скл. 300 чол. До 100 чол. брало участь у війні. У 1941 – 1944 зруйноване і спалене. Відродження сталося на початок 50-х. У 1959 населення скл. 250 чол., у 1963 – 265 чол. Існувала початкова школа. У 1955 – 1956 проведено світло, радіо. У 1973 проживало 258 чол. У 1988 мало 102 двори, проживало 198 чол. Пл. 78,6 га. Має 3 вулиці, 106 дворів, проживає 149 чол. Серед уродженців канд. мед. наук О. О. Пилипець, 60 чол. з вищою освітою. Діють будинок культури, медпункт, магазин.

Романівка, житломасив розташован. у захід. частині Терн. р-ну. Землі належали поміщику А. Е. Харченку. З початком промрозробок руди виникло гірниче селище.

Існували землянки, бараки. На початку ХХ ст. придбані С. Колачевським. Розвитку набув в 30-х. Займає пл. 114 га. Має 5 вулиць, у приват. будинках проживає до 100 чол.

Романівки села меморіал, на братській могилі визволителів встановлен. у трав. 1958 біля клубу. Поховано 111 бійців 15, 28 гв. СД, які загинули 31.1.1944. Відомі 18 прізвищ. Скульптура жінки-солдата з вінком виготовлене в Одес. худ. майстерні

Романівська неповна середня школа, відкрита у 1924, як початкова в с. Романівка Широківськ. сільради. Розташовувалася у пристосованому приміщені. Навчалося 35 учнів, працювало 3 учителі. У 30-50-х утримувалася за рахунок кол-пів "Червоний степ", "Комбайн", ім. Мічуріна. Під час війни зруйнована. Відбудована у 1945. У 1963 навчалося 53 чол. Ліквідована у 1965 шляхом переведення педколективу та учнів у Широківську НСШ.

Романівське кладовище, розташоване за 1 км у півд. напрямку від центру с. Романівка Криворізьк. р-ну. Закладене на початку 30-х. Пл. 0,5 га. Поховані жителі села. Кількість поховань невідома.

Романівське кладовище, засноване у 1906 на території Терн. р-ну. Пл. 4 га. Збереглися могили початку ХХ ст. Більше 5 тис. поховань.

Романівське товариство спільної обробки землі, діяло у 1927 – 1930 на території с. Романівка сучас. Широківськ. сільради. Працювало 80 сімей. Спільно обробляли землю, займалися вирощуванням зернових. Організатори А. Г. Федосенко і Л. Г. Чорний. Стало базою для створення кол-пу "Червоний степ".

Романівське урочище, Дзержинськ. лісництва Криворізьк. лісгоспу закладене у 1966 – 1977. Пл. 124 га. Росте дуб, акація.

Романівський будинок культури, відкрит. у 1967. Пл. 300 кв. м. Має зал на 118 чол., 3 приміщення для занять худ. самодіяльністю та спортом. Діють 2 творч. колективи. Середнє річне відвідування до 3,6 тис. чол.

Романішин Полікарп Автомонович (1907 (?) – 1941). Пром. керівник. Освіта вища. У 30-х секретар парт. організації КРЕС ім. Ілліча. Загинув від рук гітлерівців.

Романішкін Олександр Іванович (3.2.1947, Смоленська обл.). Відом. адвокат. Освіта вища. З 1970 слідчий, заст. нач. карного розшуку. У 1977-1982 адвокат, зав. юр. консультацією Терн. і Сакс. р-нів. У 1982-1986 суддя Сакс. р-ну. У 1986-1989 суддя Дніпропетров. обл. суду. У 1989-1998 перший заст. нач. управління юстиції Дніпропетров. обл. У 1998-2001 адвокат фірми "Верітас".

Романов Віктор Олександрович (24.1.1936, Бобруйськ). Пром. керівник. Зак. Ленінград. військ.-механіч. ін-т (1959). Служив в армії. З 1962 конструктор, нач. бюро відділу голов. технолога КЦРЗ. Брав участь у розробці штампів, пристроїв на товари ширвжитку. Бронз. медаль ВДНГ. Автор рацпропозицій.

Романова Агрипина (Груня) Юхимівна (30.7.1921, Кр. Ріг – 17.9.1943, там же). Уч. підпілля. Освіта середня. Вихованка СШ № 15. У 1941 – 1943 входила до скл. комсомол. підпільної групи М. М. Решетняка. Писала і розповсюджувала листівки. Вела розвідку. Заарештована гестапо. Мужньо перенесла катування. Розстріляна на березі р. Інгулець. Особисті речі в музеї СШ № 15. Ім'я носить піонер. загін СШ № 15. Ім'я у назві вул. у Кр. Розі. Похована у Комсомольськ. парку в Ц.-Міськ. р-ні. Пам'ятник на могилі.

Романова маєток, закладен. у 1774 у с. Боголюбівка на високому березі р. Інгулець. Належав офіцеру рос. армії, учаснику рос.-турецьк. війни 1774. Ріс великий сад, існував 2-поверх. цегляний будинок, колодязь. У 1782 перейменований у с. Надєждівка (сучас. Недайвода). Перейшов у спадщину родичам господаря. У середині XIX ст. нащадок заклав ставок з вербами. Господар жив у Петербурзі і до свого села приїздив рідко. У 1907 продан. заможним селянам.

Романова П. Г. (військ. керівник), бойова біографія пов`язана з Кр. Рогом. У 1941 сформував у Кр. Розі 446 БАО, повів частину на фронт. Підполковник. Уміло керував діями батальйону. Доля невідома.

Романовське, невелике село, розташовувалося на правому березі р. Саксагань поміж В/Тернів та балкою Червона. У 1869 мало 10 дворів. Поруч розташовувалася ст. Колачевського. У 1903 – 29 дворів, жителів 139. Тепер житломасив Олексіївка в Терн. р-ні.

Романовський Федір Федорович (1892, Кр. Ріг – 1974, там же). Гірнич. керівник. Освіта середня. У 1907 – 1913 працював на електростанціях рудників Олександрівський, "Суха Балка". У 1913 – 1917 служив у першій в рос. армії автороті в Петрограді. Уч. рев. подій 1917. У 1918 чл. Криворізьк. ревкому, правління профспілки "Горнотруд". Один з організаторів боротьби з австро-нім. окупантами. У 1921 – 1922 представник Кривбасу при губраді народ. госп-ва. У 1922 – 1923 керуючий Центр. групою рудників і Гданцівськ. чавуноливарним з-дом. У 1923 – 1926 керуючий ШУ ім. Леніна та півн. групою рудників. У 1926 – 1932 комерц. директор, ст. інспектор тр-ту "Південруда". У 1932 – 1933 директор Харків. з-ду транспорт. споруд. У 1933 – 1934 голов. інж. тр-ту "Нерудсталь". У 1934 – 1955 на керівних посадах на Півд. залізниці. Залишив спогади про рев. події на Криворіжжі. Нагородж орд. "Знак Пошани".

Романовський Федір Леонтійович (1863 (?), Кіровоград. обл. – 1911, Кр. Ріг). Перший гірник Кривбасу. Освіта н/середня. З 1881 машиніст на Харінськ. руднику. З 1900 слюсар рудника "Фермер". Один з перших гірників Кривбасу. Уч. рев. подій 1905. Засновник династії гірників.

Романовцев Сергій Дмитрович (1925, Тула). Герой Рад. Союзу (3.6.1944). Зак. Військ. пед. ін-т. Уч. ВВВ з серп. 1943. У скл. 266 гв. СП 88 гв. СД відзначився під час форсування і боїв за Інгулець. Відбив 7 атак противника. Працював у Москві. Нагородж. орд. Леніна, Червоного Прапора, Вітчизняної війни 1 ст., Слави 3 ст.

"Романтики", народ. цирковий колектив ПК металургів організован. у 1957 за ініціативою Т. А. Горяйнова. Сріб. медаль Всесоюз. конкурсу цирк. колективів (1967). З 1967 – народний. Ініціатор проведення цирк. фестивалів у Кр. Розі. В репертуарі циркові номери. Уч. фестивалів і гастролей. Керівник Т. А. Горяйнов.

Романцев Федір Миколайович (18.11.1961, Челябінська обл.). Діяч культури. Зак. Київ. консерваторію (1986). Викладач музики муз. школи № 1, СШ №№ 8, 5, 122. З 1999 пише дитячі пісні, романси, на вірші О. Пушкіна, М. Лермонтова, Л. Українки, В. Жуковського. Автор 150 пісень.

Романченко Іван Юхимович (28.10.1923, Полтав. обл.). Герой Рад. Союзу (10.4.1945). З 1940 - 1941 споруджував блюмінг-1 з-ду "Криворіжсталь". Разом з заводом евакуювався на Магнітку. Уч. ВВВ з груд. 1943. Доброволець 63 гв. Т бр. 10 СВ танк. корпусу. Відзначився у боях за м. Шпандау. Екіпаж загинув, сам вів вогонь і підбив танк, 3 гармати, кілька автомашин. З 1946 оселився в Полтаві. Нагородж. орд. Леніна, Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки (2).

Романчук Олександр Михайлович (13.8.1934, Дніпропетровськ). Буд. керівник. Зак. Дніпропетров. ін-т інж. залізнич. тран-ту (1957). У 1957 – 1960 майстер, ст. виконроб, ст. інж. тр-ту "Транселектромонтаж". У 1960 - 1989 нач. відділу, голов. інж., керуючий тр-том "Дніпроелектромонтаж". Уміло керував монтажем електрообладнання на пром. підприємствах Кривбасу. Прем. Ради Міністрів СРСР (1984). Нагородж. орд. "Знак Пошани".

Ромашко Василь Васильович (3.2.1907 - ?, Кр. Ріг). Новатор виробництва. Освіта середня. Працював на залізниці. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора. Вичерпаних біографіч. даних не виявлено.

Романщак Яків Прокопович (2.4.1940, Кіровоград. обл. – 26.8.2000, Кр. Ріг). Почес. гірник (1985). Зак. гірничопром. школу (1959). У 1959 – 1989 бурильник ш. "Нова" РУ ім. К. Лібкнехта. У 1990 – 2000 бригадир бурильників, слюсар ШУ "Батьківщина". Майстер глибокого буріння. 6 разів ставав переможцем річних змагань у галузі. Наставник. Виховав 15 спеціалістів. Раціоналізатор. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани".

Романюк Володимир Ілліч (8.5.1957, Дніпропетров. обл.). Керівник правоохоронців. Зак. Терн. індустр. тех-м (1989). У 1978 труд. колективом направлен. в органи ВС. Один з кращих дільнич. інспекторів Дніпропетров. області. Заслужений дільнич. інспектор міліції України (1991).

Романюк Йосип Юрійович (7.11.1917, Івано-Франк. обл.). Новатор виробництва. Зак. Криворізьк. гірнич. тех-м (1968). У 1949 – 1986 бурильник, підривник, нач. дільниці ш. "Північна" РУ ім. Кірова. Переможець змагань, ударник п'ятирічок. Автор 38 рацпропозицій. Наставник. Нагородж. знак. "Шахтарська слава" 1-3 ст.

Романюк Лілія Тимофіївна (23.2.1929, Кіровоград. обл.). Пед. керівник. Зак. Криворізьк. пед. ін-т (1952). У 1952 учитель фізики СШ № 7. У 1953 – 1955 учитель СШ № 4 м. Лієпая. У 1955 – 1984 учитель фізики СШ № 69. Учитель-новатор. Уміло використовувала прогрес. форми навчання. Чл. методради. Наставник. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Романюк Павло Васильович (22.2.1946, Кр. Ріг). Військ. діяч. Зак. КГРІ (1969). У 1971 – 1973 гірнич. майстер ш. "Північна" РУ ім. Кірова. З 1973 в кадрах військових сил. Полковник (1994). Служив на керівних посадах у РВК Кр. Рогу. У 1990 – 1996 військ. комісар Дзерж. р-ну. Брав участь у формуванні військ. комісаріатів незалежної України. З 1996 зав. відділом економіки Дзерж. райради. З 199 працює в міськвиконкомі.

Романюк Світлана Дмитрівна (18.3.1945, Кр. Ріг) Мед. керівник. Зак. Туркмен. мед. ін-т (1973). У 1973 – 1978 лікар Туркмен. протитубдиспансеру. У 1978 – 1980 терапевт 5-ї міськлікарні. З 1980 фтизіатр, з 1982 нач. мед., з 1985 зав. відділенням 2 протитубдиспансеру. Лікар вищої категорії. Делегат з'їзду фтизіатрів України (1984). Впровадила нові методи лікування, обстеження хворих на туберкульоз.

Романько Панас Романович (1913, Дніпропетров. обл. – 7.3.1958, Кр. Ріг). Юрист. Зак. курси Харків. юр. ін-ту. З 1933 на ш. "Комсомолка" Червоногвард. РУ, викладач гірнич. школи, нач. ШУ ім. МОДР. Уч. ВВВ. З 1953 прокурор Жовт. р-ну. Нагородж. орд. Червоного Прапора, О. Невського, Вітчизняної війни 1 ст. (2), Червоної Зірки.

Ромасенко Микола Іванович (17.12.1923, Харків. обл.). Засл. працівник культури України (1975). Зак. Київ. консерваторію (1965). Уч. ВВВ з червня 1941 у скл. 27 гв. Тбр. У 1952 – 1988 директор муз. школи № 1. Ініціатор і керівник відкриття муз. уч-ща, директор (1959 – 1970), 24 муз. шкіл, надання музич. статусу міськ. театру. Голова метод. ради муз. закладів Кр. Рогу (1964 – 1970), голова муз. хорового тов-ва (1954 – 1970). Має видатні заслуги у муз. естетич. вихованні городян. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 2 ст., Червоної Зірки, знак. "За заслуги перед містом."

Ромашевський Дмитро Олександрович (23.7.1984, Кр. Ріг). Діяч мистецтв. Навчається у Криворізьк. муз. уч-щі. Займається фортепіано, сопілкою. Уч. фестивалів і конкурсів з 1993. Лауреат міжнарод. конкурсів. Знято 2 фільми. Пише музику і вірші, переможець олімпіад з нім. мови.

Ромашка (Matricaria), рід трав'янистих рослин родини айстрових з єдиним видом – **Р. продірявленою** непахучою. Одно-, дворічна гола рослина, 15-90 см заввишки. Листки двічі-тричі перисторозсічені на лінійні частки. Кошики 1,5-4 см в діам., поодинокі на кінцях стебел та гілок. Крайові язичкові квітки білі, серединні – трубчасті, жовті. ЦвітеV-X. На Криворіжжі зустрічається як звичайний бур'ян на полях, городах, відвалах, вздовж доріг, по засмічених місцях.

"Ромашка", дитячий оздоровчий табір автобази № 15/"Фенікс" відкрит. у червні 1959 на березі р. Інгулець с. Велика Олександрівка Херсон. обл. До 1963 існував як наметове містечко. Має корпуси, пляж, бібліотеку, спорт. майданчики, їдальню. Приймав 320 чол. на зміну. З 1995 не діє через відсутність фінансування.

"Ромашка", клуб квітникарів-аматорів Жовт. р-ну заснован. з груд. 1997. Об'єднав 116 квітникарів, які своєю працею сприяють благоустрою р-ну. Голова М. І. Сіра.

"Ромашка", садівницьке товариство тр-ту "Кривбасшахтобуд" закладене у 70-х у Ц.-Міськ. р-ні. Пл. 8,5 га. Має 150 ділянок.

“Ромашка”,садівницьке товариство тр-ту “Криворіжіндустрбуд” закладене у 70-х в Довг. р-ні. Пл. 3,8 га. Має 54 ділянки.

Ромашко Василь Васильович (3.2.1907, Кр. Ріг – 18.11.1997, там же). Почес. залізничник. Освіта н/середня. Представник династії криворізьк. залізничників. Один з перших комсомольців ст. Довгинцеве. Ударник п'ятирічок, послідовник Кривоноса. Уч. ВВВ з лип. 1942 у скл. паровоз. колони № 22. Брав актив. участь у відбудові залізнич. госп-ва. До 1962 працював машиністом паровоза, майстром-наставником ст. Мудрьона та ст. Кр. Ріг-Сортувальний. Брав актив. участь у військово-патріотич. вихованні молоді. Нагородж. орд. Леніна, Вітчизняної війни 2 ст., Трудового Червоного Прапора.

Ромашко Іван Григорович (26.2.1938, Дніпропетров. обл.). Засл. шахтар України (1975). Зак. Криворізьк. гірнич. тех-м (1976). Новатор виробництва. Один з видатних гірників Кривбасу. У 1962 – 1988 бригадир бурильників ш. ім. Фрунзе. Брав участь у введенні шахти. Ініціатор труд. починів. Почес. гірник. Майстер розбурювання штангових шпурів. Нагородж. орд. Леніна, Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, знак. “Шахтарська слава” 1-3 ст.

Ромашов Станіслав Станіславович (1.12.1935, Івановська обл.). Мед. керівник. Зак. Івановськ. мед. ін-т (1962). Спеціаліст в галузі онкології. У 1974 – 1976 голов. лікар онкодиспансеру.

Ромащенко Іван Фадейович (1898, Брянська обл. – 1974, Кр. Ріг). Уч. рев. подій. Зак. Ленінград. проф. школу (1934). У 1914 – 1916 вантажник у торг. підрядника в Севастополі. У 1916 – 1917 забійник Порохівськ. рудника в Донбасі. Брав участь у рев. діяльності. Уч. 1-ї світ. війни у скл. 132 зап. СП. У 1918 формував загони Червоної гвардії. Уч. гром. війни на Півд. фр. Почес. грамота РВВ Півд. фр., особиста подяка М. В. Фрунзе. 5 поранень в боях. Знак “Герою рев. руху”. У 1924 – 1926 вантажник рудника “Дубова Балка”. У 1926 – 1930 вантажник, бурильник, десятник, у 1930 – 1937 голова рудкому, у 1937 – 1938 пом. керуючого ШУ ім. К. Лібкнехта. У 1938 заст. голови, у 1939 голова Криворізьк. міськ. ради. Уч. походу в Захід. Україну (1939), у 1940 – 1941 нач. будконтори у Кр. Розі. Уч. ВВВ з лип. 1941. Брав участь у відбудові шахт. Почес. гірник. Наставник. Нагородж. орд. Червоного Прапора, Червоної Зірки.

“Ронін”, спорт клуб створен. у верес. 1999. Проводить змагання. Президент С. В. Ковальчук.

Ропуха зелена (Bufo viridis)**,** представник родини ропухових ряду безхвостих земноводних. Поширена в Європі та Азії (до Непалу). Населяє всю територію України. На Криворіжжі зустрічається у лісах, парках, садах, полях, городах. З'являється у берез.-квіт. Ікру відкладає у водойми на мілководді. Кладка має вигляд шнура довж. до 7 м, в якому у 2 ряди розташовано до 12.8 тис. яєць. Через 3-6 діб вилупляються пуголовки, розвиток яких триває до 55 діб. Статевозрілими стають на 4 році життя. Живляться наземними безхребетними, переважно комахами. На зимівлю іде у жовт.-лист., ховаючись в норах, ямах, купах каміння, погребах.

Рорат Олександр Йосипович (9.8.1910, Липецька обл. – 31.10.1943, Криворіжжя). Герой Рад. Союзу (17.5.1944). Освіта н/середня. Працював на з-ді в Мічурінську. Уч. ВВВ з жовт. 1941 Навідник САУ 1438 САБ 5 гв. ТА. 31.10.1943 здійснив героїч. подвиг в с. Недайвода. Провів бій з 26 танками і САУ противника. Знищив 4 танки, 2 САУ. Загинув при тарані. Похован. на місці бою. Ім'я носить вул. у Недайводі, Мічурінську. Бюст на з-ді. Навічно зарахований до списки військ. частини. Нагородж. орд. Леніна.

“Росинка”, дитячий оздоровчий табір ВАТ “Криворіжіндустрбуд” відкрит. у сел. Набережна Нікопольськ. р-ну у червні 1964. До 1967 існував як наметове містечко. Приймає 280 чол. на зміну. Діють 7 житлових корпусів, клуб, басейн, ігрові майданчики, пляж, медпункт, їдальня. Відпочивають діти будівельників.

“Росинка”, садівницьке товариство засноване у лип. 1999. Об'єднало 60 власників земельних ділянок. Голова Б. К. Тимошенко.

“Росинка”, садівницьке товариство БУ № 237 закладене у 70-х в Довг. р-ні. Пл. 4,2 га. Має 60 ділянок.

“Росинка”, садівницьке товариство ш. “Саксагань” закладене у 70-х в Ц.-Міськ. р-ні. Пл. 26,6 га. Має 425 ділянок.

“Росинка”, садівницьке товариство АТП-04283 закладене у 70-х в Довг. р-ні. Пл. 6,8 га. Має 97 ділянок.

“Росієць”, робітник, що приїздив до Кр. Рогу з Росії на заробітки.

Російська, вулиця житломасиву Змичка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-х. До 1975 мав назву провулок 1-й Лозуватський. Довж. 242 м, ширина 9 м. Має 42 держ. будинки. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь Росії. Обслуговує 24 в/з.

“Російська громада”, міська громадська організація створена у червні 1996. Об'єднує 150 чол. Пропагує російську культуру. Голова Н. Т. Козіна.

“Російська єдність”, міська громадська організація створена у серп. 1999. Пропагує російську культуру. Налічує 80 чол. Голова О. І. Євтушенко.

“Російська”, шахта Євгеніївського рудника закладена на землях поміщика Махоріна у 1904. Потужність до 120 тис. т. Мала дерев'яний копер, підйомну машину на 45 к. с. Глибина сягала до 150 м. За час існування видобула до 1 млн. т. Закрита з початком гром. війни.

Російське взаємне товариство купців, фабрикантів та заводчиків, з початку XX ст. мало своє представництво у Кр. Розі. Його очолював М. Зайцев. Давало кредити на розвиток рудної промисловості, торгівлі. Вело комерційну діяльність.

Російський для зовнішньої торгівлі банк, на початку XX ст. мав вплив на процес видобутку руди в Кривбасі. Під час кризи 1900 – 1903 контролював діяльність Російсько-Бельгійського тов-ва.

Російсько-бельгійського товариства рудник, заснован. у 1899 на землях поміщика Харіна. Знаходився за 1,5 км від роз'їзду Терни. Руда залягала у вигляді 4-х гнізд потужністю 3-70 саж. Запас сировини складав 200 млн. пудів. Діяв кар'єр з 3 паровими підйомниками та кінним барабаном. Затоплен. під час гром. війни. За рад. часів видобуток вело Першотравневе РУ.

Російської соціал-демократичної робітничої партії (більшовиків) районна організація, утворена у верес. 1917. Об'єднала більшовицькі організації ст. Довгинцеве, Донецьк. рудника, Гданцівськ. з-ду, сел. Інгулець. Нараховувала 300 чол. Готувала збройне повстання проти Центр. Ради. До керівного скл. входили І. Л. Калиниченко, М. І. Нікітін, П. П. Сиволап, В. П. Чередниченко ін. У січ. 1918 перетворилося на єдину Криворізьк. організацію шляхом об'єднання з Вечірньокутською. Штаб розміщувався на вул. Поштовій (пл. К. Маркса, 21), про що нагадує меморіальна дошка.

Російської філології та зарубіжної літератури кафедра, створена в 1999 у скл. фак-ту іноземних мов Криворізьк. пед. ун-ту на базі кафедри рос. мови і літератури. Займається наук. діяльністю. Опубліковано 270 наук. праць. Біля витоків стояли Р.П.Калініна, А.О.Камалова, Т.А.Лисицина, С.І.Комарова, Т.В.Семашко. Завідуючий М.О.Дубдіков.

“Росія”, приват. готель існував з початку XX ст. до гром. війни. Резиденція акціонер. тов-ва. Зупинялися купці, посередники при веденні переговорів.

Рослик Павло Адамович (15.5.1919, Житомир. обл. – 5.7.1965, Запоріжжя). Герой Рад. Союзу (24.3.1945). Зак. Ленінград. військ. уч-ще. (1941). У 1937 – 1939 працював трактористом МТС Харків. обл. Уч. ВВВ з червня 1941. Уч. боїв під Прохоровкою, форсування Дніпра і визволення Кр. Рогу. Комбат 32 мотобр. 18 ТК. Здійснив кілька проривів у тил противника в р-ні с. Лозуватка. У боях за румунське м. Аред ком-р загону, який знищив 16 танків, 40 БТР, 200 солдатів ворога. В арм. до 1946, майор. Працював у Знам'янці, Запорізьк. ін-ті автоматики. Ім'я носить СШ в с. Селезовка Житомир. обл. Нагороджений орд. Леніна, Червоного Прапора, Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки.

Рослинний світ Криворіжжя, сформувався внаслідок складної взаємодії кліматичних зональних факторів, специфічних гірських порід та різноманітних антропогенних впливів. В регіоні зареєстровано понад 1260 видів вищих рослин. Для території Криворізького регіону характерна направленість ландшафтогенезису за степовим типом, починаючи з дофінського часу прлейстоцену. Формування степової рослинності зумовлено гідрокліматичними факторами, рівнинністю території, карбонатністю грунтів. Різнотравно-типчаково-ковилові степи, які перевають на території регіону, мають такий же вік або дещо старші домінуючих ґрунтів. Вони сформувались у субатлантичну епоху голоцену. Відсутність лісів на вододілах зумовлена успадкованими та сучасними особливостями інших компонентів ландшафтів і ландшафтотвірних факторів (сухість клімату, карбонатність і засоленість ґрунтів, дефіцит ґрунтового та атмосферного зволоження). Степова рослинність більш пристосована до дефіциту вологи. Рослинний компонент ландшафтних геосистем виконує функцію синтезу органічної речовини, використовуючи сонячну енергію та мінеральні речовини, які знаходяться в гірських породах. У степах цей компонент має 3 характерні особливості. По-перше, трав'яний покрив степів низький з домінуванням вузьколистих дерновинних злаків, які здатні витримувати періодичну засуху. По-друге, в степах коренева маса потужна і перевищує надземну зелену в десятки разів. За це відомий фітоценолог Й. К. Пачоський називав степ "лісом – догори ногами". По-третє, степовій органіці притаманна динамічна мінливість: нагромадження органічної речовини або розкладання до мінеральних солей. Це зумовлено хімічною пластичністю м'якої і ніжної трав'яної тканини, клітини якої бідні на дубильні речовини і механічні утворення в порівнянні з деревною або мохово-лишайниковою рослинністю. Флористичною передумовою виникнення степів є поява покритонасінних рослин. Періодична зміна кліматичних факторів спонукала біоморфологічну еволюцію покритонасінних від дерев до трав. Регулярна зміна пір року з чітко вираженим несприятливим сезоном стала основним фактором, який пригнічував діяльність здатних до інтенсивного поділу камбіальних клітин. Вони залягають між лубом (флоемою) та деревиною (ксилемою) і забезпечують приріст дерев у товщину. Таке гальмування розвитку судинно-волокнистих пучків зупиняє приріст на стадії первинної будови їх елементів. Виникають стебла з обмеженим приростом у товщину та одерев'янінням. Але вони здатні запасати м'які паренхіматозні тканини, які не можуть виконувати опорну функцію. Серед трав'янистих покритонасінних найбільш придатним флористичним матеріалом виявились однодольні рослини, оскільки вони мають насіння з міцними покривами. Крім того, природний відбір забезпечив однодольних розміщенням бруньок відновлення і кінцевих пагонів близько до поверхні землі, що дозволяє переносити несприятливі зимові умови. Значна частина однодольних зимує у вигляді насіння. Просторову диференціацію степової рослинності визначають переважно умови грунтового зволоження, оскільки вони найбільш впливають на розвиток рослин. На привододілах в півн. частині регіону характерними видами є: ковила Лессінга (Stipa Lessingiana Trin et Rupr.), ковила волосиста (Stipa capillata L.), костриця валіська (Festuca valesiaca Gaud.), тонконіг вузьколистий (Poa angustifolia L.), келерія гребінчаста. Із бобових зустрічається люцерна румунська(Medicago romanica Prod.), в'язіль барвистий (Coronilla varia L.), конюшина гірська (Trifolium montanum L.) і альпійська (T. alpestre L.), зіновать руська (Camaecytisus ruthenicus (Fisch et Woloszcz.) Klaskova). Із різнотрав'я переважають молочай степовий (Euphorbia stepposa Zoz.), підмаренник руський (Galium ruthenicum L.), смілка зеленувата (Silene coringiifolia Andrz.), чабрець Маршалів (Thymus marashalianus Willd.) і двовидний (T. dimorphus Klok. et Shost.), гадючник звичайний (Filipendula vulgaris Moench.), гвоздика вугільна (Dianthus carbonatus Klok.). На схилах зі змитими грунтами характерними є такі види, ковила волосиста, костриця валіська, тонконіг бульбистий (P. bulbosa L.), шавлія поникла (Salvia nutans L.), бородач звичайний (Botryochloa ischaemum (L.) Keng.), змііївка болгарська (Cleistogenes bulgarica (Bornm.) Keng), деревій благородний (Achillea nobilis L.), котяча м'ята дрібноквіткова (Nepeta

parviflora Bieb.), молочай Сегієрів (Euphorbia segueriana Neck.) і степовий (E. stepposa Zoz), сугоребрик мінливий (Sisymbrium polymorphum (Murr.) Roth.), полин австрійський (Artemisia austriaca Jacd.). У півд. частині регіону серед злаків відмічаються більш ксерофітні види: ковила українська (Stipa ucrainica P.), Лессінга, костриця валіська, стоколос прибережний (Bromopsis riparia (Rehm) Holup.). Серед різнотрав'я переважають: пижмо деревієлисте (Tanacetum millefolium L.), жабриця рівнинна (Seseli campestre Bess.), гвоздика несправжньоармерійовидна (Dianthus pseudoarmeria Bieb.). Збільшується кількість та рясність ефемерів та ефемероїдів: вероніка весняна (Veronica verna L.), переломник видовжений (Androsace elongata L.), веснянка весняна (Erophila verna L.), зірочки червонясті (Gagea erubescens (Bess.) Schult. et Schult fil.). На дуже сухих півд. та схід. схилах повсюди сформувались характерні для сучасних техногенних ландшафтів рослинні угруповання, в яких домінують безсмертки однорічні (Xeranthemum annuum L.), житняк гребінчастий (Agropyron pictinatum (Bieb. Beauv.), кринітарія волохата (Crinitaria villosa (L.) Grossh.). У верхів'ях балок та мікрозападинах із засоленими грунтами відмічаються гоніолімон татарський (Goniolimon tataricum (L.) Boiss.), кермек широколистий (Limonium platyphylum Lincz.), а на днищах балок: полин сантонінський (Artemisia santonica L.), костриця східна (Festuca orientalis (Hack.) V. Krecz. Et Bobr.) та пирій повзучий (Elytrigia repens (L.) Nevski). Рослинність заплав дуже різноманітна, що зумовлено мозаїчністю фаціальної структури. Найбільш складні частин високих заплав займають степові луки на лучно-чорноземних грунтах, на яких домінують костриця борозниста (F. rupicola Neuft), стоколос безостий (Bromopsis inermis (Leyss.) Holub), конюшина повзуча (Trifolium repens L.) та ін. На більш зволожених ділянках формуються луки високого рівня на чорноземно-лучних грунтах з участю пирію повзучого, тонконогу лучного (Poa pratensis L.), китника лучного (Alopecurus pratensis L.), конюшини повзучою (Trifolium repens L.), пижмо звичайного (Tanacetum vulgare L.), різних видів осок. На території заплави р. Інгулець виділяються фації солонцюватих та солончакуватих лук. На малозволожених луках, чорноземно-лукових глибокослабосолонцюватих суглинистих грунтах формуються угруповання з полину сантонінського, кермека південнобузький (Limonium hypanicum Klok.), хрінниці широколистої (Lepidium latifolium L.). На вологих, переважно солончакуватих суглинистих лучних грунтах, характерними є осока житня (Carex secalina Wahlend.) і розсунута (C. distans L.), костриця східна, борщівник сибірський (Heracleum sibiricum L.), мітлиця повзуча (Agrostis stolonifera L.), тризубець морський (Triglochin maritimum L.). На супіщаних вологих луках домінують костриця лучна та східна (Festuca orientalis (Hack.) V. Krecz. et Bobr.), ситник Жерара (Juncus gerardii Loisel.) і членистий (J. articulatus L.), тризубець морський, кермеки. До низьких заплав та берегів водоймищ тяжіють забрлочені луки з лучно-болотними грунтами. Для них характерні бекманія звичайна (Beckmannnia eruciformis (L.) Host.), осоки пухирчаста, лисяча, гостра (Carex vesicaria L., C. vulpina L., C. acuta L.), мітлиця повзуча (Agrostis stolonifera L.). Біля води росте очерет південний (Phragmites australis (Cav.) Trin ex Steud.), рогіз вузьколистий (Typha angustifolia L.), прибережниця берегова (Aeluropus littorlis (Gouan) Parl.), череда трироздільна (Bidens tripartita), стрілолист стрілолистий (Sagittaria sagittifolia L.). Із вищих рослин-гідрофітів найчастіше зустрічається ряска триборозенчаста (Lemna trisulca L.), рдесник пронизанолистий (Potamogeton oerfoliatus L.), частуха подорожникова (Alisma plantago-aquatica L.), водопериця колосиста (Myriophyllum spicatum L.), різуха морська (Najas marina L.), кушир темно-зелений (Ceratophyllum demepsum L.). У водоймах зі стоячими водами влітку інтенсивно розвиваються синьо-зелені водорості. На пісках низьких терас р. Інгулець сформувалась псамофільна рослинність на інтразональних дерново-степових грунтах. На зволожених ділянках ростуть куничник наземний (Calamagrostis epigeios (L.). Roth.); на сухих – цмин пісковий (Helichrysum arenarium (L.) Moench.), чебрець Палласів (Thymus pallasianus H. Braun.), житняк пухнастоквітковий (Agropyron dasyanthum Ledeb.) та ін. Досить своєрідна рослинність відслонень залізистих кварцитів на схилах долин річок та балок. Найбільш

поширені такі види: перлівка трансільванська (Melica transsilvanica Schur.), жовтушник розлогий (Erysimum diffusum Ehrh.), молочай Сегієрів (Euphorbia segueriana Neck.), нечуйвітер отруйний (Hieracium virosum Pall.), віниччя сланке (Kochia prostrata (L.) Schrad.), очиток їдкий (Sedum arce L.) і Рупрехта (S. ruprechtii (Jalac) Omelcz.), молодило руське (Sempervivum ruthenicum Schnittsp. et C. B. Lehm.); відмічаються також папороті – пухирник ломкий (Cystopteris (L.) Bernh.), костянець волосовидний (Asplenium trichomanes L.), щитник шартрський (Dryopterix carthusiana (Vill.) H. P. Fuchs.). Індикують елювій вапняків юренея короткоголова (Jurinea brachycephala Klok.), дрік скіфський (Genista scythica Pacz.), льон тонколистий (Limun tenuifolium L.), гаплофіл (Haplophyllum suaveolens (DC) G. Don fil.) та ін. Байрачні ліси на Криворіжжі в природному стані не збереглись. У півд. частині регіону вони були представлені бересклетовими карагачниками, бересклетово-чорноклиновими, кленово-ясеневими дібровами. Тут проходить межа поширення байрачних лісів у степах. Найбільш поширеними видами деревних рослин були: дуб звичайний (Quercus robus L.), клени польовий і татарський (Acer campestre L., A. tataricum L.). У підліску та на узліссях були поширені терен колючий (Prunus spinosa L.), жостір проносний (Rhamnus cathartica L.), глід обманливий (Crataegus fallacina Klok.). У травостої переважали грястиця збірна (Dactylis glomerata L.), бугила лісова (Anthriscum sylvestris (L.) Hoffm.), яглиця звичайна (Aegopodium podagraria L.). В півн. частині регіону в деревостанах інколи з'являвся граб звичайний (Carpinus betulus L.). До заплавних лісів, що тягнулись вузькою стрічкою вздовж річок, належали шелюжники, верболозники (Salix acutifolia Willd., S. purpurea L., S. triandra L.) осокірники (Populus nigra L.). Особливе місце займали чагарникові степи привододілів: караганники (Caragana frutex (L.) C. Koch), мигдальники (Amygdalus nana L.), зіноватники (Camaecytisus ruthenicus (Fisch et Woloszcz. Klaskova, C. austriacus (L.) Link.), терновники (Prunus stepposa Kotov) та вишняки (Cerasus fruticosa Pall.). У даний час лісистість Криворіжжя становить лише 4,5 %. Ліси переважно штучного походження, знаходяться в зеленому поясі м. Кр. Ріг. Найбільші масиви – Гурівський ліс (645 га), водозахисні насадження біля Карачунівського та Південного водосховищ. На території Кр. Рогу понад 17 тис. га зелених насаджень. Враховуючи, що нормою є 110 га на 1000 чол., то площа насаджень майже в 5 раз менша необхідної. Найбільш поширені у лісових насадження: дуб звичайний, ясен високий, клени татарський, ясенелистий і польовий та акація біла (Robinia pseudoacacia L.). На порушених землях, які займають значну частину території Криворіжжя, формуються угруповання з переважанням синантропних рудеральних видів. В цілому виділяється 5 стадій заростання порушених земель: бур'яниста, полинно-буркунова, пирійна, рихлокущистих та щільнокущистих злаків. На першій стадії в угрупованнях переважають такі види: віннича, смілка бульбиста, мати-мачуха; на другій – буркун білий та лікарський, полин гіркий, люцерна хмільовидна. Пирій повзучий є найважливішим компонентом 3-ї стадії. На 4-й стадії переважають тонконіг вузьколистий, коелерія та деякі види степового різнотрав'я. На завершальній стадії стають домінантними типчак, ковила Лессінга та волосиста. Угруповання збагачуються степовим різнотрав'ям: мюцерна румелиська, подорожник степовий, шандра рання, зопник колючий та ін. Кам'янисті субстрати заростають дуже повільно. Рослинний покрив, як і грунт, формується фрагментарно. На перших етапах переважають лотус український, люцерна хмільовидна. Потім вселяються перлівка трансільванська, нечейвітер отруйний та зонтичний, місцями очиток їдкий і Рупрехта. Важливою особливістю заростання кам'янистих субстратів є вселення деревних порід, які спочатку ростуть поодиноко, а потім утворюють групи або дифузні насадження.

Россіні, вулиця житломасиву Карнаватка Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 30-50-х. До 1975 мав назву провулок 4-й Зелений Гай. Довж. 272 м, ширина 7 м. Має 29 держ. будинків. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Названа на честь італ. композитора Россіні Джаккіно Антоніо (29.2.1792, Пезаро – 13.11.1868, Пассі, поблизу Парижа, похован. у Флоренції). Член Болоньської філармонічної акад. (1806).

Твори: 38 опер, серед них – “Севільський цирульник” (1816), “Вільгельм Телль” (1829), вокально-симфоніч. музика, фортепіанні. і вокальні мініатюри. Обслуговує 72 в/з.

Ростальний Олександр Опанасович (10.8.1926, Чернігів. обл. – 5.11.1972, Кр. Ріг). Герой Соц. Праці (1960). Освіта середня. Під час війни насильно вивезен. до Німеччини. Втік і дістався Кр. Рогу. З 1948 на РУ ім. Дзержинського прохідник. З 1956 бригадир прохідників ВКБ. Проходив за місяць до 150-175 м при нормі 50-60. Новатор виробництва. Керував багатьма швидкіс. проходками. У 1960 встановив всесоюз. рекорд, пройшов за місяць 421 м. Уч. Всесоюз. наради передовиків. Раціоналізатор і наставник. Володів всіма гірнич. професіями. Виховав плеяду видатних прохідників. Виведен. на поверхню через травму. Нагородж. орд. Леніна, “Знак Пошани”, знак. “Шахтарська слава” 1-3 ст.

Ростковський рудник, відкрит. у 1886 на кошти Півд.-Російськ. Дніпровськ. металург. тов-ва. На початок XX ст. найбільше пром. підприємство на Криворіжжі. Працювало 350 робітників. Видобуток руди сягав 15 млн. пудів. Розташовувався на прав. березі р. Саксагань в балці Великій Дубовій. Родовище мало на поверхні продовжену форму. Багате на кварцити. Спочатку видобували у кар'єрах, на початку XX ст. будувалися шахти. Видобуток вівся підривним способом з використанням порохового заряду. Робітники жили у казармах. Робочий день тривав 13 год. За часів гром. війни зруйнований. Прообраз РУ ім. Комінтерну.

Ростковський червоногвардійський загін, організован. у червні 1917 на одноймен. руднику. Основою став загін робочої дружини у скл. 35 чол. Серед організаторів Коробкін, Алещенко, Захареєв, Орищенко. Охороняв об'єкти. Брав участь у збройному повстанні у Кр. Розі в січ. 1918. У квіт. 1918 увійшов до скл. 1-го Криворізьк. ревполку.

Ростковського, Олександрівського, Сухобалківського, Дубовобалківського, Шмаковського та ін рудників страйк робітників, відбувся восени 1904 і тривав 12 діб. Першого дня страйкарі висунули єдині умови та вимоги до власників рудників, які полягали у скороченні робочого дня, скасуванні штрафів та забезпеченні гарантованої оплати. Робітники передали ці вимоги в адміністрацію кожного вказаного рудника, проводили мітинги і влаштовували пікети навколо контор. Значна частина робітників вдалася до погромів крамниць і лавок купця Переверзєва, чим спровокували активні дії поліції. Страйк зазнав поразки. Серед його організаторів В. А. Валявко, брати Фролови, І. Карпенко.

Ростовська Марія Матвіївна (50-ті, Криворіжжя – 1.10.1916, Кр. Ріг). Землевласниця. Володіла до 1 тис. дес. землі. Вирощувала зернові. Одна із засновників Ростковського рудника. Загинула в результаті нападу.

Ростовська, вулиця розташована у півд. частині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. Розвитку набула в 30, 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 3-я Пензенська. Довж. 593 м, ширина 7 м. Має 21 приват. будинок, проживає 50 чол. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь м. Ростов-на-Дону (Росія). Обслуговує 48 в/з.

Рось Ольга Семенівна (1902, Дніпропетров. обл. – 1934, Кр. Ріг). Уч. гром. війни. Освіта н/середня. Медсестра 1-ї Кін. Армії. У 1920 – 1929 проживала в Апостоловому. У 1929 – 1935 скреперист ш. “Більшовик”. Брала актив. участь у громад. діяльності.

Рота, клятва, яку приносили язичницьким богам, у давнину на Криворіжжі. Пізніше – клятва богу Перуну. З прийняттям християнства на Русі – клятва, обіцянка.

Ротару Іон Теодорович (8.5.1943, Молдова). Засл. металург України (1984). Засл. працівник промисловості України (1994). Зак. Дніпропетров. металург. ін-т (1970). У 1964 – 1996 електрик, оператор, нач. блюмінга-1, 2 ком-ту “Криворіжсталь”. У 1996 – 1998 нач. цеху фаб-ки переробки шлаків. З трав. 1998 нач. блюмінга-2 ком-ту “Криворіжсталь”. Умілий організатор виробництва. Винахідник. Переможець змагань. Почес. грамота Мінчормету СРСР. Нагородж. орд. Трудової Слави 3 ст.

Ротмістров Павло Олексійович (6.7.1901, Твер. обл. – 6.4.1982, Москва). Герой Рад. Союзу (7.5.1965). Голов. маршал бронетанк. військ (1962). Проф. (1958). Д.І.Н. (1956). Зак.

Військ. акад. ім. Фрунзе (1931), Військ. акад. Генштабу (1953). Уч. гром. війни, подій у Кронштадті (1921). В арм. з 1918. Уч. рад.-фін. війни. Уч. ВВВ з червня 1941. Ком-р танк. бр. У 1942 – 1943 ком-р 3 гв. ТК. З трав. 1943 командуючий 5 гв. ТА. Відзначився у боях за Прохорівку, на Дніпрі. Організатор танк. ударів на Кр. Ріг, відбив атаки есесівського танк. корпусу під с. Недайводоа. З серп. 1944 заст. команд. бронетанк. військами. У 1958 – 1964 нач. Військ. акад. бронетанк. військ. Автор наук. праць. Нагородж. орд. Леніна (6), Жовтневої Революції, Червоного Прапора (4), Суворова 1, 2 ст., Кутузова 1 ст., Червоної Зірки, "За службу Батьківщині" 3 ст.

"Ротні фельдшери", так у дореволюційні часи звалися особи середньої ланки, які працювали у лікарнях. Більшість з них не володіла спеціальними мед. знаннями, а лише здатна була накласти пов'язку на рани. Більшість таких саме й працювали в рудничних лікарнях Криворіжжя.

Ротограф, обертова барабанна машина для друкування у давнину на Криворіжжі.

"Ротті'с альянс", племінний розплідник створен. у 1996 за ініціативою К. В. Андрюшка, П. Л. і Г. Ю. Шевцових. Займається розведенням собак породи ротвейлер та середньоазіатської вівчарки. З 1997 вважається кращим в Україні, одним з кращих в Європі. Перший вихованець ротвейлер Натья з Рояус Слепіо. Чемпіон України, Росії, Казахстану, собака року України (1998). Бен фон дер Шерад придбан. у Німеччині (1998). Інтернаціональний чемпіон, чемпіон України, Німеччини, Росії, Казахстану, Молдови. Ціддо фон Росслесгартен чемпіон Росії, України, претендент на міжнарод. чемпіона. Лютер Саксонія чемпіон світу (2000, 2001), чемпіон України, Росії, Молдови.

"Ротфронт", спорт. товариство створене на з-ді "Комуніст" у серп. 1936 .Мало свій стадіон, 2 футбол. команди, секції волейболу, боксу, штанги. Футболісти "Ротфронту" перемагали на міськ. і обл. змаганнях. Частину коштів перераховували на допомогу дітям республікан. Іспанії.

"Ротфронт", любительська футбольна команда існувала у Кр. Розі в 30-х. Брала участь у першості Кр. Рогу, міжміських турнірах.

Рохля, давня назва жаби, неуважної людини на Криворіжжі.

Рочев Микола Микитович (22.5.1922, Комі). Науковець. Освіта вища. Уч. ВВВ з січ. 1942 у скл. 24 СД. Під час визволення Криворіжжя офіцер зв'язку 274 СП 24 СД. Відзначився у боях за села Недайвода, Лозуватка, Чкаловка у жовт. 1943. Працював директором Ін-ту історії, мови та літератури Комі. Канд. істор. наук. Чл. рад. ком-ту солідарності з країнами Азії, Африки та Латин. Америки. Автор наук. праць. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 1, 2 ст., Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки (2).

Рощин Олександр Мартьянович (1887, Дніпропетров. обл. – січ. 1943, Миколаїв. обл.). Уч. підпілля. Зак. пед. уч-ще. У 20-30-х викладав математику в школі Інгульця. За часів окупації входив до скл. підпільної групи Б. Ю. Бродового. Виконував ризиковані завдання. Розстрілян. гестапо після жорстоких катувань. Похован. у м. Казанка.

Рощупкін Віктор Володимирович (8.7.1936, Воронезька обл.). Відом. геолог. Зак. Моск. політех. ін-т (1974). У 1956 – 1979 бурильник, ст. інж., з 1979 голова профкому тр-ту "Кривбасгеологія". Вів розвідку корис. копалин Кривбасу, організатор профспілк. руху в системі Мінгео України, уч. і чл. пленумів ЦК профспілки геологів України.

РТМ-25, терморізак розроблен. науковцями КГРІ у середині 80-х. Лабораторія термоструменевої технології вперше в СРСР розробила подібний пристрій. Дозволяє глибинне руйнування міцних гірнич. порід, проводити розрізання та обробку буд. каміння. Продуктивність 1,5-1,7 куб. м/год. Маса 30 кг.

Рубало, ковальське зубило для рубання великих шматків заліза у давнину на Криворіжжі.

Рубан Дмитро Пилипович (1906, Кр. Ріг – 70-ті). Почес. залізничник. Освіта середня. У 1920 – 1925 наймитував по селах. У 1925 – 1929 буронос, коногон шахти тр-ту "Руда". У 1929 – 1934 пом. машиніста паровоза Рад. рудника. У 1934 – 1941 машиніст паровоза тр-ту "Руда". Стахановець. Ударник перших п'ятирічок. У 1941 – 1944 у скл. фронт. бригади

машиністів. З 1946 машиніст депо ст. Довгинцеве. Ініціатор проведення важковагових составів.

Рубан Ігор Іванович (5.1.1967, Кр. Ріг – 5.12.1986, Афганістан). Воїн-інтернаціоналіст. Зак. СПТУ № 7 (1985). В Афганістані з лип. 1985. Молодший сержант. Уч. розвід. пошуків, сутичок з караванами. Загинув у бою. Похован. у Кр. Розі. Нагородж. орд. Червоної Зірки.

Рубан Михайло Григорович (10.3.1903, Кр. Ріг – 6.10.1984, там же). Гірнич. керівник. Освіта середня. На шахтах Кривбасу з 1925. Актив. уч. відбудови. Лопатник, нач. дільниці, у 1940 нач. ш. ім. Косіора ШУ ім. Ілліча. У 1941 – 1944 нач. дільниці на Бакальськ. ШУ на Уралі. У 1945 – 1958 нач. ш. ім. Калініна, ш. "Гігант" РУ ім. Дзержинського, нач. ш. № 5, "Південна" РУ ім. Ілліча. Новатор 30-х. Уміло керував відбудовою шахт. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора, знак. "Шахтарська слава" 2, 3 ст.

Рубан Микола Степанович (1926, Дніпропетров. обл.). Сільгосп. керівник. Освіта вища. Уч. ВВВ з лют. 1944. У 1945 – 1970 працював ветфельдшером, зав. фермою, головою профспілки, секретарем парткому рад-пу "Комуніст", зав. відділом Криворізьк. райкому КПУ. У 1970 – 1986 голова комітету народ. контролю Криворізьк. р-ну. Почес. знак "За активну роботу в органах держ. контролю СРСР". Нагородж. орд. Вітчизняної війни 2 ст., Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки.

Рубан, столярний струг, від нього згодом виник рубанок у давнину на Криворіжжі.

Рубанок, столярний інструмент для стругання та оброблення дерев'яних виробів, дощок ін.

Рубенса, вулиця розташована у півн. частині Довг. р-ну. Закладена в 20-х. Розвитку набула в 30, 50-60-х. До 1975 мав назву провулок 1-й Пензенський. Довж. 856 м, ширина 9 м. Має 21 приват. будинок, проживає 41 чол. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь фламанд. живописця Рубенса Пітера Пауела (28.6.1577, Німеччина – 30.5.1640, Антверпен). Твори на біблійні, міфологічні та алегоричні сюжети "Зняття з хреста" (бл. 1614), "Персей і Андромеда" (близько 1620 – 1621) ін. Портрети Марії Медічі (бл. 1622 – 1625), Єлени Фоурмен з дітьми (близько 1636) ін. Обслуговує 48 ВЗ.

Рубіжна, вулиця розташована у центр. частині Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 2-га Зарічна. Довж. 130 м, ширина 7 м. Має 31 приват. будинок. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Обслуговує 99 в/з.

Рубіна П. геологічні дослідження, проводилися на Криворіжжі у 1898 – 1900 під егідою Товариства гірнич. інженерів. Вперше визначене поняття "Криворізький басейн" та його кордонів, подані відомості про дослідників Кривбасу, їх праці, перелік руд. покладів.

Рубінштейн Євгенія Григорівна (25.2.1921, Кр. Ріг). Мед. керівник. Зак. Дніпропетров. мед. ін-т (1945). У 1945 – 1947 бактеріолог у військ. госпіталі на Сахаліні. У 1947 – 1995 зав. диспансер. відділенням 1-го протитубдиспансеру. Одна з організаторів боротьби з туберкульозом у Кр. Розі. Лікар-практик. Делегат з'їздів фтизіатрів СРСР. Відмінник охорони здоров'я.

Рубльова, вулиця житломасиву ім. К. Лібкнехта Сакс. р-ну. Закладена в 30-х сім'ями гірників ШУ "Червона гвардія". Розвитку набула в 50-х. Мала назву вулиця Річна. Довж. 1,2 тис. м, ширина 6 м. Має 16 держ. і 3 приват. будинки, проживає 180 чол. Зелені насадження на 0,2 га. Заасфальтована. Названа на честь живописця Рубльова Андрія (1360 – 70-ті – 1427/1430). Засновник моск. школи живопису. Видатний іконописець. Обслуговує 11 в/з.

Руда, за криворізькими легендами давня назва крові, від якої виникла назва корисних копалин.

Руда, природна мінеральна сировина, яка утримує метали або їх сполуки у потрібній для промвидобутку кількості. Відокремлюються бідні Р. та багаті Р.

“Руда”, багатотиражна газета тр-ту “Руда”. Виходила у 1935 – 1936. Розповідала про життя шахт, трудові колективи передовиків, була застрільником стахановськ. руху в Кривбасі.

“Руда”, спортивне тов-во діяло у Кр. Розі з початку 30-х по лип. 1941. Об'єднувало спортсменів ШУ, рудників Криворіжжя. В секціях займалися до 570 чол. Діяли футбол., волейбол., баскетбол., легкоатлетич., гімнастич. секції. Організовувалися спартакіади, змагання, будувалися спортзали, майданчики, футбол. поля. Майже всі члени тов-ва володіли значками ГПО, а на виробництві працювали за методом Стаханова.

“Руда”, спортивне тов-во створене у середині 30-х. Об'єднувало студентські спорт. секції і команди. У КГРІ діяло 12 спорт. секцій. Проводилися змагання, скл. спорт. нормативи. Серед засновників В. Гудзь, М. Штименко, С. Шеремет, Ю. Кривенко, П. Істомін. У 1947 реформоване у спорт. тов-во “Наука”. Голова І. Х. Світличний.

“Руда”, гірничорудний трест створен. у 1930 на базі Південно-Рудного тресту. До скл. входили ШУ “Жовта річка”, ім. 1-го травня, Орджонікідзе, Р. Люксембург, Кагановича, Фрунзе, Комінтерну, “Більшовик”, К. Лібкнехта, Артема, Дзержинського, Ілліча, “Інгулець”, “Біла криниця”. У 1939 ліквідоване шляхом утворення тр-тів “Ленінруда”, “Жовтеньруда”, “Дзержинськруда”.

Руда чапля (Ardea purpurea), птах ряду голінастих. Довж. 85-110 см, вага 1,2-2 тис. г. Верх темний, сіро-буруватий, голова, шия, груди руді, черевце чорнувате, крила брудно-сірі з чорними кінцями. Дзьоб, ноги жовтувато-бурі. Перелітний птах. Населяє водойми Криворіжжя. Гнізда з очерету на деревах. Кладка у трав. з 4-5 яєць. Голос хриплий. Тримається обережно, парами. Живиться рибою, гризунами, комахами.

Рудаков Михайло Васильович (15.11.1905, Тула – 5.8.1979, Москва). Ген.-лейтенант (1944). Зак. Військ.-політ. акад. (1938), Військ. акад. Генштабу (1952). В арм. з 1926. Служив у політорганах. Уч. походу в Захід. Білорусію (1939). Уч. ВВВ з червня 1941. Нач. політвідділу 11 А. З верес. 1941 чл. Військ. Ради 27 А. У лист. 1942 – квіт. 1944 нач. політуправлін. Півд.-Захід. (3-го Укр.) фр. Обороняв Москву, Сталінград, визволяв Донбас, Запоріжжя, Кр. Ріг. У Кр. Розі склав план політ. пропаганди на Березнегувато-Снігурівську операцію. З квіт. 1944 чл. Військ. ради 3-го Прибалт., 1-го Прибалт. фр. До 1969 займав високі посади в арм. політорганах. Нагородж. орд. Леніна (2), Червоного Прапора (4), Кутузова 1 ст., Вітчизняної війни 1 ст., Трудового Червоного Прапора.

“Рудана”, баскетбольний клуб створен. у лют. 1997. Проводить змагання, виховує спортсменів. Голова В. О. Жулавський.

“Рудана”, вокальний ансамбль ПК ЦГЗК створен. у серп. 1975 Л. М. Куйдою. Складається з 3 груп. Колектив до 35 чол. У репертуарі сучас. і народ. пісні. Колисанка для юних талантів.

“Рудана”, колектив спортивно-бального танцю створен. у верес. 1999 в скл. ПК РУ “Саксагань”. У репертуарі танці у стилі “ча-ча-ча”, “джайф”, “квін-стоп”, вальси. Уч. фестивалів і конкурсів. Керівник. О. С. Хмель.

““Рудана”, літературне об'єднання створене у 1969. Об'єднує літераторів Криворіжжя, пропагує твори місцевих авторів. Біля витоків стояли М. Григор'єв, М. Харченко, А. Чуманов, Я. Браницький, П. Пожидаєв, О. Стариков, Б. Жуковський, Г. Савченко, А. Перетятченко, Н. Іваницька, С. Мохов, Л. Лазірко, В. Волошин. Об'єднувало 28 чол. У 1982 перемогло на обл. літ. конкурсі телебачення. Підготовлені до друку колективні збірки “Рудана” (1975), “Карачуни” (1992), “Антологія криворізьких літераторів” (2000). В газ. “Червоний гірник” виходила літературна сторінка “Рудана”. З 1985 організовувався міський конкурс самодіяльних поетів ім. П. Усенка. В кінці 90-х нараховувало 34 чол. Діяли секції поезії і прози, студії “Пошук” і “Горицвіт”.

“Рудана”, спальний гарнітур меблевої фаб-ки “Мрія” виготовлявся з початку 90-х. Дизайн наближений до ретро. Замінив гарнітур “Веснянка”.

“Рудана”, пиво розроблене технологами концерну ВАТ “Надєжда” у 90-х. Темне, виготовлене з темного солоду та несоложених матеріалів на пом'якшеній воді.

Притаманний виражений смак та аромат темного солоду з приємною хмельовою гіркотою. Енергетична цінність 45 ккал/100 г. Вуглеводів 6,2 г, білків 0,7 г. Вміщує не менше 3,2 % алкоголю. Гідно представляє криворізьку марку.

“Рудана”, телерадіокомпанія заснована у берез. 1993. Перша телепередача відбулася 15.10.1993. Серед найпопулярніших програми “Місто”, “Візит”, “Інспекція По…”, дитячі передачі “Руданочка”, “В гостях у Ладика і Маші”. Вихід в ефір забезпечує 55 чоловік. У лист. 1997 одержала спец. приміщення, оснащене сучас. обладнанням. Теле-радіо передачі відбуваються щоденно. Трансляція охоплює місто і суміжні регіони Криворіжжя, в ефір виходять по каналу 36-ому.

“Руданочка”, зразковий вокальний ансамбль створен. у 1988 у скл. ПК ЦГЗК за ініціативою Л. М. Куйди. Відвідують 25 дітей віком 6-13 років. У репертуарі композиції “Україночка”, “Щедрівки”, “Сім нот”, “Бабусине танго” ін. Почес. звання з 1995. Переможець фестивалів і конкурсів.

Руданського, вулиця житломасиву ім. Леніна Терн. р-ну. Закладена у кінці 40-х. Сформувалася В 60-х. До 1975 мала назву вулиця 2-а Закарпатська. Довж. 250 м, ширина 8 м. Має 9 приват. будинків, проживає 32 чол. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Названа на честь укр. поета Руданського Степана Васильовича (6.1.1834, Вінницька обл. – 3.5.1873, Ялта). Лікар. Автор лірич. поезій. Виступав проти кріпацтва. Переклав укр. мовою “Слово о полку Ігореві”. Обслуговує 82 в/з.

Рудев Володимир Йосипович (1.3.1932, Кіровоград. обл.). Пед. керівник. Зак. Криворізьк. педін-т (1955). У 1955 – 1961 учитель фізики Гейківськ. СШ, директор Лозуватськ. НСШ. У 1962 – 1966 директор СШ № 93. У 1966 – 1986 зав. Жовт. райвно. У 1986 – 1999 директор СШ № 62. Керував введенням кабінет. системи, техніч. центрів, організував музей освіти Жовт. р-ну. Встановив тісний зв'язок шкіл з Ін-том педагогіки України. Канд. пед. наук. Автор 30 наук. праць з проблем педагогіки. Медаль ім. Макаренка (1981). Нагородж. орд. “Знак Пошани”

Рудевич Тетяна Архипівна (25.2.1937, Криворіжжя). Засл. працівник сільгосп. України (1978). Освіта середня. У 1953 – 1959 доярка ферми с. Червоний Яр. З 1959 доярка держплемз-ду “Червоний шахтар”. Новатор виробництва, переможець соцзмагань. Одержувала 4,7 тис. кг молока на рік від кожної корови червоностепової породи. Уч. ВДНГ 2 золоті медалі. Делегат XXIV з'їзду КПУ (1971). Ім'я у Книзі Труд. Слави Дніпропетровщини. Уч. обл. зльотів передовиків 60-80-х. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора.

Руденка, вулиця розташована у центр. часині Жовт. р-ну. Закладена у кінці 40-х. До 1980 мала назву вулиця Канатна. Довж. до 200 м, ширина 7 м. Має 6 будинків, проживає до 100 чол. Багата на зелені насадження. Названа на честь Героя Рад. Союзу І. І. Руденка. Обслуговує 14 в/з.

Руденка І. І. меморіальна дошка, встановлена у 1984 на приміщенні Будинку культури на вул. Руденка у с. Златоустівка. Напис на мармуровій дошці свідчить, що вулиця носить ім'я Героя Рад. Союзу І. І. Руденка.

Руденко Борис Іванович (1929, Кр. Ріг). Засл. працівник транс-ту України (1975). Освіта середня. У 1954-1989 водій, бригадир автобази № 18 автотр-ту. Брав участь у будівництві ПівдГЗК, ПівнГЗК, ІнГЗК, ДП-9. Переможець змагань. Ударник п'ятирічок. Наставник. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора.

Руденко Василь Володимирович (25.2.1920, Хабаровськ. кр.). Гірнич. керівник. Зак. Казахськ. гірничо-металург. ін-т (1974). У 1953 – 1966 гірнич. майстер, нач. дільниці, голов. інж. Першотравневого РУ. Умілий організатор процесу видобутку руди.

Руденко Іван Ілліч (10.1.1906, Златоустівка Криворізьк. р-н – 30.12.1941, Старий Оскол). Герой Рад. Союзу (27.3.1942). Зак. Одес. військ. уч-ще. (1930). У 20-х працював електриком на ш. “Жовтнева” ШУ ім. Жовтневої революції. В арм. з 1928. Уч. ВВВ з червня 1941. Комбат 1 окрем. Т бр. Відзначився у боях 25-27.12.1941 в Тимському р-ні

Курськ. обл. Загинув у бою. Ім'я на стелі Героїв, у назві вул. в Кр. Розі. Нагородж. орд. Леніна.

Руденко Л.І. (засл. працівник торгівлі України (1979), трудова діяльність пов'язана з територіал. управлінням робітнич. постачання. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Працювала на фаб-ці кулінарії ТУРП. Мала значні виробничі показники. Вичерпаних біографіч. даних не виявлено.

Руденко Леонід Макарович (17.12.1928, Кр. Ріг). Госп. керівник. Зак. КГРІ (1961). З 1959 технік, керівник групи ін-ту "Кривбаспроект". З 1968 у філії ін-ту "Укрмістобудпроект". У 1973 – 1987 директор філії ін-ту "Дніпроцивільпроект". Брав участь у проектуванні житломасиву ВПФ, гуртожитків КМК, міськ. цирку.

Руденко Микола Матвійович (5.12.1946, Полтав. обл.). Керівник правоохоронців. Зак. Київ. вищу школу МВС (1990). У 1963 – 1969 слюсар СУ № 552 тр-ту "Дніпросантехмонтаж", тесля тр-ту "Мурманськпромбуд". У 1969 – 1976 дільничний Жовт, у 1976 – 1983 заст. нач. карного розшуку Жовт., Сакс, у 1983 – 1986 інспектор Жовт, у 1986 – 1988 заст. нач. Довг. РВВС. У 1988 – 1989 заст. нач. відділу УВС. У 1989 – 1993 нач. Довг. РВВС. Мав 30 заохочень по службі. Відмінник міліції.

Руденко Михайло Титович (1909, Кр. Ріг – 1950, там же). Самодіяльний поет. Зак. школу ФЗН. У 1929 – 1941 працював машиністом паровоза на РУ ім. Кірова. Уч. ВВВ з лип. 1942 у скл. кулемет. взводу та залізнич. бригади. Будував міст через Дунай в Югославії. З рук Й. Б. Тіто одержав за це медаль. Писав вірші. Родина зберегла фронтовий зошит з віршами. Нагородж. орд. Червоної Зірки.

Руденко Наталя Тимофіївна (1911, Кр. Ріг - ?). Новатор виробництва. Освіта н/середня. У 1928 – 1941 скреперист, ударник перших п'ятирічок одна з передовиків ШУ ім. Артема. У 1944 – 1955 скреперист ш. ім. Кірова. Актив. учасниця відбудови рудника. 22 роки працювала під землею. Наставниця. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора.

Руденко Павло Павлович (1915 - ?, Кр. Ріг). Новатор виробництва. Освіта н/середня. Уч. ВВВ. З кінця 40-х працював кріпильником на ш. ім. Кірова. Брав участь у відбудові шахт. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Вів актив. громадську діяльність. Нагородж. орд. Жовтневої Революції, Вітчизняної війни 2 ст.

Руденко-Кандиба Тетяна Дмитрівна (19.8.1938, Криворіжжя). Новатор сільгосп. виробництва. Освіта середня. З 1955 ланкова по вирощуванню кукурудзи кол-пу "Комсомолець". З 1960 працювала в бригаді овочівників рад-пу "Комуніст". Золота медаль ВСГВ (1955). У 1958 виростила 80 ц/га кукурудзи. Уч. обл. нарад передовиків с/госп. виробництва. Переможець змагань, ударник п'ятирічок. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Рудий Анатолій Андрійович (2.12.1958, Кр. Ріг). Художник. Зак. Криворізьк. педін-т (1984). Працює у галузі станкового живопису. Захоплюється пейзажем, натюрмортом. Викладає на худграфі Криворізьк. педун-ту. Уч. виставок у Кр. Розі (1997, 1999). "Вербові коси, тиха вода мина, Інгулець" (2000).

Рудий Марко Семенович (28.11.1947, Миколаїв. обл.). Засл. працівник промисловості України (1995). Зак. Дніпропетров. металург. ін-т (1973). У 1965 – 1977 слюсар, майстер, виконроб СУ № 2 тр-ту "Дніпродомнаремонт". У 1977 – 1987 нач. відділу, голов. інж., нач. СУ № 2 тр-ту "Укрметалургремонт". З 1993 заст. голов. інж., заст. ген. директора з кап. ремонтів ком-ту "Криворіжсталь". Умілий організатор виробництва. Винахідник. Почес. грамота Мінчормету України. Нагородж. знак. "За заслуги перед містом"

Рудишина ім. площа, розташована в с. Валове Криворізьк. р-ну. Закладена в 1945. Названа на честь воїна-визволителя Рудишина Анатолія Леонідовича (26.3.1926, Хмельницька обл. – 26.10.1943). Героїчно загинув під час розвідки території села. У 1946 прах перепохован. рідними у м. Шепетівка.

Рудна, вулиця розташована в м. Інгулець. Забудова почалася у 1962. Довж. 700 м. Розташована стомат. поліклініка, відділення міліції, управління міськ. газу, 6 2- і 1 5-поверх. житлобудинків. Обслуговує 58 в/з.

“Рудна скеля”, клуб есперантистів ПК ЦГЗК створен. у 1983 членом Міжнарод. асоціації есперантистів М. П. Мухою. Вивчається міжнарод. мова, проходить листування із знавцями есперанто.

Рудне поле, сукупність територіально зближених рудних родовищ, які об'єднані єдністю гнологч. структурою та походженням.

Рудне родовище дільниці № 8, розташоване за 1 км від РУ ім. Кірова і за 1,5 км від РУ ім. К. Лібкнехта. Географіч. координати 47º 37′ півн. широти, 33º 23′ – 33º 26′ схід. довготи. Являє півд. частину Криворізько-Кременчуцьк. руд. підзони. Геологіч. розвідка тривала з початку XX ст. і до 1953. Експлуатувалася у дореволюційні часи напівшахтою “Диконська”. У 70-х балансові запаси скл. до глибини 180 м 3,8 млн. т. Приурочене до смуги слабоінтенсивних магніт аномалій. Сакс. синкліналь виступала у ролі рудоконтролюючої структури. Пл. 1,5 км х 0,4 км. Належало до залізисто-кремнистої формації. Склад: залізисті роговики, джеспіліти, сланці, багаті заліз. руди. Типи руди: мартитові. Законсервована у зв'язку з незначними запасами. Вивчали геологи Н. М. і М. Г. Лаврик, Л. Є Подкопаєва.

Рудне тіло, обмежене з усіх боків природне накопичення руди, що належить конкретному структуро-геологічному елементу. За формою визначають 3 групи: ізометричне, плоске та витягнуте в одному напрямку.

Руднєв Микола Леонідович (22.5.1915, Кр. Ріг). Художник. Зак. Одес. худ. уч-ще (1947). Уч. ВВВ з червня 1941. Під час боїв за Кр. Ріг ст. кресляр управління зв'язку 3 Укр. фр. Після війни працював у Криворізьк. худ. майстерні. Автор полотен, портретів, пейзажів. Роботи зберігаються у музеях, приват. колекціях. Нагороджений орд. Слави 3 ст.

Руднєва рудник, заснован. у 1896 Акціонерним тов-вом Криворізьк. руд на заорендованих на 25 років 438 десятинах землі селянина Руднєва. Розташовувався в р-ні Рахманівки. Поклади до 12 саж. із запасами 20 млн. пудів руди. Щорічний видобуток складав 1 млн. Розробка велася кар'єром і 3 шахтами до 54 м. Одна вентиляційна, друга – для спуску-підйому гірників, 3 – підйому руди. Підйомник мав 20 к. с. Сировина доставлялася кіньми до Шмаківськ. роз'їзду. Зруйнована за часів гром. війни. За рад. часів видобуток вело РУ ім. Ілліча.

Рудний двір, частина території ком-ту “Криворіжсталь”, розташована поблизу доменних печей для зберігання запасів шихтових матеріалів.

Рудник, підприємство по видобутку корисних копалин відкритим або підземним способом. У Кр. Розі в дореволюційні часи діяло 79, за рад. часів – 11.

Рудник ім. товариша Єжова, таку назву носило ШУ півд. групи рудників у 1937 – 1938. Перейменоване з ШУ ім. Чубаря. До скл. входили ш. №№ 6, 10, “Магістраль”, “Центральна”. Працювало до 600 ударників-стахановців. Виходила газ. “Шахтарка”. У 1939 перейменовано на ШУ “Інгулець”.

Рудников Віктор Мусійович (18.10.1935, Донецька обл. – 22.10.1999, Київ. обл.). Мед. керівник. Зак. Дніпропетров. мед. ін-т (1963). Організатор і перший голов. лікар 17-ї міськлікарні (1963 – 1977). Ввів у Кр. Розі соціологію гігієни. Відмінник охорони здоров'я. Згодом виїхав на Київщину. Похований у м. Тітієв.

Рудникове повітря, суміш газів і парів, які заповнюють гірничі виробки. Якщо Р. п. не відрізняється від атмосферного вважається чистим, при значних змінах – зіпсованим. Сухе атмосфер. повітря на поверхні складається з азоту 78,08 %, кисню 20,95 %, аргону 0,93 %, ін. сумішів 0,01 %. Склад повітря за умов гірнич. виробок змінюється. Кількість кисню зменшується, вуглекислого газу збільшується. Активізуються азот, сірководень, сірчаний газ ін. Змінюється тиск, вологість, температура повітря. Для очищення Р. п. застосовуються новітні техніч. методи, які широко впроваджуються на шахтах Кривбасу.

Рудниковий пил, частка корисних копалин або порожньої породи, які знаходяться у рудниковому повітрі або осілих у гірничих виробках. Р. п. - основна професійна проблема криворізьк. гірників. Сучасною гігієною розроблені гранично допустимі концентрації рудникового пилу в робітничій зоні. Р. п. при певних умовах та скл. може вибухати.

Рудникового транспорту кафедра Криворізького технічного ун-ту, створена у січ. 1967 шляхом поділення кафедри рудникового транс-ту і гірничих машин. Перший завідуючий Ю. І. Михайлов. Готує спеціалістів з обслуговування транспортних машин, їх конструювання. Діють наукові лабораторії. Підготовлено майже 2 тис. спеціалістів. Співробітники ведуть наукову діяльність.

Рудникової археології лабораторія, створена у 1967 у скл. ін-ту ВНДІБПГ. Розробляє методи прогнозування теплових умов, досліджує особливості газів, створює засоби контролю повітророзподілення в шахтах. Керівники Я. Д. Паршин, В. Л. Сахновський, В. М. Куточенко.

Рудникової аерології та охорони праці кафедра Криворізького технічного ун-ту, створена у верес. 1951 у скл. КГРІ. Перший завідуючий проф. О. І. Стешенко. З 1958 діє аспірантура. Підготовлено більше 40 канд. наук. Діють наукові лабораторії. Працівники ведуть плідну наукову діяльність. Працювали професори О. І. Стешенко, С. І. Луговський, В. Г. Слюсаренко, А. О. Гурін.

Рудницького П. М. геологічні дослідження, проводилися на Криворіжжі у 1937 – 1941. Проведена детальна геологіч. зйомка руд. поля ШУ "Більшовик", складена карта масштабом 1:5000.

Руднична, вулиця житломасиву Рудничне Ц.-Міськ. р-ну. Закладена в 30-х. Розвитку набула у 50-х. До 1975 мала назву вулиця 1-а Руднична. Довж. 349 м, шир. 7 м. Має 56 держ. будинки. Вкрита відсівом, багата на зелені насадження. Обслуговує Рудничне в/з.

Рудничне, село Червонівськ. сільради розташоване за 2 км на захід від центру сільради. Рельєф спокійний. Відоме з початку 20-х. У 30-х діяв кол-п ім. Суворова. Спалене під час боїв осені 1943 – зими 1944. Відбудоване у кінці 40-х. До кінця 50-х діяв кол-п ім. Суворова, з початку 60-х входило до скл. рад-пу "Красный забойщик" на правах відділення. У 1973 переселені жителі з с. Васильєвка. Пл. 11 га. Має вулицю, 22 двори, проживає 23 чол.

"Рудничный рабочий", газета Криворізьк. повітового ком-ту КП(б)У та повітвиконкому видавалася у 1922 – 1923 двічі на тиждень тиражем 2,5 тис. примірників. Розповідала про відродження шахт і рудників Кривбасу, новини міста і у країні.

Рудничного села кладовище, розташоване у півн. частині села. Пл. 0,5 га. Закладене у кінці 20-х. Кількість поховань невідома. Поховані жителі с. Рудничне.

Рудні формації, групи рудних родовищ схожих за складом мінерал. сировини, які утворюються в однакових геологічно-фізично-хімічних умовах на поверхні або у надрах землі.

"Рудозбут", контора із збуту залізничних руд створена у трав. 1939. У 1939 – 1941 займалася збутом продукції тр-тів "Дзержинськруда", "Жовтеньруда", "Ленінруда". З 1944 приєднався трест "Нікополь-Марганець". З початку 50-х займалася збутом руд ГЗК Кривбасу. З 1970 обслуговувала Дніпропетров. ГЗК, Запорізьк. залізоруд. ком-т. Входила до скл. "Укрруди". Ліквідована у берез. 1997.

Рудознавець, геолог у давнину на Криворіжжі.

Рудой Леонід Сергійович (14.4.1934, Дніпропетровськ). Проф. (1981). Д.Т.Н. (1980). Зак. Дніпропетров. металург. ін-т (1955). У 1955 – 1956 ст. інж. конструктор. бюро Роспромради (Москва). У 1956 – 1958 ст. наук. співробітник НДІ чорної металургії. У 1961 – 1966 ст. викладач Дніпропетров. металург. ін-ту, у 1966 – 1981 ст. викладач, доцент, професор Криворізьк. вечірнього фак-ту ДМетІ. Підготував більше 100 інж. для з-ду "Криворіжсталь". З 1981 працює у Дніпропетров. металург. ін-ті/Металург. акад. України. Автор більше 100 праць з проблем безперервного розливання сталі. Один з

авторів цієї технології. Ініціатор введення в практику вищої школи комплекс. дипломного проектування.

Рудометов Микола Васильович (22.5.1922, Перм. обл.). Герой Рад. Союзу (22.2.1944). Зак. Оханське пед. уч-ще. Уч. ВВВ з червня 1941. У скл. 131 гв. артполку 62 гв. СД брав участь у визволенні Кр. Рогу. Уміло корегував артвогонь дивізіону. Працював в Пермі. Нагородж. орд. Леніна, Вітчизняної війни 1 ст.

“Рудор”, відкрите акціонерне товариство бере початок від дореволюц. з-ду “Пневматик”. Його попередниками також були цех запчастин з-ду “Криворіжсталь”, цех запчастин з-ду “Комуніст”, авторемз-д, з-д верстатів алмазного буріння. У трав. 1957 почав діяти рудорем. з-д тр-ту “Дзержинськруда”. Це пов'язано із введенням цехів бурового інструменту та механоремонтного. Центр. ремонт.-механіч. майстерні, бурозаправочна майстерня, авторемз-д перетворені на цехи металоконструкції, механічні №№ 1 і 2, зовніш. ремонтів, автозбірний, ливарний, бурового інструменту. У 1958 організован. ковальськ. цех, у 1962 – дільниця з виготовлення шахт. ствольних провідників. У груд. 1964 передан. у підпорядкування тр-ту “Кривбасрудоремонт” і одержав назву Дзержинський РРЗ. Пл. 15,8 га. До скл. входять цехи і виробництва – бурового інструменту та товарів народ. споживання, ремонто-механіч., ковальсько-термічний, ливарний, ремонтно-інструментальний, ремонтно-будівельний, компресорна, котельня, підстанція. У 1995 створене ВАТ “Рудор”, з 6 тис. акціонерів 1,1 тис. працює на виробництві. Має ПК, піонер. табір, базу відпочинок “Верта” в Мар'янівці, 27 тис. кв. м житла. Директори Г. В. Гунішев, В. І. Іванаєвський, С. В. Невструєв, А. О. Костяков, В. Б. Кабанко, В. М. Казачок, С. М. Прохоров, В. П. Кузьмін, М. М. Антипін.

“Рудор”, ВАТ Палац культури відкрит. у лист. 1958. Побудован. силами колективу ДРРЗ за ініціативою директора Г. В. Гунішева. Навколо сквер з алеями тополя і клумб. Типова споруда з колонадами прикрашена вітражами. Має зал на 300 місць, кімнати для занять. Діє 7 гуртків, секцій. Серед кращих дитяч. вокал. ансамбль “Нотка”, народ. студія індійськ. танцю. Працює дитяч. бібліотека.

“Рудрозвідка”, управління з проведення геологорозвідувальних робіт у Кривбасі створена у січ. 1935 на базі “Геолбази”/”Геолкомітету”. Підпорядковувалося тр-ту “Руда”. У 1938 скл. геологіч. карта Кривбасу в масштабі 1:50000. Проводилися дослідження залізистих кварцитів. У квіт. 1939 ліквідоване, а на її базі утворен. Криворізьк. геологорозвідувальний трест. Начальник С. І. Жилкінський.

Рудь Ганна Іванівна (27.9.1934, Бєлгород. обл.). Відом. геолог. Зак. Моск. політех. ін-т (1966). У 1957 – 1989 гідролог, ст. інж., керівник лабораторії тр-ту “Кривбасгеологія”. Організувала інж.-геологіч. лабораторію. Визначила методи розробки Ганнівськ. родовища, керувала дослід. лабораторію неруд. корис. копалин. Скл. таблицю категорій проведення бур. робіт. Автор геологіч. звітів по П'ятихатськ., Іллічівськ., Карачунівськ., Лозуватськ. родовищах глин, суглинків, щебеню, буту. Дала характеристику пісків і глин Кривбасу. Раціоналізатор. Очолювала раду наставників “Кривбасгеології”. Уч. всесоюз. геологіч. нарад. Відмінник розвідки надр.

Рудь Юрій Савелійович (18.9.1935, Кіровоград. обл.). Проф. (1987). Д.Т.Н. (1986). Зак. КГРІ (1963). У 1957 – 1968 люковий ш. “Центральна” РУ “Інгулець”. У 1963 – 1967 нач. сектора аналітич. лабораторії НКГЗК. З 1970 асистент, ст. викладач, доцент, з 1987 зав. кафедрою теоретич. і прикладної механіки КГРІ/КТУ. Вивчає проблеми надійності тех. систем ГЗК, розробки методики прогнозування структур, оптимальної продуктивності конвеєрних машин. Автор 180 наук. праць, 5 монографій, 40 свідоцтв.

Рудяков Іван Павлович (22.10.1931, Дніпропетров. обл.). Новатор сільгосп. виробництва. Зак. Ерестівськ. с/госп. тех-м. У 1954 – 1991 механік Сакс. МТС, тракторист кол-пу “Перемога”/рад-пу “Веселі Терни”. Майстер високих врожаїв зернових. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагородж. орд. Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора.

Рузайкін Іван Сергійович (22.10.1931, Мордовія). Буд. керівник. Зак. Ростов. інж.-буд. ін-т (1956). У 1956 – 1958 майстер, інж. конструктор на буд. підприємствах м. Шахти і Самара. У 1958 – 1980 виконроб, голов. інж. БУ тр-ту "Кривбасрудбуд". У 1980 – 1988 ст. викладач кафедри буд. конструкцій КГРІ. Автор наук. праць з проблем будівництва. Нагородж. орд. "Знак Пошани".

Рукопашного бою міська федерація, створена у груд. 1999. Проводить змагання, пропагує здоровий спосіб життя. Президент А. А. Волошин.

Рульова С.П. (новатор виробництва) трудова діяльність пов`язана з будівельної індустрією Кривбасу. З 70-х працював бригадиром слюсарів складальників СУ № 210 тр-ту "Дніпрометалургмонтаж". Ударник п`ятирічок , переможець змагань. Прем. Ради Міністрів СРСР (1982) за вагомий внесок у розвиток промисловості Кривбасу. Біографіч. даних не виявлено.

Румницький Олександр Олександрович (23.1.1949, Кр. Ріг). Гірнич. керівник. Зак. КГРІ (1979). У 1976 – 1982 механік, інж. з-ду по ремонту дизель. автомобілів. У 1982 інж., голов. механік, голов. інж., нач. буд.-монтаж. управління тр-ту "Кривбасшахтопроходка".

Рум'янцев-Задунайський Петро Олександрович (15.1.1725, Москва – 19.12.1796, Київ. обл.). Рос. ген.-фельдмаршал (1770). В арм. з 1740. Уч. рос.-швед. війни (1741 – 1743). У 1748 уч. походу на Рейн. Відзначився у Семирічній війні 1756 – 1763. У 1764 – 1796 ген.-губернатор Малоросії. Командуючий рос. армією у рос.-турецьк. війні 1768 – 1774. Один із засновників Кр. Рогу, прокладав Кизикерменський шлях. Новатор. Розробив тактику бою. Нагородж. орд. Андрія Первозванного, св. Георгія 1-3 ст., св. Володимира 1, 2 ст., св. Анни.

Рунець овечий, вовкоїд овечий, кровососка овеча (Melophagus ovinus), паразитична безкрила комаха родини кровососкових. Довж. 3-7 мм. Живе у вовні на тілі здебільшого овець. Живиться кров'ю та жиропотом. Спричиняє рунцеву хворобу, або мелофагос овець.

Рурак Михайло Іванович (18.7.1951, Челябінськ). Відом. тренер. Зак. Челябінськ. педін-т (1976). У 1968 – 1969 спорт. інструктор в Челябінську. У 1972 тренер ДСТ "Спартак" (м. Стрий). У 1975 – 1977 тренер дитяч. спортшколи в Челябінську. У 1977 – 1984 тренер ДСТ "Спартак" (м. Стрий). У 1984 – 1988 тренер легкоатлетів у Запоріжжі. У 1988 – 1993 викладач кафедри фіз. виховання КГРІ. Виховав багато спортсменів. Брав участь в олімпійських іграх в Атланті, Сіднеї. Працює в Запоріжжі.

Рурак О. (МСМК), спортивна діяльність пов'язана із заняттям легкою атлетикою. У 80-90 досягла значних результатів. Уч. Олімпійських ігор в Атланті. Біографіч. даних не виявлено.

Рурака К. (МСМК), спортивна діяльність пов'язана з легкою атлетикою. У 80-90-х досяг значних результатів. Чл. збірної України. На Олімпійських іграх в Атланті посів 4 місце в естафеті. Тренер М. Рурак. Вичерпаних біографіч. даних не виявлено.

Русаков Анатолій Федорович (29.1.1941, Брянська обл.). Засл. працівник промисловості України (2000). Освіта середня. З 1962 слюсар цеху ремонту металург. обладнання з-ду "Криворіжсталь". Ударник п'ятирічок, передовик виробництва, переможець змагань, наставник.

Русакова Раїса Дмитрівна (29.4.1942, Орел). Госп. керівник. Зак. Криворізьк. пед. ін-т (1966). До 1966 працювала у тр-ті "Укрекскавація", лаборант Ін-ту проф. захворювань. У 1966 – 1969 секретар Ц.-Міськ. райкому ЛКСМУ. У 1970 – 1975 інструктор міськкому КПУ. У 1975 – 1978 секретар Сакс. райкому КПУ. У 1978 – 1990 заст. голови Криворізьк. міськвиконкому. Організатор і перший директор міськ. центру зайнятості (1990 – 1998).

Русалка, персонаж міфології. У давнину на Криворіжжі дух води та рослинності близький південнослов'янським видам, західноєвропейськ. ундінам ін. Схожа на дівчат з розпущеним волоссям. Вважалась найнебезпечнішою для людей у неділю після Трійці ("русалчина неділя"), коли вони виходили з води та влаштовували свої ігрища.

Русанов Григорій Юхимович (1887, Запорізька обл. – ? Кр. Ріг). Буд. керівник. Освіта середня. У дитинстві наймитував. Уч. 1-ї світ. війни. Втік з нім. полону. У 1920 – 1927

тесля на Бердянськ. курорті, майстер на будівництві. У 1931 спорудив першу збагач. фабку у Кривбасі (ШУ ім. К. Лібкнехта). У 1932 – 1934 будував шахти ім. Кірова, "Південна" ШУ ім. Артема. У 1935 – 1939 керував спорудженням шахт "ЗОТ", "Північна" ШУ ім. Ілліча. У 1939 – 1941 будував шахти ШУ ім. Кагановича. У 1941 – 1944 будував шахти на Уралі. У 1944 – 1956 працював на будівництві шахт Кривбасу. Стаж 65 років. Нагороджд. орд. "Знак Пошани".

Русинський Анатолій Павлович (11.11.1950, Чернівецька обл.). Керівник зв'язку. Зак. Одеськ. ін-т зв'язку. У 1974 – 1977 інж., голов. інж. зв'язку м. Ленінська в Казахстані. У 1977 – 1983 виконроб, нач. дільниці БМУ "Молдовзв'язокбуд", голов. інж. Резинськ. вузла зв'язку. До 1988 зав. відділом пром. будівництва Резинськ. райкому КП Молдавії. У 1988 – 1989 нач. ВКБ з 1989 нач. Криворізьк. міськ. вузла електрозв'язку. Керував введенням нових АТС, мобільного зв'язку. З 1999 нач. Дніпропетров. обл. управління телефон. зв'язку.

"Русская газета", газета заснована у берез. 2000 науково-виробнич. приват. підприємством "Рудвуглемаш". Має інформаційне спрямування. Виходить щотижня тиражем 3 тис. екз.

Руст, необтесане каміння або брила у давнину на Криворіжжі.

Руставелі Шота, вулиця житломасиву Більшовик Жовт. р-ну. Закладена у кінці 40-х. Довж. до 500 м, ширина 7 м. Має 38 будинків. Вкрита щебенем, багата на зелені насадження. Названа на честь грузинськ. поета Руставелі Шота (2-а пол. XII ст. – початок XIII ст.). Родоначальник нової грузинськ. літературної мови. Автор поеми "Витязь у тигровій шкурі", у якій втілено у високохудожніх образах передову гуманістич. ідеологію того часу. Обслуговує 12 в/з.

"Русь-Україна-Козаччина-Аратта", товариство створене у серп. 1999. Налічує 6 активістів. Голова А. О. Петров.

"Руський провіданс", металургійне акціонерне товариство засноване у 90-х XIX ст. Утримувало Маріупольськ. металург. з-д. Мало значний вплив на видобуток руди у Кривбасі. У 1899 видобуто 6 млн. пудів руди. Працювало 197 чол. На 1914 діяло 5 рудників, працювало 759 чол. Видобуток скл. 20,1 млн. пудів. За часів гром. війни розпалося.

Русько-Бельгійське металургійне товариство, засноване у 80-х XIX ст. Утримувало Петровськ. металург. з-д у Катеринославі. Співробітничало з Російськ. банком. З 1902 входило до синдикату "Продамет". На 1914 діяло 5 рудників, працювало 5032 чол. Видобуток складав 57,5 млн. пудів руди. З початком гром. війни розпалося.

Рута (Ruta)**,** рід рослин родини рутових. **Р. садова** – багаторічна трав'яниста сизувато-зелена гола рослина. Стебла прямостоячі, вис. 20-60 см, розгалужені, при основі дерев'яніючі. Листки чергові, яйцеподібно-трикутні. Квітки правильні, двостатеві, у щиткоподібному суцвітті, пелюстки жовті. Плід – коробочка. Цвіте VI-VII. На Криворіжжі її культивують як декоративну, лікарську та ефірну рослину. Препарати рути знімають судоми м'язів травного тракту, жовчних і сечовивідних шляхів та перифирич. кровоносних суден.

Рутвиця (Thalictrum), рід трав'янистих рослин родини жовтецевих. На Криворіжжі найпоширеніша Р. мала. Багаторічник, 50-100 см заввишки. Листки 3-4-перисті, з округло-яйцевидними спереду трилопатевими або тринадрізаними листочками. Квітки зеленуваті, зібрані в розлогу волоть, нитки тичинок жовтуваті. Звичайно зустрічається по балках, на луках, в заростях чагарників. Рослина лікарська. Траву застосовують в онкологіч. практиці як симптоматич. засіб.

Рутил (від лат. – жовто-червоний), мінерал класу оксидів і гідроксидів. Блиск алмазний. Колір червоно-бурий, червоний, чорний. У Кривбасі зустрічається у сланцях і гетито-гематитових рудах. Вивчали геологи П. М. Каніболоцький, Г. Г. Бура, П. П. Назаров, Л. Г. Прожогін.

Рутка (Fumaria), рід трав'янистих рослин родини руткових. Однорічні голі, сизувато-зелені рослини. Листки двічі перисторозсічені на довгасто-лінійні частки. Віночок дрібний з 4-х пурпурових неоднакових пелюсток, з яких верхня має при основі мішковидну шпорку. На Криворіжжі поширена **Р. Шлейхера** – як бур'ян на полях, городах, вздовж доріг.

Руттера Д. Б. приватна аптека, існувала у 10-х – 1918 у Кр. Розі на вул. Поштовій (пр. К. Маркса Ц.-Міськ. р-ну). У 1914 – 1918 перебувала в оренді Л. М. Жорницького. Діяв хіміко-біологіч. кабінет, що робив мед. аналізи, готував ліки, здійснював сан. нагляд у Кр. Розі.

Рухленко Костянтин Васильович (9.4.1929, Бєлгород. обл.). Відом. геолог. Зак. Моск. політех. ін-т (1973). У 1950 – 1984 ст. бурмайстер Ленінськ., нач. Інгулецьк. геологіч. партій, голова профкому, нач. виробнич. відділу, голов. інж. тр-ту "Кривбасгеологія". Впровадив багатоствольне алмаз. буріння. Відмінник розвідки надр СРСР. Бронз. медаль ВДНГ СРСР, України. Нагородж. орд. "Знак Пошани".

Рухомий анкер металоформ для виготовлення плит металоконструкцій, розроблен. науковцями КГРІ у середині 1986. Призначен. для виробництва залізобетону, підвищує його якість.

Ручін Олександр Степанович (10.9.1917, Нижньогород. обл. – 10.6.1979, там же). Герой Рад. Союзу (13.9.1944). Зак. офіцер. курси. В арм. з 1938. Уч. ВВВ з лют. 1943. У скл. 24 гв. ПДП 10 гв. ПДД визволяв Кр. Ріг. Із взводом розвідки серед перших увірвався на вулиці. Нагородж. орд. Леніна, Вітчизняної війни 2 ст., Червоної Зірки.

Ручкін Олексій Михайлович (1911, Кр. Ріг – квіт. 1943, там же). Уч. підпілля. Освіта н/середня. Працював на залізниці. Під час окупації Кр. Рогу у скл. підпільної групи Ф. Т. Конюшка, що діяла в Довгинцевому. Розстрілян. гестапо після жорстоких катувань.

"Ручне буріння", операція, при якій робітник тримав у лівій руці бур, а у правій балду-молот, вагою близько 4 кг, якою він вдаряв по буру. Використовувалося на шахтах при проходці горизонтальних виробок. Мало поширення з часів виникнення на Криворіжжі шахт. Витіснене механічним бурінням.

Рябець Василь Васильович (20.9.1913, Закарпат. обл. - ?). Почес. гірник. Зак. гірнич. школу (1950). У 1944 – 1949 працював лісорубом у Закарпатті. У 1950 – 1978 відкатник, кріпильник, прохідник ш. "Центральна" РУ "Інгулець". Новатор виробництва. Випробовував нову техніку. Забою віддав 30 років. Раціоналізатор і наставник. У 1978 – 1983 вантажник. Нагородж. орд. Дружби народів, Трудової Слави 3 ст., знак. "Шахтарська слава" 1-3 ст.

Рябець Микола Григорович (9.11.1939, Кр. Ріг). Пром. керівник. Зак. КГРІ (1969). З 1957 електромонтажник, майстер, ст. виконроб, у 1983 – 1988 нач. КСУ № 447 тр-ту "Дніпроелектромонтаж". У 1976 – 1978 будував металург з-д в Туреччині. У 1988 – 1991 керував електромонтаж. роботами на метиз. з-ді на Кубі. Працює виконробом. Умілий організатор виробництва.

Рябий Андрій Микитович (1918, Кр. Ріг – 18.6.1974, там же). Держ. керівник. Зак. Дніпропетров. облпартшколу (1951). У 1934 – 1941 слюсар депо ст. Довгинцеве, секретар комітету ЛКСМУ з-ду "Комуніст", 1-й секретар Ц.-Міськ. райкому ЛКСМУ. З 1951 на парт. роботі. У 1956 – 1962 1-й секретар Дзерж. райкому КПУ. У 1962 – 1968 1-й секретар Інгулецьк. райкому КПУ. Умілий організатор виробництва, організатор Інгулецьк. р-ну. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора

Рябінова, вулиця житломасиву ім. Леніна Терн. р-ну. Закладена у кінці 40-х. Розвитку набула в 50-60-х. До 1975 мала назву вулиця 3-я Закарпатська. Довж. 850 м, ширина 8 м. Має 81 приват. будинок, проживає 228 чол. Вкрита асфальтом, багата на зелені насадження. Обслуговує 82 в/з.

Рябов Віктор Анатолійович (1.1.1957, Криворіжжя). Військ. діяч. Зак. Військ.-політ. акад. ім. Леніна. Уродженець с. Глеюватка. Служив у повітрянодесантних військах.

Парашутист. Викладає філософію у Рязанськ. вищому командному уч-щі ПДВ. У жовт.-лист. 2000 перебував у Чечні. Нагородж. орд. Мужності (Росія).

Рябов Іван Єгорович (20.11.1928, Дніпропетров. обл.). Гірнич. керівник. Зак. КГРІ (1966). У 1947 – 1966 гірнич. майстер, нач. дільниці ш. ім. Орджонікідзе. У 1966 – 1980 голов. інж. ш. ім. Леніна. У 1981 – 1993 нач. виробнич. відділу, інж. з раціоналізації. Уміло впроваджував нову техніку. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора, знак. "Шахтарська слава" 3 ст.

Рябов Олексій Сергійович (20.3.1921). Новатор виробництва. Освіта середня. Уч. ВВВ. З 1954 працював машиністом на ш. "Північна" РУ ім. Кірова. Ударник п'ятирічок, переможець змагань. Нагородж. орд. Жовтневої Революції, Вітчизняної війни 1 ст., Червоної Зірки (2).

Рябов Сергій Васильович (1907, Черкаська обл. – червень 1965, Криворіжжя). Сільгосп. керівник. Освіта середня. У 20-х брав участь у відбудові шахт Кривбасу. Ударник п'ятирічок, стахановець. У 1939 – 1941 підривник ш. "Нова" ШУ ім. К. Лібкнехта. Брав участь у підриванні шахт. У серп. 1942 виїхав до Н/Тагілу. Уч. ВВВ з трав. 1942, ком-р батальйону. У 1944 – 1946 голова кол-пу "Зоря соціалізму" Глеюватськ. сільради. У 1947 репресован. З 1948 завідував фермою, бригадир польової бригади кол-пу ім. Сталіна, "Перемога", рад-пу "Веселі Терни". Нагородж. орд. Червоної Зірки.

Рябова Людмила Миколаївна (26.5.1952, Дніпропетров. обл.). Краєзнавець. Зак. Дніпропетров. ун-т. Працювала піонервожатою. З 1973 керівник гуртка з краєзнавства, завуч, з 1994 директор Інгулецьк. будинку дитяч. творчості № 2. У 1987 створила історико-краєзнавчий музей в м. Інгулець. Організатор виставок, конкурсів, походів по історич. місцях.

Рябовол Феодосій Федорович (1896 – 80-ті, Кр. Ріг). Уч. рев. подій. Освіта н/середня. У 1917 перебував у скл. загону Червоної гвардії. Ком-р дивізіону бомбардирів під час гром. війни на Півд. фр. Працював на залізниці. Ударник перших п'ятирічок, стахановець. Працював черговим на ст. Кр. Ріг сортувальний. Нагородж. орд. Леніна.

Рябоволик Олексій Іванович (16.8.1937, Кіровоград. обл.). Почес. гірник. Зак. Криворізьк. гірнич. тех-м (1969). Один з актив. будівельників НКГЗК. У 1959 – 1991 ст. агломератник, працівник ЖКВ НКГЗК. Ім'я занесене у "Золоту книгу" НКГЗК. Виробничі плани перевиконував на 120-130 %. Новатор і наставник. Автор 35 рацпропозицій із загальним ефектом 245 тис. крб. Один з актив. учасників реконструкції аглофаб-ки № 2 у зв'язку з будівництвом ДП №9. Нагородж. орд. Леніна, Трудового Червоного Прапора.

Рябоконь Володимир Олександрович (1938, Кр. Ріг). Ген.-майор (1981). Зак. КГРІ (1959). У 1959 – 1964 інж. енерголабораторії тр-ту "Дзержинськруда", майстер криворізьк. дільниці "Променергоремонт", ст. інж. ін-ту "Діпрорудмаш". У 1964 – 1968 1-й секретар Ц.-Міськ. райкому ЛКСМУ, зав. пром. відділом міськкому КПУ. У 1968 –1973 нач. міськ. відділу, у 1973 – 1985 заст. голови КДБ України. У 1985 – 1989 голова КДБ Киргизії. У 1989 – 1992 заст. нач. голов. управління КДБ СРСР. Депутат Верх. Ради СРСР і Киргизії (1981). Почес. співробітник органів держбезпеки. У 1992 – 1993 заст. ген. директора СП "МДМ-ІНК". З 1993 у структурі "Приватбанку" (Москва). З лют. 1995 президент, голова ради директорів "Москомприватбанку". Заст. голови правління Укр. земляцтва "Дніпряни". Нагородж. орд. Червоної Зірки.

Рябоконь Микола Петрович (1.2.1943, Кр. Ріг). Художник. Зак. Моск. ун-т мистецтв. Працює у станковому живопису. Уч. виставок. Роботи зберігаються у музеях, приват. колекціях Ізраїлю, Німеччини, Польщі, Росії. Серед праць "Метробуд" (1981), "Троянди на вікні" (1985), "Недільний ранок" (1986), "Осіннє сонце" (1996), "Квітучий травень" (1996), "Персик зацвів" (1998), серія "Криворізькі дворики" ін. Співець природи, старини, краєвидів Кр. Рогу, України. Підтримує молодих художників. Організатор виставок "Ностальгія", "Однієї картини", приват. музею-кімнати.

Рябоконя М. П. будинок-музей, організован. ним у 1990. Будинок дореволюційної забудови на вул. Глинки, 1 у Ц.-Міськ. р-ні. Художник обладнував майстерню, приват.

картин. галерею, де зберігаються роботи Г. Г. Шишки, І. Ф. Остапенка, П. Ф. Ситника ін. Організовуються виставки "Ностальгія", "Однієї картини". Інтер'єр являє витвір мистецтва, двір наповнений скульптурами, деревами, квітниками, басейном.

Рябошапка Леонід Данилович (19.6.1922, Кременчук). Спорт. організатор. Зак. Дніпропетров. тех-м фізкультури (1939). Уч. ВВВ з груд. 1941 у скл. 10 гв. ПДД. У 1946 – 1961 викладач фізкультури ФЗН №№ 47, 16, СШ №№ 28, 1. У 1961 – 1966 тренер по футболу ком-ди рудника ПівдГЗК . У 1966 – 1968 зав. оргвідділом міськради "Авангард". З 1968 зав. відділом, ст. інструктор СК "Богатир". У 1948 грав у скл. футбол. ком-ди "Будівельник". Один з перших суддів національної категорії з футболу. Судив ігри класу "Б" і "А". Ветеран криворізьк. спорту, його організатор. Нагородж. орд. Вітчизняної війни 2 ст.

"Рябуха", жаргонна назва легкового таксі до початку 70-х на Криворіжжі. Виникла від того, що таксомотори відрізнялися широкою смугою з чорними та білими квадратами.

Рябцев Віктор Опанасович (3.3.1932, Читинська обл.). Новатор виробництва. Освіта середня. З 1947 працював в промисловості. У 1962 – 1992 машиніст тепловоза ПівнГЗК. Досяг високих показників у вивезенні гірнич. маси. Бригада посідала перші місця у галузі. Майстерно використовував можливості техніки. Чл. "Клубу мільйонерів". Нагородж. орд. Леніна, "Знак Пошани"

Рябцун Марія Данилівна (6.1.1932, Воронезька обл.). Почес. будівельник. Освіта середня. У 1952 – 1957 працювала у кол-пі. З 1957 – 1987 бетонниця, муляр тр-ту "Криворіжаглобуд". Новатор. Наставник. Ініціатор труд. починів. Брала актив. участь у будівництві ПівдГЗК, ІнГЗК, НКГЗК. Нагородж. орд. Леніна, "Знак Пошани".

Рябченко Микола Андрійович (1.5.1941, Челябінська обл.). Пром. керівник. Зак. Казахськ. технологіч. ін-т (1963). У 1963 – 1967 ст. інж., нач. цехів Семипалатинськ. цементно-шифер. ком-ту. У 1967 – 1970 нач. цеху випалу Старооскольськ. цем. з-ду. У 1970 – 1973 голов. інж. Теплоозерськ. цем. з-ду. У 1973 – 1978 заст. голов. інж. Старооскольськ. цем. з-ду. У 1978 – 1983 голов. інж. Кам'янець-Подільськ. цем. з-ду. З 1983 ген. директор Криворізьк. цем.-гірнич. ком-ту. Народ. депутат України (1990). Брав участь у проголошенні акту незалежності України. Умілий організатор цем. виробництва в Україні. Політик і громад. діяч. Брав участь у розробці держ. законів з економіки.

Рябчий Михайло Євменович (1925, Дніпропетров. обл.). Пром. керівник. Зак. Дніпропетров. металург. ін-т (1951). У 1951 – 1962 технолог, нач. зміни, нач. аглофаб-ки, заст. директора з-ду "Криворіжсталь". З 1962 працював заст. міністра чорної металургії України. Умілий організатор виробництва. Уч. нарад з проблем розвитку металургії України. Нагородж. орд. Трудового Червоного Прапора.

Рябчинський Степан Леонтійович (1897, Херсон. обл. - ?, Кр. Ріг). Уч. рев. руху. Зак. Дніпропетров. губ. партшколу (1926). З 1909 працював чорноробочим на Колачевському, Бельгійськ. рудниках. Уч. 1-ї світ. війни на БФ. З трав. 1918 на ЧФ. Уч. затоплення Чорноморськ. ескадри. Уч. гром. війни у скл. Волзьк. флотилії. Воював на Схід. фр. на кораблях "Біла акація", "Ваня-комуніст". З груд. 1918 воював під Харковом, Бердичевим, Житомиром у скл. бронепоїзда "Грозный". З 1922 працював у Казанці. У 1932 в Лошкарівській МТС, на парт. посадах у Кр. Розі. Уч. ВВВ. Уч. оборони Севастополя, Кавказу у скл. політорганів ВПС ЧФ. З 1946 працював у цеху водопостачання з-ду "Криворіжсталь". Нагородж. орд. Червоного Прапора, Вітчизняної війни 2 ст.

Ряд, давня назва домовленості, договору про обмін або продаж на Криворіжжі.

Рядовий, давня назва робітника, що працював за договором на Криворіжжі.

"Рядові могили", курганний могильник розташован на плато за 1,1 км на півн. від с. Родіонівка і за 2,5 км на півд. від сучас. аеропорту. Скл. з 11 насипів, 6 з них розкопані. Вис. домінуючого 3,6 м, діаметр 58 м. Друга висота у 2,7 м, діам. 48 м. Третя - 2,1 м, діам. 45 м. Четвертий – вис. 1 м. Розкопані кургани мали вис. від 2,9 до 0,5 м. 4 з них насипані у добу міді-бронзи, 2 – скіфські часи. Скіфські поховання пограбовані в давнину. У 1984 археолог О. О. Мельник вів часткові розкопки. Знайдені великий фрагмент великого

панцира, золота пластина (оздоблення чаші) та фрагменти озброєння. Зберігається у міськ. краєзнавчому музеї.

Рядової посадки урочище, Дзержинськ. лісництва Криворізьк. лісгоспу закладене у 1947 – 1950. Пл. 17 га. Росте дуб.

Ряжа, ємність для змішування різних сумішей у давнину на Криворіжжі.

Рязанов Василь Георгійович (25.1.1901, Нижньогородська обл. – 8.7.1951, Київ). Двічі Герой Рад. Союзу (22.2.1944, січ. 1945). Ген.-лейтенант ав. (1943). Зак. Військ. повітр. акад. (1935). В арм. з 1920. Ком-р ланки, ескадрильї, бригади. Уч. ВВВ з верес. 1942. Під час боїв на Криворіжжі (жовт.-груд. 1943) ком-р 1-го ШАК. Бронз. бюст. Нагородж. орд. Леніна (2), Червоного Прапора (3), Б. Хмельницького 1 ст., Суворова 2 ст., Червоної Зірки.

Рязанов Федір Федорович (1900, Курська обл. – 11.4.1981, Київ). Герой Соц. Праці (1958). Пром. керівник. Зак. Моск. пром. акад. (1925), Моск. гірнич. ін-т (1931). З 1910 наймитував у Курськ. губ., Півн. Кавказі. З 1915 працював на Брянськ. металург. з-ді в Катеринославі. У лист. 1917 секретар залізнич. ревкому. Уч. гром. війни з лип. 1918, нач. політвідділу 47 СД і військ. Чорноморськ. узбережжя. З 1921 слухач профшколи. З 1925 голова парткому Дніпропетров. металург. з-ду. З 1927 голова Дніпропетров. міськради. У 1931-1933 заст. директора Запорізьк. металург. з-ду, з 1933 директор Краматорськ. металург. з-ду, нач. управління гірнич. промисловості. З трав. 1940 директор з-ду "Криворіжсталь". За рік виробництво чавуну збільшилося на 118 тис. т. У лип.-серп. 1941 керував евакуацією КМЗ на схід. З верес. 1941 директор Н/Тагіл. металург. з-ду. У 5 разів збільшив випуск чавуну, у 36 - сталі. З серп. 1942 нач. будівництва і 1-й директор Бекабатськ. металург. з-ду в Узбекистані. У 1947-1959 директор з-ду "Криворіжсталь". Керував відбудовою потужностей, введенням повного металург. циклу, будівництвом домен і цехів. Працював в управлінні чорної металургії України. Делегат І Всеукр. з'їзду Рад, конференцій Донецько-Криворізьк. басейну. Ім'я на стелі Героїв, у назві вулиці у Кр. Розі. Нагородж. орд. Леніна (2), Червоного Прапора, Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки, "Знак Пошани".

Рязанова вулиці бульвар закладен. у 70-х в Дзерж. р-ні. Пл. 1 га. Багатий на зелені насадження. Має пішохідні доріжки.

Рязанова, вулиця розташована у Дзерж. і Сакс. р-нах. Закладена у кінці 40-х. Розвитку набула в 60-70-х .До середини 80-х мала назву вулиця Трамвайна. На території Сакс. р-ну довж. 270 м, ширина 15 м. Має 8 держ. будинків, проживає 326 чол. На території Дзерж. р-ну довж. 1,6 тис. м, ширина 12 м. Пл. 19,8 тис. кв. м. Має 5 багатоповерх. будинків. Загальна довж. 1,9 тис м. Розташовані 1-а міськлікарня, церква, автостоянка, торговельні точки, проходить трамвайна лінія. Названа на честь кол. директора ком-ту “Криворіжсталь”. Обслуговує 7, 50 в/з.

Рязанова Ф. Ф. меморіальна дошка, встановлена у 1988 на будинку № 19 по вул. Рязанова Дзерж. р-ну. Напис на чавунній плиті свідчить, що вул. названа на честь Героя Соц. Праці Ф. Ф. Рязанова.

Рязанська, вулиця мкрн. Перемога Дзерж. р-ну. Закладена в кінці 40-х. Сформувалася в 50-60-х. Довж. 800 м, пл. 3,2 тис. кв. м. Має 27 приват. будинків. Названа на честь міста в Рос. Федерації. Обслуговує 7 в/з.

Ряса, верхній буденний одяг православного духовенства. Вбрання довге, майже до землі, із стоячим коміром, довгими і широкими рукавами. За звичай чорного кольору.

Ряси, рясні складки на одязі у давнину на Криворіжжі.

Ряска (Lemna)**,** рід трав'янистих рослин родини ряскових. Рослини дрібні, з ниткоподібними корінцями або зовсім без них, плавають на поверхні води або занурені у воду і мають вигляд зелених пластиночок або кульок. На Криворіжжі поширені **Р. мала** та **Р. триборозенчаста** – в стоячих водах і по річках з повільною течією, каналах, ставках.

Рясний Володимир Дмитрович (28.10.1942, Дніпропетров. обл.). Мед. керівник. Зак. Дніпропетров. мед. ін-т (1972). У 1972 – 1980 лікар Жовт. райСЕС. У 1980 – 1985 голов. лікар Сакс. райСЕС.

Ряст (Corydalis), рід трав'янистих рослин родини руткових. Здебільшого багаторічні рослини з підземними бульбами, з 2- або 3-трійчастими листками. Квітки в суцвітті китиця. Верхня пелюстка з шпоркою На Криворіжжі поширений **Р. ущільнений** – ранньовесняний ефемероїд з рожево-фіолетовими квітками. Вис. 10-20 см. Цвіте III-IV. Зустрічається звичайно по балках, у заростях чагарників та лісових масивах. Охороняється в межах Дніпропетров. обл.

Рястка (Ornithogalum), рід трав'янистих рослин родини гіацинтових. Рослини з цибулиною. Листки прикореневі. Суцвіття – китиця або щиток з перетинчастими білуватими приквітками. Листочки оцвітини білі, з зеленою смужкою на спинці, рідше цілком білі або жовтуваті. Весняні ефемероїди. Цвітуть IV-V. На Криворіжжі зустрічаються 2 дикорослих види. **Р. Гуссона** досить часто росте по схилах балок. **Р. Буше**, що занесена до Червоної книги України, зрідка трапляється на достатньо зволожених схилах балок у півд. частині регіону (балка Кобильна та ін.). В озелененні міста інколи використовується **Р. зонтична** – як декоративна рослина для групових посадок.